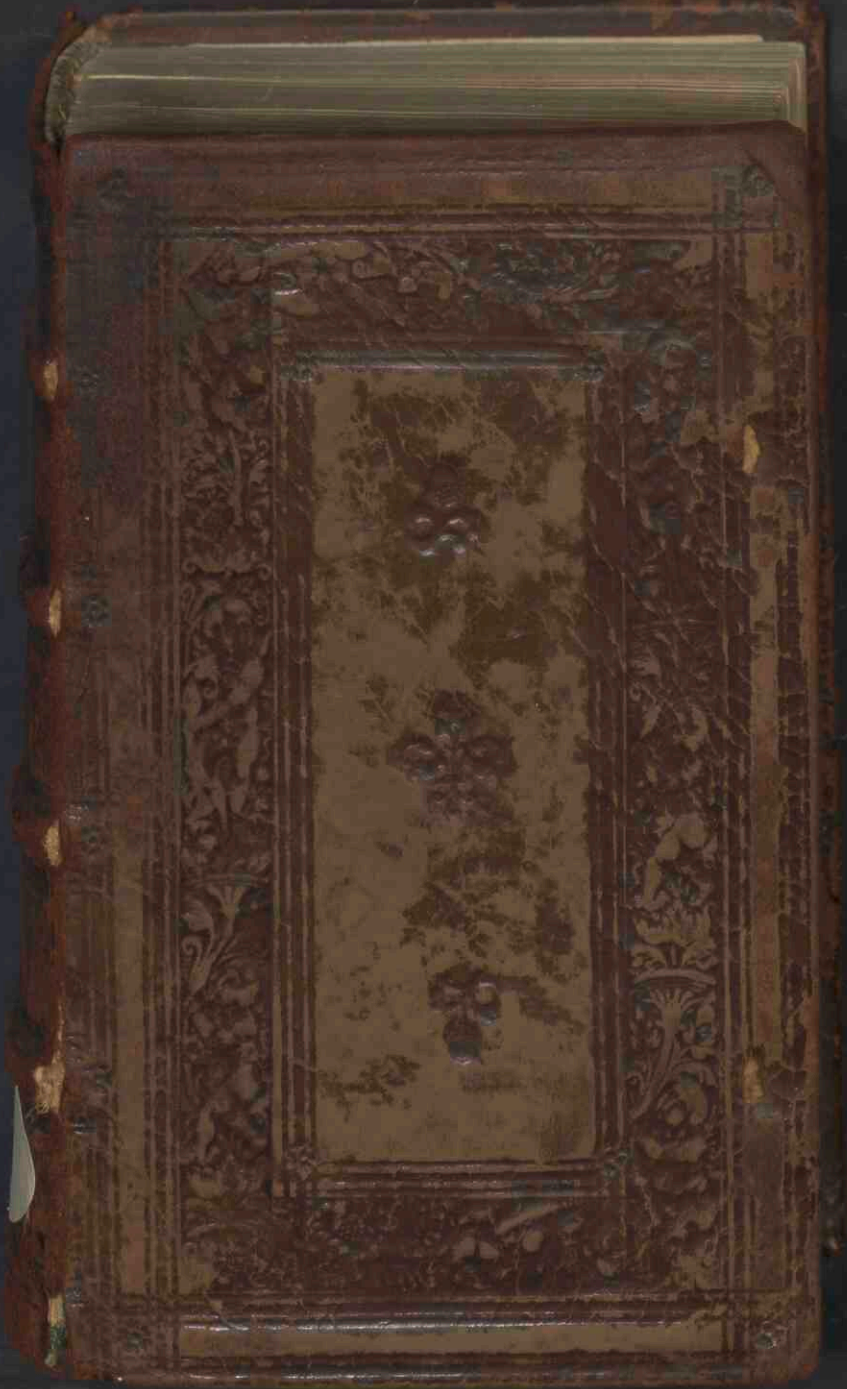

Brevis ac dilucida Burgundi[a]e Superioris, quae comitatus nomine censetur, descriptio,

<https://hdl.handle.net/1874/453031>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

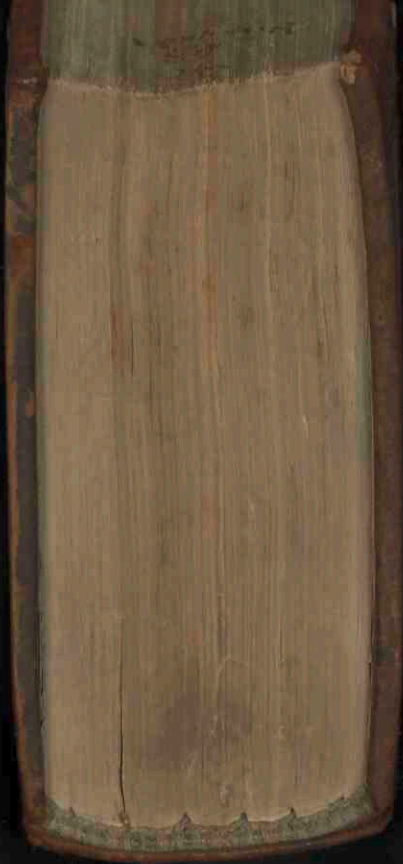
More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

T oct.
1 16
U.B.U.

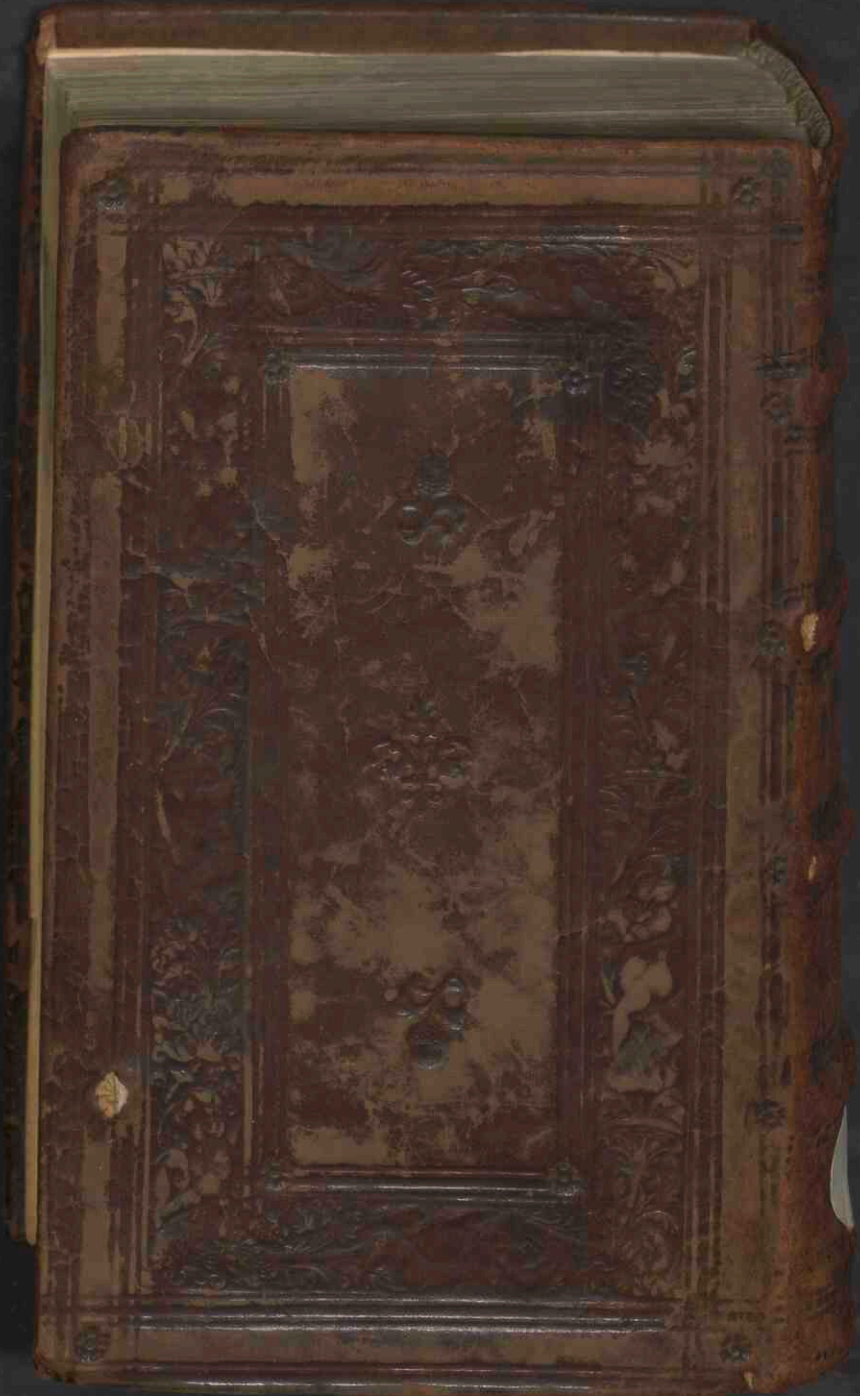

40

22

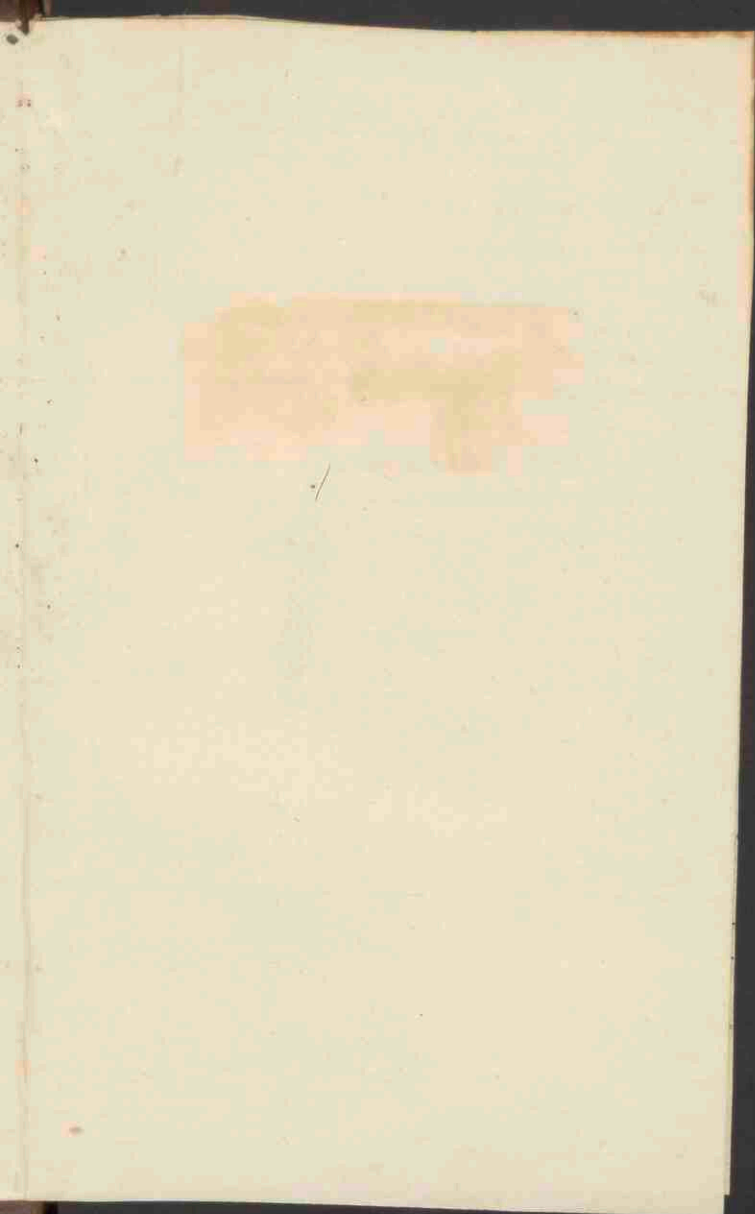
Винград

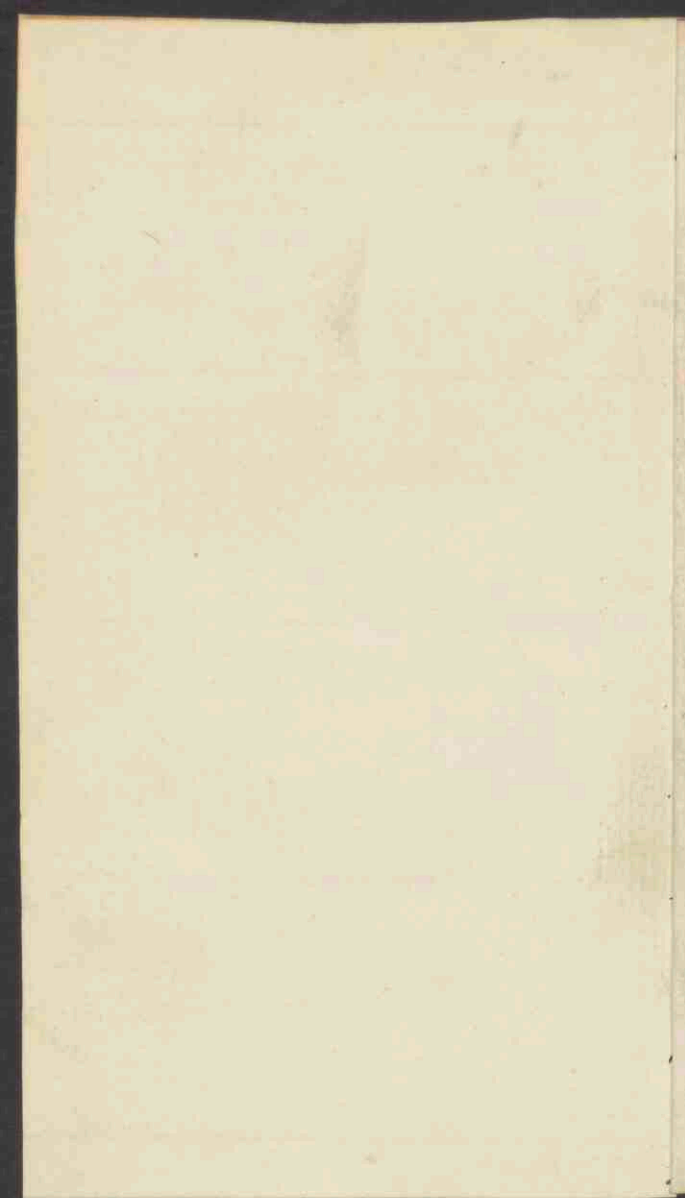

Geographi et Itineratores

Octavo n°. 116.

sequana sive fluvius y popis et la marene aude
mationa le manne fannig pre poens
ligens loire. sequana sive y orleans
ganna celtar ab aquitania dicitur
paronno gallic ruenpp. Anger
bonedran. metaban
Araris sicut ha sicut proz verdun y lion
todano la ror. fluvij caltham y ho
Aquitania quoda habebat civitatem
et basoniam et erat dua provincia
ligens loire y orleans

N. 80. C.

BREVIS AC DILVCIDA
Burgundię Su

PERIORIS, QVÆ COMI
tatus nomine censetur, descri
ptio, per Gilbertū Cognatū
tum Nozerenum.

I T E M,

Breuis admodum totius Gallię
descriptio, per eundem.

Quibus accesserunt cū alia quedam
eius opuscula, tum uerò Poema-
tia aliquot, lectu dignis-
sima.

Locuples quoq; rerum & uerbo-
rum in his memorabi-
lium Index.

ex dono Buchely

BASILEAE, PER IO-
annem Oporinum.

GILBERTI COGNATI
Symbolum.

3

T H O M A S N A O G E O R G V S
in Gilberti Cognati Burgun-
diam.

NOta quidem fueras usq; huc Burgundia
passim,

Claris ingenijs, & probitate uirum.

Non minus & diti regione, atq; urbibus altis,

Et rara quadam fertilitate soli.

Ast ijs duntaxat, uidissent qui omnia coram,

Calcassentq; suis qui tuam humum pedibus.

At nunc externis es longè notior: etsi

Te non lustrarint, nec tua ritè bona.

Præstitit hoc, tādē doctus Gilbertus abunde,

Sic gratus nimirum esse uolens patriæ.

I N G I L B E R T I C O G N A -
ti Nozereni Symbolum, eiusdem Th.
Naogeorgi Scazon.

Miraris hoc quid sit? uides ne Gilberti

Primam columba litteram, atq; serpente

Pictam? libroq; eam incubare præclaro?

Quem sustinet lapis angularis in fundo.

Hoc ingeni morumq; scito Gilberti

Haud esse mendax Symbolū. nam ei Christus,

Lapis angularis dictus à Propheta olim,

Fundamen est uitæ, scientiæq; omnis.

Quod indicat codex: superna nimirum

4

Illum iuuat doctrina, qua studet prudens
Serpentis esse more rebus in cunctis,
Simplexq; pariter more pro columbino.

IOANNIS VERMODI
Carmen.

Quæ tibi lux fuerat tenebris Burgundia foelix
Abdita, iam proprijs uiribus illa micat.
Non te collapsam ueterum monumēta uirorum
Iuuarunt, princeps nec dedit auxilium:
Sed tua facta pio patriæ commotus amore
Gilbertus, foelix extulit ingenio.
Quòd uobis igitur tantum contulerit, eius,
Burgundi, uiridi cingite fronde caput.

BREVIS

BREVIS AC DI-

LVCIDA SUPERIORIS

Burgundie, quæ Comitatus nomine censetur,
descriptio, per Gilbertum Cognatum Nozere
num, ad Hugonem Babetum Hip-
polytanum.

EVesontione, flo-
rentissima ac placi-
da Imperij ciuita-
te, atq; utriusque
Burgundie metro-
poli, mi Babete,
præter id quod apud Cæsarē, Mar-
lianum, Sabellīcū, Volaterranum,
& Rhenanū habetur, parum admo-
dū in literis extare arbitror. Nam
prima illa exordia, & alia quibus so-
lent urbes commēdari, temporum
iniuria atque maiorum incuria pe-
rierunt, qui in coaceruādīs accumu-
landisq; diuitijs potius euigilarunt,
quàm ad ingenij cultū, & æterna il-
la studiorum monumenta, quibus
semper florere, semperq; florebūt

Vesontio e.

rectè beneq; institutæ respub. Nec post Cæsarem quisquã melius de ea dixit. Manebit igitur illa descriptio immota & integra, existens in primo Commentariorum, quæ de rebus ab se in Gallia gestis disertissimè conscripsit. apud quem Sueuorũ rex apertissimè corrupta dictione Ariouistus dicitur, pro Ernesto: quæ dictio significat serium, industrium, intentum. quod quidem uitium Germanicæ linguæ ignorantia accidisse arbitror. Sed quoniam Sabellicus hanc ciuitatem, & Dubium fluuium perfluẽtem, post Cæsarẽ elegantiss. describit, ipsius uerba ex quinto libro Enneadis sextæ, haud procul à fine, apponemus. Nunciatum est, inquit, Cæsari, Ernestum cum omnibus copijs ad uenturam occupationem occupandam properare. Erat id oppidum Sequanorum maximum, loco ad bellum opportunissimo situm, Alduasio amne ferè circumquaq; cinctũ (nunc Dubio est

*Ariouistus
pro Ernesto
sto.*

*Alduasio
st. nunc Dubio
st.*

bio eſt illi nomē) una duntaxat parte qua mons arduus ſurgit, cum munitiſſima arce pedibus urbs adenda, radices montis fluuiio penē contiguæ. Cæſar audita loci opportunitate, diurnis nocturniſq; itineribus tantum uiaē confecit, ut ante Erneſti acceſſum, oppidum occuparet, &c. Ipſa quoq; Volaterrani uerba ex tertio Geographiæ libro adſcribemus, autoris mea quidem ſententia doctiſſimi, qui Commentariorum urbanorum libros octo & triginta ſcripſit, grauitate & eruditione ſumma plenos: ex quibus uidere licet, quantum ueteris in eo ſapientia, quāta peritiā locorum, quā exquisitus temporum rerumq; geſtarum ordo. Burgūditiones, inquit, inter Sequanos, intra Ararim & lura montem ſiti ſunt, quorum originē e Germania Oroſius ultimo lib. facit. Inter horum uerò ciuitates, Viſontium, nunc Biſontium, metropolis, ubi plura ueterum ædificiorum

Volaterranus.

Burgundionum ſedes.

Viſontium, ſiue Biſontium, Burgundiæ metropolis.

*Claud. præ-
sul.*

*Eugendi cœ-
nobium.*

*S. Claudius
cœnob.*

Cominæus

*rerum gesta-
rum Ludoui-*

*ci xi. Gallia
rū regis scri-*

*ptor.
Carolus Am-
bosius.*

*Vesontio im-
perialis c.*

rum uestigia cernuntur, & Claudij præsulis ac professoris sedes, qui anno sexcentesimo uigesimo sexto, cura ecclesiæ alij delegata, in cœnobium sancti Eugendi, ad durio-rem uitam secessit, tantum oleribus contentus, ubi & sepultus. id hodie S. Claudius uocatur. Hæc ille. Cominæus porrò lib. 9. rerum gestarum Ludouici, eius nominis undecimi Galliarum regis, cum describit superioris Burgundiæ expugnationem per Crainum regis legatum, & Carolū Ambosium, eidem Craino à rege summissum, consilij magni et uirtutis uirum: Præter aliquot castella, inquit, rupibus affixa, nihil restabat expugnandum. In ijs locis est Vesontio, quæ quidem ciuitas etsi ad imperiū Germanicum pertinet, tamen quia cingitur undiq; Burgundia, studet ferè gratificari eius regionis principi. Hanc igitur ingressus est Ambosius, absq; maleficio: & ab oppidanis amanter exceptus, illinc discessit.

fit. Antoninus Augustus Vefontionem in itinerario suo bis nominavit. Hæc Bonfino rerum Vngaricarum Decadis 2. lib. 2. paulo post initium, Bizantium Burgundiæ oppidum uocatur. De ea Honterus Cosmographicorum rudimentorum lib. 2. autor dignus quem dies atque noctes studiosorum manus atterant, Cis Rhodanum Auenion iacet, Allobrogumque

*Bizantium
Burgundiæ
oppidum.*

Vienna,

Mox Arelas, Geneuæque lacus, Vifontion, atque Massylia externis quondam constructa colonis.

Coccinus autem de bellis Italicis, Bisantinam ciuitatem annumerat, inter ciuitates quæ Iulio pontifici, turbato Pisano Concilio oblatae fuerunt. Huius quoque mentionem facit Vadianus in Galliæ descriptione, uir mea ætate inter doctissimos habitus. Intus Sequanorum, inquit, quodam Vefontium, quam hodie Bizantium uocant. Paradinus nihil de ea adfert in libello de Burgundiæ antiquo statu, quod non ex Rhe-

*Bisantina
c.*

Vefontium.

nani mei, uiri sanè eruditissimi, Germania sumptum sit: ubi Vesontionis mentio fit, lib. 1. cap. De maxima Sequanorum. lib. 2. De Francorum cum Burgundinib. bello. lib. 3. De diœcesibus episcopalis. item in Basilea. Ligurino autem, poetæ egregio & celebri, in Oenobarbo, Chryso-
Chryso- polis ob elegãtiã dicta fu-
lis. it, cuius uersus subscripsimus:

Has tibi metropoles, & primi nominis urbes,
 Chryso-polim placidã, Lugdunũ, siue Viennã,
 Quæq; tuos spumante mari Prouincia fines
 Claudit, Arelatum uarijs obnoxia uentis:
 Chryso-polim Dubius, reliquas perlabitur a-
 mnis (aquarum.

Maximus Allobrogum, Rhodanus dominator

Sed quãdo Chryso-polis dici cœ-
 perit, certè ignoro. Nec etiã habeo
 quod dicam de illorum opinione,
 qui à bisonte hîc reperto nomẽ tra-
 xisse uolunt. Solinus de Germania
 cap. 32. scribit, bisontes boues cerui
 figura esse, et in Prussia potissimum
 reperiri. In Suetia quoq; uenantur
 bisontes,

Bisontes bo-
ues.

DESCRIPTION. 11

bifontes, quos patria lingua dicunt
 elg, id est, asinos syluestres, tantæ *Elg.*
 proceritatis, ut summo dorso æquēt
 mensuram hominis porrecti in bra-
 chia elata. Anno autem inclinā-
 tis imperij Romani 44. Christiano
 uerò 455. intra id tempus Germani-
 am omnem, Daciāq; et Sarmatiā,
 & cæteras prouincias ad Danubi-
 um Rhenūq; sitas, perdidit Ro-
 mana resp. Hispania quoq; ulterior,
 Aquitania, Vasconia, & illa Eduen-
 sium Vesontionūq; Gallia pars,
 quam Burgundiones anno 11 urbis
 captæ cœperunt, sunt amissæ: qua-
 rum nulla postmodum pro Roma-
 norum imperio est recepta. Hæc ex
 Blondi, non pessimi autoris, lib. 2.
 Decadis primæ, refero. In Papæ au *papæ rece-*
 tē tabulis accepti, legimus, Archie- *pti tabulæ.*
 piscopum Bisontinum habere tres *Archiepisco-*
 suffraganeos, uidelicet episcopum *pi Bisonti-*
 Basiliensem, Lausanensem, & Bel- *nens. Suffra-*
 licensem: & pro archiepiscopatu Bi *ganeis.*
 fontino, si contigerit uacare aposto-
 licæ

*Annales Bur-
gundiae.
Archiepisco-
pi Bisontinē
ses, Anthidi-
us, Nicetius,
Desidera-
tus, Dona-
tus.*

licæ sedis, seu pro reserua (ut uocāt)
aut pro annata, aut pro prouisione
M. florenos numerari. In antiquis
simo autem annalium Burgundiæ
codice, Gallico idiomate scripto,
sub Burgundiæ regibus sedi Bison-
tinæ præfuisse inuenimus D. D. An-
thidium, Nicetium, Claudium, De-
sideratum, et Donatum, qui omnes
ex regia Burgundiæ domo originē
habuisse dicuntur. Qui uerò ante &
post hos ante memoriam nostram
hunc archiepiscopatum administra-
uerint, à me, etsi multum in perqui-
rendo laborauerim, nondum præ-
ter hos sunt deprehensi.

Germanus.

In Desiderati locum & ministeri-
um successit Germanus, qui uehe-
menti studio sui seculi homines ad
Christianismum & poenitentiam est
cohortatus, peccataq; impiorum re-
prehendit, acer Arrianorum errorū
impugnator: à quib. tandem in Grā
fonte oppido, à Vesontione qua-
tuor miliaribus tunc distante, cuius
hodie

hodie nulla omnino extāt uestigia,
trucidatus, martyrii coronam acce-
pit, circiter annum Christianū 350.
sub Constantio, Constantini ma-
gni filio.

Anianus anno Christiano ferē *Anianus.*
373. sub Valentiniano & Valenti-
no imperatoribus, Archiepiscopus
Bisontinus constituitur. Is semimil-
liario ab urbe, ubi Ferreolus & Fer- *Ferreolus et*
rutius fratres, fortissimi Christi a *Ferrucius*
thletæ sepulti fuerant, cellā constru- *fratres.*
xit, quæ postea in monasterij ampli-
tudinē surrexit, haud ita multo post
temporum iniuriā funditus destru-
ctum. Qua de re plurib. uerbis eo-
rundem Ferreoli & Ferrucij histo-
ria tractat.

Chelidonius Archiepiscopatus *Chelidonius.*
Bisontij cathedram administravit,
sub Honorio imperatore, circiter
annum 417.

Prothadius, post Chelidonij obi *Prothadius.*
tum datur Vesontioni archiepisco-
pus, Clotharij Francorū regis tem-
pore,

pore, anno Christiano 502.

Felix.

*Sigilbertus
rex.*

Felix quispiam archiepiscopus Bisontinus fuit, cuius iussu Sigibertus rex Angliæ literas primas inuenisse, ac Cantabrigiæ publicam Academiam excitasse fertur: anno Christiano D C X X X.

Hugo.

Hugo quispiam archiepiscopus Bisontinensis designatus est, annum circiter 1050, Henrico 2. imperante.

Dux Sueuorum quispiam, Imperatoris Friderici primi Barbarosse dicti filius, archiepiscopus fuit Bisontinus, sub Urbano tertio, & Gregorio octauo, pōtificibus. Obijt in Accone, cum à Turcis obsideretur, anno 1190. De quo rhythmī duo extant apud Monachū Florētinum, Acconēsem archiepiscopum, in lib. de recuperata Ptolemaide, laudes eius, & omnia quæ uel fecit in Accone, uel perpeſsus est, continentes. Hos ex parte placuit subiicere: nam longum fuerit integros cōnectere. Quid de archipræsule dicam Bisuntino?

Vir

Vir est totus deditus operi diuino:
 Orat pro fidelibus corde columbino,
 Sed pugnat cum perfidis astu serpentino.
 Fecit hic arietem, quem de ferro textit,
 Qui nostrorum animos plurimum erexit.
 Et quæ sequuntur plura. Iterum,
 Hinc archiepiscopus gemma clericorum
 Bisuntinus obiit, duxq; Sueuorum:
 Qui, nisi contraria foret sors fatorum,
 Strauisset innumeras acies Turcorum, &c.

Theobaldus ecclesiæ Bisontinæ Theobaldus.
 præfuit circiter annū 1395. sed quàm
 diu, aut quando mortuus, ignoro. Is
 nostrum collegium Nozeretanum
 iuris cōmunis uacatione donauit.

Quintinus archiepiscopus Bisontinus Quintinus.
 fuit, sub Eugenio pontifice 4.
 anno Christiano 1442.

Io. Cardinalis Rothomagensis, Io. Card.
Rothoma
gensis.
 archiepiscopus Bisontinus, quem
 mox in Archiepiscopatus admini-
 stratione sequutus est Carolus à No- Carolus à
nouocastro.
 uo castro, circiter annum 1477. Qui
 multa quæ pertinebāt ad cleri hone-
 statē, & dignos ecclesiæ Christi mo-
 res,

res, ritusq̄, necessaria præscripsit, quæ omnia ueræ nobilitatis ac eruditionis testimonia existunt. Is Prothadij, Fœlicis, & Io. Card. Rothomagensis in epistola quadam mentionem facit, quæ nostrarū precum

Diariū præ-
cum.

Hieronymus
Buslidius.

Diario præfixa est. Nostra aut̄ ætate fuit Archiepiscopus Bisontinus, Hieronymus Buslidius, apud Belgas quondam Philippi, ex Maria Burgunda Maximiliani Imperatoris filij, præceptor: uir omnibus ornamentis clarissimus, ac bonarum literarum incomparabilis Mecænas: in quarum gratiam publicas æ-

Collegiū tri-
lingue Loua-
nijs.

des apud Louanium extruxit, atq̄ nouum collegium instituit, hac ætate cum primis florens, in quo publicus & gratis tres linguæ traduntur, Hebraica, Græca, Latina, salario satis magnifico. Huic mox successit Antonius de Vergeyo, circiter annum Christianum 1515. Quo

Petrus &
Claudius à
Bauma.

mortuo, Petrus à Bauma Burgundie Cardinalis successit. Is Claudium

dium à Bauma ex fratre nepotem ſibi ſubſtituit, adhuc dum hæc ſcribimus adoleſcētē incorruptæ indolis, cū corporis optima pulchritudine admirandum, tum claro ac uiuaci ingenio excellentē: quem Antonius Lullus theologus Dole liberaliter inſtituit, ad ſummam uirtutem expectatum. Interim Archiepiſcopatus adminiſtratio præcellenti D. Frãciſco Bonualoto Luxouienſi Abbati, à Carolo V. Cefare delegata eſt. In iſſdem porrò uulgaribus noſtræ gentis annalibus apparet, Ioannam Othonis huius nominis primi Burgundiæ comitis filiam, in D. Stephani ſacra æde ſepultam eſſe. Tum Veſontij ludos liberalium artiũ aliquot multę celebritatis fuiſſe, in quibus multi & eloquentes & docti uiri literas, & omnes deniq; liberales diſciplinās profitebantur. Qui multo poſt tēpore collapsi barbaricarum gentium deuaſtatione, anno iterũ 1540, Antonij Perrenoti

Antonius
Lullus.

Franciſcus
Bonualo-
tus.

Ludi libera-
lium artiũ
Veſontij.

Antonius
Perrenoti

b Atreba-

Atrebatensis episcopi, rerum statu consiliarij, & consilij Cæsareæ maiestatis præsidis, benignitate atque munificentia Vesontioni sunt restituti: ad quos studiorum omnis generis, eorumque alumnorum conuenticulum adiecit, propositis Professoribus magnis prouentibus & premijs. Quod à Carolo V. Cæsare postea, & à Iulio Tertio Romanæ sedis Pontifice, constabilitum, & suis adornatum priuilegijs & immunitatibus fuit: in cuius rei auspicijs doctissimos interpretes & prælegentes undique accersuit. In his est D. Franciscus Richardotus, qui pietatem cum doctrina ita coniunxit, ut in utra excellat dubium sit: & cuius laudes & uirtutes si ultra prædicare pergerẽ, uereor ne inuidiosas & suspectas reddam, quod eius sim cliens et amicus. Stephanus item Pratanus, uetus amicus noster, qui per plurimos annos summa cum laude literis & moribus ciuitatis iuuentutẽ forma-

Franciscus
Richardotus.

Steph. Pratanus.

formauit. Sub te, mi Babete eruditissime atq; candidissime, plurimi etiam adolescentes nobiles ingenij cultum recipiunt. Sed in primis probatur hodie hæc ciuitas, quòd magistratum ex iurisconsultissimis uiris, morum æquè honestate, ac uirtutum omnium, præcipuè uerò iustitiæ splendore emicantibus, conflatum habeat. Inter quos est Guido à Vers, consularis uir, auunculus meus, D. à Tez.

Hugo Babetus.

Magistratus Bisontinus.

Nam pius hic, prudensq; simul, sanctusq; Senæ Legibus et iustis, & religione seuera (tus, Seruat in officio populū: tam fontibus æquus Plectendis, quàm digna probis ad dona uenhendis.

Est præter hunc magistratum, & alius Pontificius, quo qui fungitur, Officialis nūcupatur. His apud D. Ioannem præsumt duo iudices: quorum unus ab officio, cathedrale templum, magnificam curiam habet, iura præscribit, causasq; & controuersias ecclesiæ audit, & distinguit, sacerdo-

Magistratus Archiepiscopi, Officialis.

cerdotū uidelicet & Parochorū per uniuersam Burgundiā cōstitutorū. Quo in munere laboris socios extra urbē per diuersa diœceseos loca distributos habet decanos quos rurales uocāt, Sextanū, Montanū, Salinēsem, Varescū, Ledonēsem, Dolēsem, Trabensem, Greyū, Faueruēsem, Neublancū, Grangiēsem, Rubimontanū, Luxouiēsem, Pemensem & Ioyacēsem. In urbe uerò summū archiepiscopi Vicariū, & Archidiaconi canonicum iudicem habet, qui controuersias minores distinguit. Si quę grauiores inciderint, ad archiepiscopi Officialem refert, tanquam ad iudicem ultimum iudicantem: cui adiūcti sunt Notarij & Adfessores, causarumq; actores, qui lites proponunt, & defensant. Item Pedellus. Pedellum, qui partes conuocat: & Cursores. Cursores, qui citatoria curant. Is etiam causas matrimoniales, sacerdotumq; crimina audit & distinguit, ac in omnibus domini sui Archiepiscopi

scopi Bisontinēsis uices gerit. Hoc munus cōmissum est D. Iacobo Perroto Dolano, Vesontij apud D. Ioannem Canonico, atq; archiepiscopi summo Vicario, optimo & iuriconsultiss. uiro. Alter uerò iudex est actionum criminofarum, quem arbitror ad utrunq; magistratum, & ciuilem siue profanum, & pontificium siue canonicum, pertinere. Hūc hodie Regalem uocant: quem agit Humbertus Iantetus, iuris et usus fori consultissimus, & præterea cordatus & circumspectus. In ea etiam ciuitate mihi quidem impensè placet, quòd intra mœnia sint horti spaciosi, uineta, uiridaria, quodq; etiam meditationi ac studijs aptos recessus habeat. Sed domus illę septem caminorum et thermarū multis non probantur, in quibus puellæ turpiter prostituto corpore libidinosis hominibus seruiunt, etiam peregrinis, qui primo quoq; tempore illuc tanquam incorruptæ & perditæ a-

Iacobus Perroto.

*Regalis.
Humbertus
Iantetus.*

*Domus septē
caminorum
& thermarum.*

dolescentiæ scholam aliquam diuertunt. Qui autē hanc ciuitatē condiderint, legisse me nusquā memini.

*Dubis fl. os
lim Alduaf-
dalis.*

*Bocatijs lo-
cus corruptus.*

Sleidanus.

Paradinus.

Sed hinc rectā ad Dubim fluvium ciuitatem propemodū ambientem, soluamus, de quo breuiter commemorabimus. nam eius mentionem apud alios, quā supradictos, non memini me uidisse: præterquā apud Sleidanum, & Bocatium de fluminibus, ubi perperam legitur: Alduasdulis fluuius Volfontionis circuit ciuitatē. Hoc Micyllū, qui hunc autorem in Heruagijs nostri gratiam ab innumeris mēdis ac uitijs expurgauit, non obseruasse miror. Legendum, Alduasdalis fluuius Vefontionis ciuitatem circuit: quomodo est apud Cæsarem. Sleidanus, uir ætate nostra doctissimus, in Gallia descriptione: Dubis, inquit, quem Cæsar Alduasdalim uocat, non debet huc referri, qui supra Vefontionē ortus, prope Virodunos Arari se coniungit, Miror quoq; Paradinum, hunc oriri

oriri non procul ab Arari scripsisse:
 quum cōstet & certum sit (nam ipsi
 saepe uīdimus) ex monte Lura, uete- *Dubidis ora*
 rum literis celebrato, originem ha- *ius.*
 bere: atq; iuxta Motā, pagum amœ-
 nissimum, & non modici nominis,
 quem interluit, irrumperere milliario
 uno & altero à NOZERETHO NOZE-
 patria mea, oppido loci natura, ædi- *RETHVM.*
 ficiorum splendore, & ciuilitate exi-
 mio, atq; emporio in omni Burgun-
 dia celeberrimo. Quod, quando in
 eius mentionem incidimus, libet e-
 tiam paucis describere, ac sub ocu-
 los tuos ponere. De quo, si ex sese a-
 pertissima & manifesta, ac fortasse
 etiā plura dixero q̄ de Vefontione
 fecerim, facile tu mi doctiss. Babete,
 id mihi cōdonabis. Neq; enim mihi
 est patria iucundius quicquam, nec
 charius. Hoc oppido, uix uidisti si
 tu spectabilius et amœnius aliquid.
 Id enim editori & aërio colli impo-
 situm, umbilicum superioris Burgū
 diæ agnosceres, Nam quantum cir-
 b 4 cuitus

cuitus, tantum habet planicie, reli-
 quum in ualles ab omni plaga orbis
 declinat. Nō est admodū amplum,
 sed tale, quod sua angustia quasuis
 amplissimas Burgundię ciuitates e-
 xuperat. Prioribus autem seculis, &
 antequā mœnibus cingeretur, Nu-
 cillum, à corylorum nucum prouē-
 tu dictum fuit. Hic enim locus fre-
 quentibus corylis consitus erat, &
 ipsum oppidum inter coryleta iace-
 bat. Sed princeps Lodouicus à Cha-
 lon, hoc nomine primus, Hieroso-
 lyma in Burgundiam reuersus, re-
 staurato atque mœnibus ampliato,
 Nazareth nomē dedit, (quod inter-
 pretatur floridum, uel uirgultum) à
 Nazareth Galilææ oppido, edito
 quoq; in loco sito, angelicę salutatio-
 nis, sed & incarnationis uerbi cœle-
 stis, & nutricij Iosephi memoria sa-
 cro sancto: à quo etiam Christus Na-
 zarenus cognominatus. Id quod &
 alijs quoq; multis ciuitatibus conti-
 git, quæ diuersæ iisdem nominibus
 dicte

Nucillum.

*Nazareth
Galilææ op.*

*Christus Na-
zarenus.
Ciuitates di-
uersæ eadē
nomina sor-
tita.*

dictæ fuerunt: ut Vercellæ Insubro-
rum, & Vercellæ nostre: Amātium
Sycamborum prope Namurcum,
& Amātium ad Ararim: Riua Fron-
tini nostri, & illa quæ non procul est
à Mantua: Rufacū nostrū, & Elfatie
superioris. Quæ exēpli gratia addu-
xisse sufficiat, iuxta Vergilij illud:

— *Et crimine ab uno*

Disce omnes. —

Sed oppidi nostri Hebræum no-
men à Principe nostro uelut in colo-
niam traductum, uulgus a in o & e
immutato, Nozereth pronunciauit,
ad Galilæi (ut arbitror) discrimen: *Nozereth.*
aut, ut fit, quod uerius est, in non in-
tellectis. Nozeretum autem no-
strum nūc in trianguli figurā ita pul-
chrè constructum existit ubiq; , ut
nullius priuati insulam, sed magna-
tum iurares unamquæq; domum.
Domus enim in uniuersum lapideæ
sunt, & earum in commune æqualis
ordo: inter quas primas tenet, quā
magno sumptu œconomus Princi-
pis

*Aedes Leo-
nis à Noze-
reth.* pis Leo, cognomento à Nozereth,
decenter ædificauit, quæ in oculis
quotidianoq; populi Nozerethensis
aspectu posita est. In oppidii por-
ro extrema austrum uersus & præci-

*Arcis descri-
ptio.*

pua parte, est arx Principis amplis-
sima, & ædificio superbissima, qua-
drato et ad regulam aptissimè coniun-
cto lapide constructa, uno commu-
niq; cum urbe muro inclusa, atq; o-
cto turribus præexcelsis ualida, mu-
nitaq;: quarum maior, magnifica &
elegans, plumbo intecta, inde illi no-
mè Plumbea turris: reliquæ sunt pe-
tra tectoria integulatæ. Arcis tecta
ex coctilibus operimentis sunt con-
texta. Eius introitus ad aquilonem,
per aream quæ prima occurrit ante
arcem, ædificijs & muris undiq; se-
ptam, in qua equilia, horrea, ferraria,
& macellum sunt: dehinc uallum,
& præcipientes fossæ sequuntur, qui-
bus undiq; præcingitur arx: & in his
põtes ad geminas portas, post quas
est porticus, siue cauedium magni-
ficum.

ficum. Intra arcis muros in medio est spacium quadratum & uacuum, area quoq; dicta, in qua sunt quatuor angulares turres, siue cochlidia, clauiculata & tortili structura, per quæ ab imo & cœnationibus in superiorem arcis partem ac cœnacula ascenditur: neq; prius, quàm centenarium expleuerint numerum, desinentia. Hic enim absolutus numerus, scalarum terminus est. In medio areae est cisterna, et ad primum cauediũ fons profluens. Ad occidentem est aliud cauedium, post quod sunt profunda cochlidia, quibus in stadia, hortos, & uiridaria descēditur: in quibus sunt porticus, areae magnificentissimæ, uiuaria, apiaria, & piscinae, circumquaq; item turres et propugnacula. In cœnationis autem oriental^{is} extremo est delubrum, in quo musici aliquot rem diuinam sacramq; peragunt. Proximè & secundum hoc, est cochlidium omni cura & arte extructum, ad turrin quæ foris est

Delubrum
arcis

ris est angularis, & quadrata. Fastigio huius cochlidij est appensa delubri campanula. Insunt pro tuitione non solum arcis, sed & oppidi, machinae bellicae, quas bombardas à sono uocant, grandes, mediocres, & leues, id est, campestres: item equestres, oblongae & manuariae. Grandiū maxima, admirandi operis, longa est octodecim pedes, cuius lapidei globi trecentas & triginta libras ponderant. Pro apparatu autem parietum insunt etiam picta tapeta, aureaeq; aurea, et uersicolori textura spectabilia: quorum praecipua sunt, quae ueteris & noui Testamēti argumenta continent. Haec arx haecenus ob loci amoenitatem, salubritatem, & uenationis copiam, ab Aurengiae principibus culta fuit. Sed nūc in ciuitatē reuertamur, quae habet duo Collegia: alterum Canoniorum, alterum Franciscanorum minorum. Vtrumq; ingentia aedificia, splendida ac magnifica templa marmore, signis,

Bombardae.

Collegia canonicorum, et Franciscanorum.

gnis, tabulis, picturis, atq; omni nitore fulgentia habet. Nec etiam caret $\pi\tau\omega\chi\omicron\delta\omicron\chi\epsilon\iota\omega$. Circiter autem annum Christi millesimum quadringentesimum, Ioanes à Chalō, Aurēgiæ princeps, & Maria de Baul, eius uxor, in xenodochio penè uetustate collapsō, nouum D. Antonio dedicatū templum, unius decani & sex canonicorum conuenticulo adiecto, posuerunt: qđ postea amplis donatiuis ac cumulauerunt, quodq; partim à Louico horū primogenito, partim à Guidone ab Esternol equestris ordinis & parcho in Coulans locupletatū, & multis prærogatiuis sub annum 1424. stabilitum est. Illi quoque iuris communis uacationem, & priuilegium à Theobaldo urbis Bisuntinæ archiepiscopo collatū fuit, anno 1422. Ad hoc autem templū Prioratus & parochia Migiensis, cum omnibus prædiorum Ecclesijs, in quibus primariae sunt Mignouillarensis & Fruirodensis, annectuntur.

$\pi\tau\omega\chi\omicron\delta\omicron\chi\epsilon\iota\omega$.
χείου.
 D. Antonio
 templū, Canonico-
 rum
 collegiū pos-
 tum, quado,
 à quo, &
 quo in loco.

tur. Sed in recens posito templo cōstituti sunt ab eodē principe Ioāne,

Decani &
Canonici.

Hugo Bardelerus Decanus

Erasmus Constantinus

Humbertus Vicinus

Petrus Sordetus

Guilhelmus Buchinus

Ioannes Noyronus

Iacobus Vuilheminus: Canonici.

Post Hugonem Bardelerum, Decanus constituitur Stephanus Vignerus, qui obiit anno 1505. in cuius locum successit Petrus Nycod. is decessit 3. Iulij, anno 1507. Cui substitutus est Alexāder Rauergnerus, iam canonicus, qui obiit 25. Ianuarij, anno 1517. Huic successit Ioannes Clericus, iam canonicus: obiit 4. Calendas Septembris, anno Christiano 1525. In huius locum successit Ioannes Tornon, I. V. doctor & canonicus, qui quum Officialis Bisuntinensis officio fungeretur, 2. Augusti, anno Christi 1547 fatorum iniquitate intēpestiue abreptus, in æde D. Stephani

Stephani sepulture traditus est. Sed eo adhuc uiuo, in Decanatu fuffectus fuit Stephanus Tornondus, eius frater, artium magister, ac utriusque linguæ peritiffimus.

Post autem sex primos Canonicos, constituti sunt qui sequuntur:

Alexander Sordetus,

Ioannes Sapiens,

Hugo Chaperon,

Hugo Bardelerus, Hugonis Bardeleri Decani nepos.

Petrus Corderus, qui xenodochiũ ad Nodi portam construxit, 27. Aprilis.

Petrus Cuynetus,

Stephanus Galerus musicus,

Ioannes Bafuetus, obiit 8. Iulij, 1526.

Erasmus Galtherus, obiit 4. Ianuarij, 1635.

Petrus Morondus, obiit 17. Calend. Iunij, anno 1531.

Stephanus Fornerus.

Claudius Corderus, Petri Corderij canonici nepos, obiit 5. idus Augusti,

sti, anno 1524. In cuius locum successit Petrus Garnier, Philiberti Aurēgiæ principis ab eleemosynis. obiit 9. Nouembris, 1531.

In Canonem Ioannis Clerici ad Decanatum uocati, successit Iacobus de Henauldus doctor.

Mortuo Stephano Fornero, Ioannes Tornon in canonicatu substitutus est. cui constituto Decano, in Canonem successit, Franciscus Bardelerus musicus.

Post obitum Ioannis Basiueti, constitutus est Canonicus Ioannes Saluianus, Philibertæ à Luxemburgo aulicus, & nepotum ex fratre præceptor.

Petro Garnero mortuo, successus est Alexander Sombardeus, 20. Nouembris, anno Christi 1531.

In locū Petri Morondi successit Erasmus Iacobus, 3. Octobris, 1534.

*Gilbertus
Cognatus.*

Gilbertus Cognatus Nozerethi ex patre Claudio Cosino, & matre Ioanna Daguet natus, die Mercurij

21. la.

21. Ianuarij, hora ferme sexta matutina, anno 1506. regnantibus apud Germanos Maximiliano Friderici eius nominis tertij Imperatoris filio, 28. Germanorum Imperatore: in Gallijs uero, Ludouico 12. Romæ, Iulio II. Pontifice: Desiderij Erasmi Rotærodami discipulus et amanuensis, atque huius Chorographiæ autor, primus Canonicus à Renato Nassouio Aurengiæ principe, Philiberti à Chalon *γυτελως* successore, inauguratus est: successitq; in Erasmi Galtheri canonem, postridie quo is decesserat.

Diui porro Antonij templo summi ciues & potētissimi sacellum magni operis Trinitati cōsecratum adiecerunt, anno 1515. quod amplis donatiuis locupletauerunt, multaq; illi indies morituri legant. Nam horum quidam rebus humanis exempti sunt, quorum nomina sunt hæc: Io. Clericus Decanus, Io. Basiretus, Claudius Corderius, Erasmus Galtherus;

Sacellū Calendarum,
& eius fundatores.

Calendarij.

therus, Petrus Morondus, omnes
huius templi Canonici: Bernardus
& Ioachimus à Chalon, fratres ge-
nere nobiles: Claudius Montrichar-
dus, Principis Oeconomus, 18. Au-
gusti, 1529 obiit.

Claudius Cosinus, parens meus,
septuagenarius decessit 14. Martij,
anno 1548. cui Ioannes Surrinus
τὸ ἐπιτέφριον posuit:

Ossa cinisq; iacent numerosa prole parentis,
Sedibus Vranijs quem pia vita beat.

Corporis hinc cœlo posita post mole recessit
Spiritus, at gaudet corpore diues humus.

In cœlum patriam reduci gratare uiator,

Et te ducat eò: carmine flecte Deum.

Girardus Malpartuus, Ioan. Dehe-
nauldus iunior Principis quæstor,
obiit 15. April. 1548. Petrus Cunetus,
Hugo Cunetus, Guilhelmus Grād,
Claudius Glarius Aurengiæ præ-
ses, Marcellus Reuergnerus, Adria-
nus Farodus, Laurentius Remon-
dus, Antonius Catus Iuris doctor,
Petrus Motenetus, Guilhelmus
Vermodus

Vermodus 6 Martij, 1526. obiit. In
huius obitum Guilhelmus Vermo-
dus, eius nepos, epitaphium scri-
psit hoc:

Quem Princeps magni quondam Philibertus
honoris,

Burgundæ gentis præsidiumq; decus,

Vt sibi consuleret, rerumq; minister ut esset,

Proh dolor ascivit, conditur hoc tumulo.

Et licet ulla queat Parcarum haud frangere

Relligio, pietas, iustitia atq; fides: (mëtem

Non tamẽ interijt, uolitet cum fama per orbẽ

Sic sua, quæ nullo est interitura die.

Sed sibi pro meritis etiam Burgundia multis

Dicet, Vermodi molliter ossa cubent.

Batazardus Beletus decessit 15. No-

uembris, 1541. Iacobus Tornon, 5.

Decembris, anno 1550 obiit. Io. Ra-

teus obiit 5. Februarij, 1546. Anto-

nus Sombardeus, Iunotus Parcët,

Rogerus à Vitro, Hugo Bardelerus

14. Septembris, 1528. obiit. Nicolaus

Bouotus. Hi ferè omnes in eodẽ

templo, sub marmoreis quadratisq;

lapidibus sepulti sunt, in quib. mor-

tis annus & dies grandioribus literis exsculpti uisuntur. Superstites autem tantum duo sunt, Petrus Nycondus & Claudius Belotus, Batazardi frater: Sed in demortuorum quorundam locum filij & hæredes successerunt, in quibus sunt, Franciscus Rateus, Philibertus Belotus V. I. doctor, Antonius Belotus, fratres, filij Batazardi: & Claudius Cuneus.

A' Calendis autem nomen habet hoc sacellum, quibus singulis olim coetus inter se celebrabant, atque re diuina sacrisque ritè peractis, lepidissime conuiuabantur. Sed hodie quater tantum in anno, & ad sacrificium, & ad conuiuium conueniunt. Portæ autem oppidi, præter Portellam, duæ sunt: una Horologij dicta, contra aquilonem, quæ præter propugnaculum, altam & magnificam turrim habet, forma quadrangulari: sed in nullo ferè alio usu, nisi quòd Horologium continet, altera Nodi fontis

*Portæ tres,
uidelicet
Horologij,
Nodi,
Portella.*

tis ad occasum, cui quoque cum propugnaculis est turris alta et quadrangula, prope quam sunt xenodochium, & studiorum gymnasium. Habet præterea hoc oppidum, præter vias mundissimas, silicibus stratas, quos Trebiū vicus suburbio proximus copiose subministrat, amplissimū forū, & macellū, in quo omnis generis merces, & quæ ad quotidianum usum necessaria sunt, uenalia habentur: iuxta quod est Prætorium. Habet & cisternas altissimas & elegantissimas quatuor: fontes item amoenissimos tres, quorum margines includuntur lapidibus sectis artificio indissolubili: tum mœnia elegantiss. quadrato etiam lapide: circumquæ uagari licet. Turres frequentissimas, æquis inter se spacijs distinctas, fossas, propugnacula, suburbia: hortos exultos amoenissimos, & apricos, arborum & herbarum esculentarum, & quæ ad nostra medicamenta conueniunt, quæque blan-

Xenodochium, Gymnasium.

Forum, & macellum

Cisternæ.
Fontes.

diuntur naribus, quæq; gulæ faciant
suauē oblectamina orexin, feracissi
mos: quæ quia plures sunt, quàm
quòd paucis possint à me numerari,
illas omittam.

Nozerethès
ses.

Huius loci incolæ sunt ciuiles,
sermone blandi (horum enim lin
gua inter cæteras in primis elegans,
suauis & aulica est) moribus man
sueti, uerè que pietatis in Deum cul
tores: bellicosi etiã, ubi res exigat,
suoq; principi ualde fideles. Nec ne
gligunt studia, præcipuè literarū me
liorū, quas aliquando felicius quàm
cæteri discunt, si modo à teneris an
nis præceptoribus eruditis tradan
tur. Hic enim semper floruît bona
rum literarum schola. Hic præfectus

Io. Chappu
sius.

iuridicus est Ioannes Chappusius,
experiens litum disceptator, prom
ptæq; iurisdictionis, tum expeditæ
locutionis, & rei constitutæ. Anto
nius Monrichardus, arcis & oppidi
præfectum agit. Quæstor urbanus
& ærarius est, Guilhelmus Dehe
nauldus,

Ant. Mon
trichardus.

nauldus, uir cū singularis humani-
 ratis, tum politissimus. Ex hoc au-
 tē oppido genus suum duxit incly-
 tus heros Philibertus à Chalon, Au-
 rengiæ princeps, qui industria et in-
 geniij magnitudine cæteros ætate
 sua principes longè antecellebat: cu-
 ius rerum præclarè gestarum histo-
 riam ante aliquot annos in publicū
 emittendam curauī. Sed huius nobi-
 lis stirps nostra ætate bellorum in-
 commoditate, fatorumq; iniquitate
 esse desijt. Interciderunt & aliæ fa-
 miliae, opibus & claritudine gene-
 ris præcellentes, quorum Catalo-
 gus is est:

*Guilbelmus
 Denauldus.*

*Philibertus
 à Chalō Au-
 rengiæ prin-
 ceps.*

*Familiae quæ
 Nozerethi
 intercide-
 runt.*

Beregardorum: ferunt hanc pro-
 sapiam ædes habuisse, ubi hodie est
 Franciscanorum ortus.

Elyonum: habuerunt domum il-
 lam angularem in foro boario, quā
 modò Vuilhemini tenent. Hæc ho-
 die profapia Pontarli superest: unde
 magni nominis duo fratres prodie-
 runt, Caroli V. Cæsaris aulici: Dio-
 nysius

nifius Elyon, cibariorum & ferculo-
rum cum bacillo præambulator: &
Guyon Elyon, cellæ uinariæ præ-
fectus.

Parretorum: quorum ædes hodie
possidet Girardus Bardelerus.

Bereparorum: horum nobiles æ-
des erant, ubi nunc area Francisca-
norum.

Guilhelmi à Depinet.,

Petri à Lunijs: cuius filia, Claudij
Montrichardi uxor, adhuc in uiuis
est. Eius hodie insignia in fenestra
templi D. Antonij cernuntur: cly-
peus ex argēto & rubro diuisus est,
ac in argētea parte clauem rubram,
in altera ensem argenteum habet.

Nothorum à Chalon nostra me-
moriam nouimus, Ioannem, & duos
eius filios Bernardum & Ioachimū,
& Philibertam filiam, quam Philip-
pus à Badē, qui decessit 1. Augusti,
1548. uxorem habuit: ex qua susce-
pit Bernardum à Baden, & Catheri-
nam filiam. Illis supersunt ædes splē-
didæ,

didæ, in uico quo ad Nodi portam descenditur.

Philippî Busguet, qui apud Frāci scanos sacellū cōstruxit, quo non facile dixerim unquā me aliud uidisse aut pulchrius, aut elegantius: in quo nō inelegātia mnemosyna uisuntur. In his est altaris tabula omnium elegātissima, in qua Princeps Ioannes à Chalon, & ipse, mensæ accumbentes iuxta Christum, cum nōnullis alijs, tanta arte, tanta diligentia & cura depicti sunt, ut intuētes non imaginem se, sed ipsissimos Principem & Philippum à Busguet intueri arbitrentur. Hoc enim tam absoluto opere oculi ualde pascuntur. Sunt & statuæ è pulcherrimo marmore cum sarcophagis, in quib. ipse cum familia sepultus est.

Leonis Alexādrî à Nazareth, cuius ædes illæ magni operis erant. Is sacellum in D. Antonij templo construxit: in quo tantus uir sepulchro clauditur paruo, Is obiit 6. Ianuarij,

anno Christiano 1426.

Alexander à Billecu, Principis
Questor generalis, diem suum obiit
20. Julij, 1426. Postremus huius stir-
pis fuit Ioannes. Sepulti cernuntur
intra templi nostri cancellos, ad par-
uum altare.

Maginorum: cuius profapiae fue-
runt, Ioannes, Nicolaus, & Alexan-
der, quem legimus fuisse Migiesem
parochum. In D. Antonij templo
parochiae sacellum posuerunt.

A bello campo: huius familiae le-
gitur Ioan. procurator generalis.

A porco: in qua stirpe fuit Ste-
phanus.

Cohardorum: in qua familia repe-
rimus Huettum, Ferrutium, & Ioan-
nem. Item Stephanū, templi D. An-
tonij ædituum.

Bouardorum: huius profapiae fu-
it Iacobus, Principis à consilijs, &
prætor.

Rosariorum: ultimus huius pro-
fapiae fuit Lazarus, Ioannis Rosarij
filius:

filius: qui omnia sua, breui tempore decoxit.

Gominorum: in qua familia reperimus Gilbertum, Principis Auren-
giæ aulicum, qui sine successione obiit.

A' uistö: Petrus, obiit 24. Julij, 1547.
Rogerus postremus fuit, relictis tantum filiabus aliquot.

A' Ploisy: Petrus à Ployfi, fuit dispensator Philiberti à Chalon, principis Auren-
giæ. obiit 7. Ianuarij.
1531.

Remondorum: in hac familia fuit Laurētius, qui in D. Antonij templo, sub cāpanario sacellū cōstituit.

Vermodorum: Guilhelmus, principis Philiberti à secretis, & subductor calculi. Petrus eius filius obiit 8. Aug. 1539. Huius epitaphium hoc est, per Guilhelum Vermodum:
Viuerē qui meruit per longos Nestoris annos,

Vermodus, fit nunc uermibus esca putris.
Habēt ædes haud procul à foro, magnificè extructas.

Io. à Goult: quo nomine hunc tantum reperi, qui sacellum in D. Antonij templo construxit.

Escuyer: quo nomine stirpeq; fuerunt, Erasmus, Ioannes, & Guilhelmus, Salinis apud D. Anatolium canonicus. Sed quando in eos incidimus, qui in uiuis esse desierunt, duos fratres meos Stephanum & Ludouicum hic addere libet: quorum primus, Conredensis castrî praefectus apud Sycambros, non longe à Namurco, cum multo tempore undiq; hostibus Gueldrijs, quorum dux erat Martinus Vauroussen, conclusus oppugnationem sustinuisset, ad postremum uiribus confidens, cum nullas suppetias haberet, & castrum simul & uitam amisit, anno 1541. mēse Iulio: uir mehercule, qui meliori fuisset fortuna dignus. alter in Anglicana expeditione, & militari apparatu aduersus Gallos, anno 1546 occubuit.

*Stephanus,
Ludouicus,
Cognati.*

va' kessu'

Cæterum hic statō anni tempore
agun-

aguntur nundinæ celeberrimæ, qua- ^{Nundinæ}
 ter in anno, uidelicet statim post Pē ^{Nozerethcō}
 tecosten, omnium Sanctorum fe- ^{ses.}
 stū, Purificationem, & prima Qua-
 dragesimæ septimana. In D. por ^{D. Antonij}
 rō Antonij festo, cui templum no- ^{festum.}
 strum consecratum est, ueteri & e-
 thnico more atque ritu, ex tota uici-
 nia ingens hominū multitudo con-
 fluit, cū ob D. Antonium, tum
 ob elegantissimarum puellarum cō-
 uentum, quo nullus est in tota Bur-
 gundia celebratior. Eum diem in iō-
 cis, ludis, in tripudijs & saltationi-
 bus, in letitiā & comestationibus de-
 gunt. Neq; desunt his tantis oppidi
 nostri commoditatibus suæ delicię.
 Nam ab oriente et meridie plateam
 habet mœnibus contiguam, uulgo ^{Portella.}
 dictam Portellā, in qua plurimā ex
 adnatis arboribus, & arborum ex-
 pansis ramis umbra, in quam ciues,
 si quando ludere uoluerint, & ab æ-
 stu sudoribusq; recreari, se recipiūt.
 Hic scuto hostiles ictus eludere discunt,

Quaq;

Quaq; hostem contrà parte ferire queant.
 Arcus ast alius curuat, tenditq; subinde
 Emittens certa noxia tela manu.

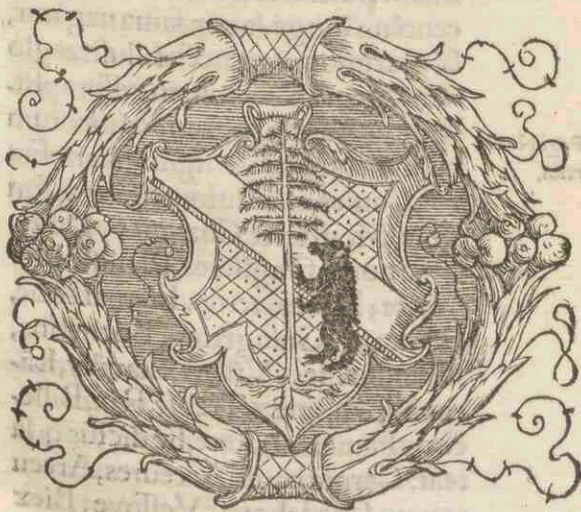
Hic auiculæ passim dispersæ, acco-
 las suauissimo cantu exhilarant: ma-
 ximè uerò quæ cæteris sunt uoca-
 liores, adeò audientium aures per-
 mulcent, ut hac musica deliniti, om-
 nium laborum, omnium que cura-
 rum obliuiscantur. Hic etenim cum
 amico dulcissima colloquia & lon-
 gissima connectere, uel colludere,
 summa est uoluptas. Dignam stu-
 dijs, mi Babete, dignam Musis se-
 dem diceres. Hinc quamcunque in
 partem oculos admoueris, omnia
 natio decore nitescere, & quasi læ-
 titiam quandam ex se uidentur effun-
 dere: tanta uillarum amœnitas, cam-
 porum fertilitas, nemorum prato-
 rumq; uiriditas undique refulget.

Ad hæc cœli rara quædam ac gra-
 ta temperies, ex uicinis oppidis
 multos, propter morbos ex corru-
 pto aere contractos, huc ualeitudinis
 gratia

gratia, uelut ad Salubritatis asylum
aduocat.

Insignia nostri oppidi sunt: ur-
sus abieti accliuus in rubro clypeo,
cum interiecto medio aureo.

*Insignia Nu
zerethi.*

Nunc in agrum descēdamus. Ha-
bet insuper nostrum oppidum pa-
gos & uicos amplissimos, qui neq;
cultu & ædificijs, quibus suis oppidis
cedunt,

Migiæ agri
Nozerethas
ni metroco-
mia.

Pagi Noze-
rethi.

cedunt, supra sex & triginta. Inter
quos Migiaæ agri matrocomia, pa-
gus omnium planè celebratissimus,
in quo est basilica maior, D. Germa-
ni titulum gerens: cuius propter exi-
miam pulchritudinem & magnifi-
centiam longè lateq; fama uagatur,
& plurimum agri nostri illustrat glo-
riam. nam ab eo nomen adsumplit.
Reliquorum pagorum & uicorum
nomina sunt hæc: Mignouillars, Fra-
irol, Cuiier, Biefdufourt, Froidefon-
taine, Mourenât, Charancy, Doye,
Charbony, Onglières, Plenise, Ple-
nifette, Eserual terte, Eserual cõbe,
Censeaul, Grangettes, Bocherins,
Cõmunailles, Villars, Esauilly, Lã-
cochõ, Molprez, Trebie, Rix, Bille-
cuz, Fauiere: Latete, sic dictus q; la-
teat: Cerniebault, Arceures, Arceu-
rettes, Gardeboys, Vessoye, Biez
de maisons: Patet, ideo sic dictus
quòd pateat: Bonet. Quorum tres
habent sua templa cum subditis ui-
cis, uidelicet Mignouillars, Frairol,
Cuiier.

Cuuius. Tres item sua facella: Bief-
 dufourt, Froide fontaine, & Bille-
 cu. Ager cū primis uberrimus est,
 uel pecoraliendo, uel fœcundæ se-
 menti aptus. In eo enim nascitur tri-
 ticum purum, siligo, hordeum, aue-
 na, faba, pisum, lens, uicia, & alia le-
 gumina. Iumentorū & pecudum
 summa est fœcunditas, quæ incolē-
 tium nutrimento non leuem præ-
 stant utilitatem. Arboribus plenus
 est, pomis, piris, auellanis, et pru-
 nis, æquè mansuetis atq; syluestri-
 bus abundās. Montibus excelsissi-
 mis & nemorosis undique circum-
 uallatur. Longitudine autem triū,
 latitudine uerò duūm millium est:
 & irrigant eum fluuij tres amœnissi-
 mi & pisculenti, quorum duo ab
 occidente collis radices præterflu-
 unt, tertius è cōba ueteri erumpēs,
 et in stagnum suburbanum se effun-
 dens, ab Oriente alluit, qui à nobis
 Serpentinus dictus est, quòd in lu-
 brici anguis morem procedat, &

Serpentis
 nus fl.

d multi

multiplices gyros ac ambitus trahat. Undiq; enim sunt piscium uaria frequentissima. Hi autē tres fluuij ad teli iactum in quendam locum prouum feruntur, atq; ibidem septem molendinorū rotas agunt, quæ à saltu denominationem sumpsere. Aquæ enim alti de uertice montis cum magno impetu atque strepitu saltuatim præcipitant se, ac ruunt potius quàm fluunt.

Perfluentiū porrò per ualles fontium magna est hic copia, multæ denique frigidissimarū ac dulcium aquarū scaturigines. Sunt & aliquot stagna insignia, & piscosa, quorū præstantius nostro adiacet suburbio, quod carpiones & lupos expediti saporis habet.

Fuerunt autem in eo aliquot arces, quæ bellorū calamitatibus extremam passæ sunt desolationem, & tantum illarum uisuntur ruinae.

Arx Bar. in his fuit Molprensus, à Bar dicta.

Ad occidentalem porrò partem
apud

apud Charācum uicum, in eo quotidie innumera Romanorum numismata, quorum nonnulla uidi, efodiuntur & reperiuntur.

Quod si quis nemoribus oblectetur, habet quocūq; se uertat, montes syluosos, agrum (ut dixi) circumuallantes, in quibus uarios auum cantus audire licet. In his etiam sunt timidi & fugaces cerui, lepores, deniq; ferarum omne genus.

Ex his etiam alia innumera proueniunt commoda, ligna præstantissima, & immensæ longitudinis, atq; edificiorum materies. hic quoque resina legitur. Sed de Nozeretho, eiusq; agro, satis dictum esse existimo.

Ad meridiem est mons arduus, Syrodo, grandi & celeberrimo pag. *Syrodi pag.*
 go imminens, agrum nostrum à Syrodenſi, ad secundum teli iactum discrimians. Is sinuosos habet receptus nonnullos, inter quos primus Dani flumen effundit ad hunc mo- *Danus fl. et eius fons.*
 d 2 dum.

dum. Postquā descēderis, est antrū
 profundi præcipitiij, et intus fons im-
 perferutabilis profunditatis, latitu-
 dine forsitā ad passuum decimum.
 Huic rupes horrendē imminēt, quę
 contēplantibus horrorem planē in-
 cutiūt: ac per gurgitē altissimū tan-
 ta aquarū copia ebullit, ut statim in
 ipso ortu (dictu incredibile) flumē
 nauigijs, si ob rupes et saxa per quę
 deuoluitur, liceret, satis capax es-
 set. Ausim affirmare, plus aquę ex
 ista uoragine erumpere, quam uel
 Lycus in Danubium, uel Arula in
 Rhenū defert. nostris Riuiere dain
 uocatur. Fluiuos in se recipit uari-
 os: tres nostros prope fontem: Se-
 nam fluuium fama & natura ingen-
 tem, ex Fonslena pago ab eo deno-
 minato exorientem, ac saxosa con-
 ualle per Plancas et Sienū uicos la-
 bētem, iuxta Burgum oppidū. Ali-
 um item quem incolę Angelionē
 uocant, paulo supra Pontem na-
 uis. Et sic alijs sexaginta auctus flu-
 minibus,

Riuiere Dain
 in.

Sena fl.

Fonslena pag.

Plancæ, Si-
 enum, uici.

Burgū opp.

Angelon fl.

Pons nauis
 uicus.

DESCRIPTIO. 55

minibus, decurrens ac præterlabēs
 per superioris Burgundiæ, quæ Co-
 mitatus nomine censetur, meridio-
 nalem partem, atq; Secusiam, quæ *Secusia.*
 in Dubidis & Rhodani medio ia. *Rhodani ety*
 cet, in Rhodanum, sed milliariibus *mon.*
 aliquot infra Geneuā, te supra Lug-
 dunum illabitur. Inde Rhodani no- *Comitatus*
 men compositum esse arbitror. Pi- *Burgundiæ.*
 sces habet præcipuos, & expetiti sa-
 poris, troctam & auratam. Alia ge-
 nera innumerabilia sunt, maxime
 minorum & mugilū. Sed quan-
 do uiciniā nostram attigimus, non
 incommodè nos facturos arbitra-
 mur, si è multis superioris Burgun-
 diæ oppidis, quæ circum se Noze-
 rethum habet, pauca nunc pro uiri-
 bus explicauerimus, ut non huius
 ætatis hominum modò, sed & po-
 steritatis gratiam mihi conciliem,
 quandoquidem illa ferè autores o-
 mnes & Græci & Latini (nescio q̄
 fato) intacta reliquere. Iuxta au-
 tem institutū iter ab Euro, hoc est

Oriente in meridiem deflectentes, ab ea per Occasum ad septentrionem perueniemus. Hoc enim instituto à nobis ordine obseruato, commodius Comitatum describemus. Ab oriente ad dextrā, uersus Sabaudiā, duobus plus minus hinc milliaribus, Mota est, instar oppidi pagus, Dubij fluminis fonte celebratissimus, quem leniter præteriens interfluit: atq; hinc recta ad Rupē Ioannis deuoluitur, quæ coditoris nomen seruat, quemadmodum & alijs ciuitatibus sæpe contigit: patria Vermodorum nostrorum, doctissimorum & humanissimorum adolescentum, & sanè magnæ expectationis uirorum: in qua est arx adhuc integra. Dubius hinc prope cœnobium montis S. Mariæ, ordinis Cisterciensis procedens, per Pōtij lacum deuectus, ubi Pontarlum, Mortuā, Vafrum, & Hippolytum præterijt, ad Septentrionem conuersus Monbiliardum defertur: unde

Mota pag.

Rupe Ioannis pag.

Vermodi.

*Cœnobium
M. S. M.
Pontius lacus
cns.*

de in nostram Burgundiam iterum
 rediens, Lilam, Claruallem, Veson
 tionem & Dolam alluit. Is enim in
 ter Meridiem & Orientem emer
 gens, & inter Septētrionem & Oc
 casum in Ararim descendens, supe
 riorem Burgundiam lateribus Ori
 entali & Septētrionali ambitu cin
 git. Sed de Dubio hactenus. A
 Rupe Ioānis recto itinere, atq; mō
 tis lura ductu, itur Iunias oppidum *Iunias op.*
 antiquissimum, in excelso & præru
 pto colle ad Sabaudiaē limites posi
 tum, niuib; syluisq; opacis graua
 tū. Vbi mihi sunt duæ sorores: qua
 rum Ioanna cōnubio iuncta est Io
 anni Caffoz, eius loci præfecto: al
 tera uerò Margareta, Stephano
 Grasseto protoscribē. Hoc loco est *Iura mons.*
 transitus montis lura, & uectigal
 exigitur rerum quæ aliò exportan
 tur. Huius oppidi suburbia ad oc
 cidentem dicta sunt Hospitalia, qd
 nomen etiam proximo pago indi
 tum est. Sed in Iuniarum gratiam
 d 4 hoc

hoc monumentū annectere placuit:

Mōs erat incultus simul, & deserta manebat

Præda latrocinij regio tota prius.

Aedificat tandem turres & moenia Cæsar,

Hinc urbs ex illo lunia nomen habet.

Quam numerosa colit plebs, nunc Mauortis
alumna.

Subdita magnanimi Cæsaris imperio.

Fraxinum
pag.

A' Nozeretho ad sinistram breuis
est transitus, ad Fraxinum pagum,

oppidī speciem referentē, a fraxinī
arboris notissimī copia dictū. Mox

Riparia, si-
ue Riua op.

sequitur Riparia, siue Riua, Clau-
dij Frontinī nostrī patria: sic ideo

dicta, quod ad ripam lacus magnis
lupis & alijs piscibus refertissimī si-

ta sit: atque ex altera parte riuus ex
eodem lacu procedens, eam circū-

luat: p in u, à nostris hominibus
mutato, qui Ripam riue, & Riuum

Ripa, riue.
Riuus, riui
erc.

reuiere uocant. Habet agrum ferti-
lissimum, & multis uicis frequenta-

tum: in quo est alius lacus subterra-
neus, mirum nature ludentis opus.

Voraginum
lacus.

Super enim aqua fit limus, qui a-
deò

deò durefcit, ut continēs uideatur:
 fuper quo tamē equites curruſq; ſe
 curē nō ambulant, ſed ſolī pedites.
 Is cœlo pluuiōſo & nebulōſo non
 emergit, niſi ſerenitas ſit futura. tūc
 per foramina breui tēpore auctus,
 totam Columbanam planiciem ri-
 gat. Ei mons celſus ab Oriente im-
 minet, unde crebri fonteis in illum
 diffluunt. Inter Nozerethū por-
 ro & Ripariā eſt alius lacus in Bon *Lacus Bon-*
 ualli, lupis, parcis, & alijs piſcibus *uallis.*
 abundans, qui ſeptimo quoq; an-
 no in aliquot hebdomadas ſuffugi-
 ens & deliteſcens, iterum emergit.
 Quæ res in miraculū exit, fidemq;
 uincit. Inde iam deueniemus op-
 pidī ad egregij ſublimia mœnia, no-
 men. Cui ſimul impoſitum Pontar *Pontarlum*
 lum: hoc eſt, pons prope arcem, in *op.*
 ima duorum montium planicie po-
 ſitum, ſecundum Dubidis fluuij lit-
 tus: patria & natale ſolum eruditif-
 ſimi facundiſſimiq; uiri, & ſtudio- *Henricus et*
 rum omnium Meccœnatis, Henrici *Baptiſta Co-*
linæi.

Colinæi, Carolo V. Cæsari Dolæ à consilijs & vicepresidis: Baptiste item Colinæi, pariter iuris scientis & periti. In hoc oppido sunt parochiæ tres, & monasterium unum Augustinianorum. Prope Pontar-
Arx Iura. lum est arx Iura, munitissima & inexpugnabilis, in colle summo, admodum edito in loco collocata, adeoq; difficili ascensu atque perar-
 duo, ut expugnari non posse uidea-
 tur. Ad hanc enim multæ Heluetio-
 rum copiæ & auorum & nostra me-
 moria contritæ sunt. Cuius hodie præfectus est Antonius à Laube-
 spin, uir apprimè nobilis, & eque-
 stri ordinis, Dominus à Lilla.

Vsierû opp. Ad sinistram Pontarli est Vsierû oppidulum, arcem habens cū qua-
 tuor uicis, quorum incolæ sunt lepô-
 rum & facetiarum disertî. Sæpe eti-
 am illorum facta atq; dicta ridicu-
 la recitâtur. Hinc recto itinere itur
Vercella op. Vercellas, quarum mœnia ruinosa sunt. Hic natus est Girardus Ver-
 cellanus,

cellanus, uir cū miri cādorīs, tum *Girardus*
 eruditionis: qui Lutetiæ anno 1544 *Vercellanus.*
 obiit. Eiusdem nominis est in Italia
 urbs ad Siccix ripas.

Ab his breuis est trāsitus ad *Mortua op.* Mor-
 tuam, ingentē, sed & hanc sine mœ-
 nibus urbem: ideo sic dictā, quòd
 cū uicis & prædijs in causam mor-
 ticinæ possessionis ceciderit. Horū
 enim ius mācipij morticinij à prin-
 cipibus eius loci cœnobij prostra-
 ta est ita concessum, ut incolæ uiui
 obsequium beneficiarij loco præ-
 stēt, morientes aduenticiū lucrum
 afferant. Per hunc agrum Dubis
 fluuius placidissimè dilabitur.

Hinc rectā Hippolytum tenda- *Hippolytum*
 mus, natale solum tuum, montibus *opp.*
 undiq; natura uelut arte cinctum:
 antiquum, & ab Hippolyto patri- *Hippolytus*
 cio Romano, Christianissimo, ac *martyr.*
 martyre (ut arbitror) dictum, qui
 iuuenis odio fœminei generis Dia-
 næ studijs se totum addixit, despe-
 cto Veneris numine. Hūc tu mi Ba-
 bete

bete imitatus, itidem

πλὴ κύνεριμ πολλα χαίρειν λέγεις.

Ceterum syluosus primitus fuit hic terrarū tractus, sed quia metalli ferri ferax esset, syluæ excisæ in campos & opera metalli, campos apparuerunt arabiles. Incolæ habitudine corporis firmissimi, ad multā ætatem uiuunt: & quanquam senectute premātur, à laboribus tamen non nisi decrepiti abstinent. Corporis magnitudine sunt ceteris Burgundis proceriores, belloq; ualent. Rustici ad fabrilia opera & agriculturā sunt idonei. Instrumenta enim & utensilia domestica ex ligno probe fabricāt, & in uiciniam exportant.

Nunc ab Oriēte ad meridiem & austrum eo ordine, quem nos instituimus, transgrediamur. Vno miliari à Nozeretho est Burgum, edito in loco: subter quod labitur etiā Danus, si usquam alibi, placidissime: mox Champignole fines petit. Semidirutum est: nam eius mœnia

Am

Ambofius prostravit, cuius emporium ad Syrodum pagū, qui urbem speciem ostentat, translatum est. Hoc solū oppidum in Burgundia antiquum nomen conseruauit. Initio enim editis in locis oppida habuere Burgundi, urbesq; per multas excelsis in collibus condidere, quas Germanico idiomate, quo tūc locuti sunt, Burg uocauere, quę dictio planē à Pyrgo uerbo deducta est. nam πύργος turrim, arcem, & propugnaculum significat. Romani quoq; castellum Burgum appellarunt, ut Vegetius testatur.

Burg.

πύργος.

Reliquæ autē arces, ac potius urbes, (priscis namq; temporibus arces & oppida loco urbium censebantur) uel crebris hostium incursionibus deletæ sunt, uel breuī multum auctę, recens nomen recepere, seruato nihilominus ueteri: uti Salinæ, Nozerethum, Arlum, & aliæ quæ adhuc hodie in Burgum superiorem & inferiorem sunt diuisæ.

Arces, oppida, et urbes.

Inde

Inde etiam ciues qui in ciuitatibus, oppidis, & huiuscemodi munitio-
 nibus & turritis mœnijs habitant, *Burger.* puto Germanis & nobis *Burger,*
Bourgeois. seu, ut Galli pronunciant, bour-
 geois appellatos. Ciuitates porrò
 ab his qui suburbia habitant, fre-
 quentius Burgi dicuntur, à quibus
Burgi. etiam Burgūdiones nostri fuere di-
Burgundio-
nes. cti. Prope uerò id oppidum, in
 excelsiori colliculo, sunt duæ arces
Castrum uil-
lanum. contiguae, ambæ Castrum uillanum
 dictæ: quarum una est D. Ioannis à
 Popet, altera D. Adriani à Iugo, do-
 mini de Falon, natalium splendore
 & animi dotibus clarissimi. Ab
 hoc oppido unius milliarij interual-
 lo ad sinistram abest Calx, arx cele-
 bris, optimè in admodum sublimi
 monte sita, natura simul & manu
 munitissima. Et monti subiectus e-
 iusdem nominis pagus. Arx illa, ex
 præclara & insigni Popetana fami-
 lia nobis dedit reuerendissimū &
Guilhelmus
à Popet. magnificum D. Guilhelmum à Po-
 pet,

pet, hæteriarum Balma, Goyle et
 Balerne: in cuius laudes hic non e-
 rumpam, quandoquidem illius bo-
 nitas, pietas, singularis uirtus & cle-
 mentia, illum orbi notum facit, nec
 opus habet præcone. Ioannem Ioan. à Po-
 item à Popet, eius fratrem, equitem pct.
 clarissimum, ac Commendatorem
 ordinis de Alcanthara, Caroli V.
 Cæsaris nostri, optimi & mansue-
 tissimi Principis, κατεχομισήν, a
 pud quem gratia potētissimus est.
 Huic arci propinquus est Fonsse- Fonsse-
 na pagus immensus, et multis uillis pa-
 constans: ideo sic dictus, quòd in gus.
 eo fons Senæ fluminis sit, super Sena fl.
 quo pagi longitudine sunt uiginti
 septem rotæ, partim ad molas, par-
 sim ad ferras. Hic parantur lignea
 uasa, ministerijs humanisq; usibus Granuallis
 apta. Hunc sequitur Granuallis pag.
 uicis tam frequentibus referta, ut Lacus Græ-
 ferè ad singula stadia reperiantur. uallis,
 In qua sunt lacus tres pisculenti, Abbatia,
 quorum unus ab ipsa ualle denomi Rubrarum
 natur, troclarum.
 Vicinia Pis-
 chonis,

natur, alter cum uico proximo à rù
bris troctis, tertius ab Abbatia, que
totius Granuallis est metrocomia.
Vicus illi proximus, Vicinia Pi-
chonis dicitur.

Seruile est hominū genus hoc, seruileq; solū.
Gradarios huius tractus equos om-
nes probant. hic canes sunt ferocis-
simi. Paulo infra Calcis arcem con-
structa est cella Carthusianis, nobis
dicta Bonus locus, cuius parochia
lis ecclesie parochus est Stephanus
Tornondus noster. Non procul
hinc est Claruallis, oppidum ad
Dani flumen situm, in quo paratur
lana, diducitur figuraturq; digitis,
ac ea textur pāni. Hic est cœnobi-
um Carmelitarū: & ibidē nati sunt

Bonus locus,
cella Car-
thusianorū.
Claruallis
op.

Io. Bōdæus.
Ant. Fau-
ernerus.

Ioannes Bondæus, & Antonius
Fauernerus, omnibus cum primis
studiorum nomine commendati.

Hoc in tractu non longè ab ipsa
Carthusianorū cella, sunt ingēteis
lacus, uariæ uastæq; paludes, & flu-
uij uarij, sapido qui pisce redundāt.

Ad

Ad primum autem lacum adiacet
 cella ipsa . Proximus huic insula
 nobilis est, ac delubro in rupe posi-
 to D. Vincentio dicato, quod uoca-
 mus Prioratum à Mota. In circuitu
 duo millia passuum non excedit. Iu-
 xta quem sunt alij duo minores il-
 lo, sed non minori præditi in se &
 per gyrũ uoluptate. hos Maleteux
 uocāt. Sed unũ ob latitudinem Ma-
 ioris cognomen est inditum. Sequi-
 tur alius Narlay dictus, uix creden-
 dæ profunditatis: cuius aqua est ni-
 tida, pisces ferens uarios. Hinc non
 procul est alius, Vernoy nobis di-
 ctus. Sed occidentẽ uersus sunt alij
 quinque, quorum duo Chamblici di-
 cuntur: tertius Fiogeay: quartus pro-
 ximus est Clarualli oppido: quin-
 tus Ronchault dicitur. A Gran-
 ualle trium horarũ itinere itur Clau-
 dianum, à D. Claudio Salinẽsium
 progenie orto, atq; Bisontino Ar-
 chiepiscopo denominatum, qui eo
 loci solitariam duxit uitam, in por-
 e tento.

Prioratus à
 Mota.

Lacus,
 Malletoux.

Narlay.

Vernoy.

Chamblicus.
 Fiogeay.

Claruallis.
 Ronchault.
 Claudianũ
 op.
 D. Claudius.

*Eugendus,
Lupicinus.*

*Philibertus
à Rye Gene
uensis Episcopus.*

*Morantium
op.*

tentosa abstinētia uictus, & corporis afflictione: ad cuius memorabilem & in maxima ueneratione ab omnibus habitum tumulum, frequens est undiq; concursus. Hanc eremum antea frequentarunt solitarij aliquot Christiani, in primis Eugendus et Lupicinus, Euangelij præcones, in quorum honorē Chilpertus, huius nominis primus Burgundiaë rex, hic toto orbe celeberrimum cœnobium extruendum curauit, ubi sunt sepulture aliquot regum. Huius cœnobij abbas hodie est Philibertus à Rye, Geneuensis episcopus, nobilis genere, nobilior eruditione, nobilissimus uirtute ac meritorum dignitate. Incolę autem ex buxo et alijs radicibus questum non minimum capiunt, quibus cochlearia, fistulas, tubas, classica, præcatorios globulos, et alia conficiunt, quę inde ad exteriores terras exportantur. Hinc nō procul est Morantium, sic uocatum, ut arbitror, quod

quòd sancti illi uiri nonnunquã ibi morarentur. Habet hodie uiros magni ingenij, magniq; uigoris.

Mox est Turmaya, multis lanarijs etiam referta. muros tenues habet, fermeq; circumquaq; ædificijs contiguos & impeditos, ut nullus in liberum ambitum trãsitus iuxta ipsos pateat: id quod Secusiã oppidis commune est. Qui modus omnium maximè ciuitates dedecet, multumq; obsidionum tempore ciuibus dani adfert. Iuris est D. à Claudio, qui hic arcem habet. Turmayam sequuntur Arantum & Fitignũ oppida, in quibus sunt multi pannarij, & opifices, qui pilea, focalia, & alia huiuscemodi texunt. De his hæctenus.

Nunc ad alia me conuertam, atque illud quod proposuimus. Ab occidente aut sesquimilliarĩ à Nozeretho, est Vernum pagus, ad Angelonem flumen, in quo est arx omnium nobilissima, cum uiuario

nemoroso undiqꝫ, mœnibus septo,
 in quo sunt damæ, solidi atqꝫ surgē-
 tes in cornua ceruī, cum leporum ac
 cuniculorum hic stabulantium co-
 pia. Huius pagi ager ob flumen &
 stagna est irriguus, & ad uenatio-
 nes idoneus: adeò fœlix, ut uerna
 temperie & herbarum luxuria, faci-
 le cæteris huius tractus pagis ante-
 cellat: & ideo non desunt qui à uer-
 na temperie dictum putēt. Cui arx
 Monriualis uicina est, in mōte ex-
 celso, scatebris & ebullitionib. fon-
 tium in uertice surgētium inclyto.
 Huius arcis protritæ bellis ruinas
 prætereuntes conspiciunt, & mirā-
 tur ad unguem constructas lapide
 è quadrato curua retortos: Cui co-
 chlæa in gyros ascensum præbuit
 intra. Sub se uersus austrum Cā-
 pignolam oppidum habet, undiqꝫ
 natura circumuallatum, cui Danus
 proximus illabitur. Hinc ortus est
 Grand Ioā. Probus, rei militaris
 ductor præstantissimus; ab oriente
 Quis-

Arx Monri-
 uallis.

Campigno-
 la op.

Grand. Ioā.
 Probus.

Quisquilias uicum, à Septentrione *quisquilias*
 Vannolum etiam uicum. Nō pro- *pag.*
 cul hinc est monasterium ordinis *Vannolum*
 Cisterciensis, undiq; alpibus præ- *pag.*
 terquam ab occidēte cinctum, Ba- *Balerna mo*
 lerna. Mox in proximi montis ca- *nasterium.*
 cumine Occidentem uersus est arx
 elegantissima, nobis mons Sauion *Mons Sau-*
 dicta, non usq; adeò olim magna, *ion arx.*
 uti nunc est, ut ueteres muri docēt.
 Sed hæc magnificis ædificijs cura
 Hugonis à Monbardon instaurata *Hugo à Mo*
 est. Huius montis radices à Septen- *bardon.*
 trione oriente & meridie, Danus
 circumluit. Ab occidente uerò est
 illi subiectus pagus amplissimus, *Crotena*
 Crotena. *pag.*
 Hinc non longè est Monetum, *Monetum*
 antiquum oppidulū, summo etiam *op.*
 in monte, ruinosum, & penè uetu-
 state collapsum: cui subsunt uici
 quatuor. In his est Pons nauis, ad *Pons nauis*
 Danum. Hoc oppidum recto ordi- *pag.*
 ne sequitur arx Challina, ad lacum *Arx Challi*
 Maregni à Septentrione, oriente *na.*
 & me- *Lacus Ma-*
 regnus.

Maregnum
pag.
Danus fl.
Vallis Dani.
ni.

Valempolie
ve arx &
pag.
Mourondus
arx & pagus.

Mirebellum
op.

et meridie excelsis montibus septa,
ab occidente uerò ipso lacu. Iuxta
quam est Maregnum pagus. Hunc
tractum Danus liquidissimus am-
nis perfluit, suã illi appellationem
conferens, quem tractum mons ar-
duus ex altera parte occidentẽ uer-
sus claudit. In quo sunt oppidula, si-
ue arces quatuor, Altera ab alterius
nõ longẽ dissiãta muris: quarũ duæ,
uidelicet Valempolieræ, quæ est
ẽ regione Verni, & Mourondus ẽ
regione Monriualis, nunc eò mi-
seriarũ redactæ, ad eò labefactatæ
bellis, ut nil aliud hodie sint quàm
ruinæ & rudera: ambæ sub se habent
eiusdem nominis uicos. Tertiã Mi-
rebellum, in pagum redactum, ar-
cis parte superstite. Non aliud op-
pidum tota Burgundia ostendat rui-
nas æquẽ memorabiles:

Sic fortuna potens regales sæpius arces

In miseris uertit facta inimica casas.

Sed horret animus nostrę regionis
ruinas persequi. Quarta dicitur Ca-
stellionum,

stellionū: ea cum pago integra est, Castellionū
 & munifissīma. Huius enim nomi- pag. et arx.
 nis oppida, siue arces, quatuor in
 hac regione enumerantur. Sed ad
 aliorū discrimen hæc super Cortina
 ad Danū dicitur. Cui Sorlinū à me Sorlinum
 ridie uicinū est, quod inter hæc op- op.
 pidula longè primū, in mōte q̄q; po
 sitū, quem Danus alluit. Arx uetus
 est, cui sit decori tamē ipsa uetustas.

Paulo infrā Valempolieram est
 oppidum excelsæ rupi impositū, si- Castellana
 ne mœnib. ullis, Castellana popula op.
 riter dictū, cuius prisca nobilitas ex
 ruinis & tēpli parte superstite appa
 ret. Nunc in uici formam ferè reda-
 ctum est, adeoq; in arce ipsa hortē-
 sium cultura est. In eius autem rupe
 spelunca non altè profunda uisitur,
 tum fluuius ebullientibus undique
 fontibus, troctis feracissimus, ex ea
 dem rupe in Arbosianam uallem la
 bitur. Valde aridus est hic locus: a-
 quarum enim usque adeò indigens
 est, ut nulli sint putei, & fontes nul
 e 4 li.

Arbosiu op. li. Sed hinc rectà Arbosium de-
 scendamus, quod inter egregia op-
 pidula numerari potest. Per amœ-
 no enim loco situm, atque omni-
 um rerum copia, in primis optimi
 & ad uetustatem durantis uini flo-
 rens, ac celeberrimum est. Magnis
 circumquaq; suburbijs impeditur:
 fossis cingitur, sed hortensibus. Cir-
 cum se sunt monteis, aspectu fontium
 & uinetorum ac arborum co-
 pia suauissimi: hinc Arbosium di-
 ctum, quod arboribus consitū sit.
 Fructibus enim sic referta est hæc
 uallis, ut pomariū tota uideri pos-
 sit. Pecori acceptissima tellus
 Est alibi, gramenq; uirens hinc mittit alendo,
 Hic templum genitrici ingens, cui sculpta ue-
 tusto (uultus.
 Marmore stat facies, spirantq; in marmore
 Aethera quid purū memorem? celiq; salubris
 Hic tenues auras, quas ducti ad sidera mōtes
 Aspirant? Hoc oppidū tres maxi-
 me uiri hodie illustrant, Claudius
 scilicet, & Mercurinus, Ialones, &
Ale

*Arbosiu un-
 de dictum.*

*Claudius &
 Mercurinus
 Ialones, A-
 lexand. Gla
 nius.*

Alexāder Glanius in æde Deiparæ
 canonicus. Eius uallis ad occiden-
 tem uergentis fauces lætissima ex-
 cipiunt prata, quæ usq; ad Vadanæ
 arcis mœnia perdurāt. Nemo enim
 crederet, quanta sit utriusq; agri Ar-
 bosiani & Vadani amœnitas, tum
 fertilitas, quantaq; sit omnis gene-
 ris fructuum ibidem copia. Vadam
 ipsum in monte uitifero situm est.
 Tacitus lib. 21. Annalium, urbē quā
 dā in Batauiā, Rheno adiacentem,
 inter Coloniā & Traiectum, su-
 pra quam Rhenus in Leccam et Is-
 sulam scinditur, Vadam etiam ap-
 pellauit, quæ nunc Vuagening, seu
 Vaganum dicitur.

Vadani
 opp.

In hoc tractu sunt uasa uinaria a-
 deò magna, ut domos altitudine ui-
 deantur æquare. Secundo, aut pau-
 lo plus, milliario ab Arbosio, Do-
 lam uersus, sunt geminæ arces con-
 tiguæ, haud amplius uno milliari à
 Vadana arce, & monasterijs, Rosa-
 rio ordinis Cisterciensis, et Onāco,

Rosariorū et
 Onancū mo-
 nasteria.

distātes, in medijs finibus uallis Lu
 pæ, ut ex his longè lateq; prospe-
 ctus sit. Dictæ ambæ Valdrea, à
 Valdreis heroibus, generis uetusta
 te & rebus gestis in præcipuis. Ab
 his arcibus breuis est transitus ad
 Bergmund & Loyam, pagos am-
 plissimos ad Lupā, in uia qua itur
 Dolam: de qua dicere aggrediar,
 quandoquidem duobus tantū mil-
 liaribus nūc absumus: ubi prius ad-
 monuero, id uocabuli Bergmund
 Germanicum esse, à monte & ora
 deriuatum, atq; orę proximum mō-
 tem significare. Nam berg mōs est,
 mund uerò *ἀκτῆ*, id est, ora, quæ
 Plinio ferè semper regionem litto-
 ralem significat, apud quem ueluti
 peculiaris est hæc locutio: In ora
 sunt ciuitates, & oppida oræ pro-
 xima. Dola autem ciuitas est Bur-
gundicæ regionis omnium celeberrima,
studij sc̄p̄ referta benignis, at-
que omnis nutricula iuris: ad Du-
bim flumen duobus brachijs scis-
 sum,

Valdreæ ar-
ces.

Bergmund
pag.
Loya pag.

Bergmund
etymon.

Berg. mūd.
ἀκτῆ.

Dola c.

sum, loco pulcherrimo atq; statim
 sese offerenti posita. Quam non si-
 ne summo flagitio præterirem. Si-
 quidem in ea studij mei fundamēta
 ieci, sub Petro Phœnice, hodie mul-
 to senio, senatore uenerando: & Ia-
 cobo Lestræo, uiris, uario eruditio-
 nis genere præcellentibus. Non
 longe autem ab ea situm est oppi-
 dulū Rochafortis, quod anno. 1479
 in Gallijs Ludouico undecimo re-
 gnante, ubi Ambosius circumsedis-
 set, deditioe cœpit, 17. Maij. In-
 de profectus, Dolam ui expugna-
 uit, atq; pernicioso incēdio euertit.

Petrus Phœ-
 nix.
 Iacobus Les-
 træus.

Rochfortis
 op.

27. Maij. Verum

Maior nunc fossis pars est munita profundis,
 Vallæq; sunt forti uix adeunda uiro.

Pontibus porrò, mœnibus, & stu-
 pendis propugnaculis, tum à ciui-
 bus sumptuosissimis ædificijs pe-
 nē tota restituta, & magnificentior
 ac insuperabilis est reddita. Cui Ioā-
 nes à Dandelost, illustris eques, &
 militaris disciplinæ gnarus, uir re-
 bus

Io. à Dande-
 lost.

bus gestis & bellica uirtute celebris, præsidio à Carolo V. Cæsare impositus est. Nihil planè in ea,

earum rerum quæ ad ciuitatis splendorem faciunt, desiderari potest.

Dubis fl. Primùm mirè afficit fluuius ille per lucidus Dubis, qui latus alluit ipse

sinistrum. Non mediocriter oblectant ædes & templa, operum magnitudine sumptuose structa. Pari

delectatione afficiunt gymnasia celeberrima, ac toto orbe terrarum de-

cantatissima, in quibus summa diligentia & puritate scientiæ & liberales

artes interpretantur. Habent enim insignes professores. In his sunt: An-

Ant. Lullus. tonius Lullus theologus, uir ob integritatem uitæ, ob singularem

prudentiam, ob raram et incomparabilem eruditionem adeò mihi charus,

ut nesciam an amicum habuerim unquam chariorem: Philibertus

Philibertus Poissenotus. Poissenotus, Hieronymiani collegij præpositus, etiam theologus,

uir extra omnem cõtrouersiam doctissimus

ctissimus et pñssimus, amicus quo-
 que noster singularis: Renatus Per Renatus
 rotus, medicus insignis, latinè & Perrotus.
 græcè doctus: Io. Morisotus, rei me- Io. Morisotus.
 dicæ experientissimus, cuius facun-
 diam & eruditionem ex ingenij sui Petrus Vacherdus.
 monumentis cognitã puto: Petrus Petrus Vacherdus.
 Vacherdus, Petrus Paruus, Ludo- Petrus Paruus.
 uicus Mõtioius à Boisset, & Clau- Lod. Mõtioius.
 dius Musus, iureconsulti, uiri ob sin- Claud. Musus.
 gularem eruditionem & in rebus ci-
 uilibus prudentiam summa maxi-
 maq; laude digni: Laurentius Pri- Laur. Priuæus.
 uæus, homo φιλέλληρ, & studiorum
 amantissimus, qui iuuentutem bo-
 nis moribus imbuit, & optimis arti-
 bus diligentissimè instituit. Sed
 dum hæc paro, ecce superueniens
 nuncius palàm refert, illum in ipso
 (proh dolor) labore rebus huma-
 nis absolutum & exēptum esse, 12.
 Februarij, anno 1550. cuius mortē
 Morisotus noster hoc elegantissi-
 mo carmine defleuit,
 Laurenti Priuæe iaces, terræ inclyta fama
 Lingonica,

Lingonica, rapuit quæ fera Parca Dolæ.

Te Lullus deflet, luget Morisotus, amici

Suspirant alij, discipuli lachrymant.

Senatus Do
lanus.

Sed quid de sanctissimo prudentis-

simoq; simul Senatu illo dicam? E-

quidẽ satius esse puto tacere, quàm

pauca dicere. Non possum tamen

mihî temperare, quin aliquid addã.

Nusquã uidi tam seuerè mores cor-

rigi, tam incorruptè iudicari. In eo

sunt uiri in omni doctrinarum ge-

nere præstantes, in omni deniq; ge-

nere laudis multifariam excellẽtes.

Inter quos sunt Petrus Desbares,

D. à Parret præses: illi duo illustres

equites cùm foris clari, tũdomi ad-

mirandi, Claudius Monfortius, &

Io. Dacheus Thoresius, ambo alta

mẽte præditi: Remigius Doccors,

D. à Vorges: Ioan. à Turri, Henri-

cus Colinaus uicepræses, Rober-

tus à Bergieres, Stephanus Cleri-

cus, Quintinus Vitulus, Io. Coruoï

serus, Petrus Phœnix, Stephanus

Faucheus, Lucas Chaillotus, Nico

laus

Claud. Mõt
fortius, Io.

Dacheus

D. à Torai-
se.

laus Chuppinus: quos pro merito
 laudare conarer, sed uereor, quod
 Horatius inquit, laudes tantas cul-
 pa deterere ingenij. Aduocati fisci,
 siue Regij, Franciscus Drouhot, &
 Carolus Grand Ian: Martinus Be- *Martinus*
 nedictus, uir summo ingenio, sum- *Benedictus*
 maq; prudentia, procurator gene- *Franciscus*
 ralis: cui substitutus est Franciscus *Quadratus.*
 Quadratus. Amanuenses uero Se-
 natus, quos Budeus actuarios, siue
 ab actis Curiae uocat, sunt: Steph- *Steph. Bern-*
 nus Bernardus, Claudius Laesme- *nardus.*
 us, & Ioan. Camutus, fideles & inte- *Claud. Les-*
 gri. Hi senatusconsulta excipiunt, *mæus.*
 & in literas referunt, ne caduca ho- *Io. Camu-*
 minum memoria, ipsaq; fragilis uitae *tus.*
 nostrae constitutio, fraudi partibus
 sit. Tum litigantibus senatus decre-
 ta assignant, partium libellos accipi-
 unt, & in Senatu praelegunt: qui de
 causis omnibus cognoscit, & quod
 ab eo definitum fuerit, ei standum est.
 Nam ab eo prouocare non licet, sed
 ad eum ab omnibus alijs iudicijs ap-
 pellatur.

pellantur. Sed hæc de Senatu. Teni-
plorum autem omnium hoc loco
magnificētissimū, et stupēdī operis,
Deiparæ uirgini construitur: cuius
aspectus pulchritudinem olim po-
steritas mirabitur. Quod absolutū,
euincet omnino quæcuncq; sunt in
Burgundia. Adhæc collegium Ca-
nonicorum insigne est. Inter quos
est Petrus Farodus ille noster, Vice
cancellarius conseruatoriæ (quā
uocant) uniuersitatis. In eo Mercu-
rini à Catinaria, Caroli V. Cæsaris
supremi Cancellarij sepulchrum etiā
num conspicitur, marmore partim
cādido, quod alabastritē uocāt: par-
tim nigerrimo, maculis quidē pur-
pureis uariato, quod in agro Dola-
no in magnatum sepulturas effodī
tur, atq; porphyrites uocāt. In eius
funere clarissimi aliquot uiri elegi-
as & epitaphia cōscripserunt: quo-
rum hæc duo Francisci Granneuel-
dij nostri, hic non grauabor anne-
ctere:

*Petrus Faro-
dus.*

*Mercurini
à Catinaria
sepulchriū.*

*Alabastrio-
tes.*

*Porphyri-
tes.*

Asta uiator, & morare paululum,
 Qui Mercurinum nosse Gattinarium
 Desiderabas. Cæsari is ter maximo
 Caput senatus, litterisq; præpotens
 Dictare sacra Cæsaris diplomata.
 Qui iura pacis nouit, & belli minas,
 Et quicquid utri conueniret tempori.
 Doctos amabat, utpote unus maxime
 Virtutis armis & beatæ Palladis
 Sublime qui uenisset ad fastigium,
 Canos galero tectus atq; purpura.
 Sed mors grauatam plurimis honoribus
 Primum podagra torsit, & primum impia
 Vitæ iubebat exulare limine:
 Ne quis caducis fideret mortalium
 Rebus, sed illò flecteret mentis decus,
 Vnde est origo spiritus cælo dati.
 Abi uiator, & hoc reuolue sedulo;
 Ne te imparatum nox suprema mancipet.

A L I V D.

Ἐρμείας νέος οὗτος ἀποθνίσκωρ κατέλειψεν
 Ἀνθρώποις μέγα κἀμνησίην καὶ πυκνὸν ἔελδωρ,
 ὃς χεῖρας ἰὼν ἔχωρ εἰρήνης ὄπλον ἀμεμφές,
 Φίλανδρος, δυνατός τ' ἱερὸς βασιλῆας ἐλαύνειν.
 ὃς δ' οὐ κινυτῆ νείων λυγρὸν δῖμον ἀνάγκης,
 ἢ ψυχὰς θνητῶν κατὰγει ὑπὸ νέρτερα γαίης;

f

Αλλῶ

Ἀλλὰ θεῖς λεπτῆρος αἰὲν καλὰ διώματα νοῖες
 Οὔτες, αἰεὶ τῆ γῆ γεραὸς καὶ οὐρανοῦ τύτῳρ.

Hoc longè elegantissimum epita-
 phium haud grauatus sum, in hoc
 duntaxat latinum extempore ascri-
 bere, ut ab imperitis Græcæ linguę
 intelligatur:

Mercurius nouus hic, moriens post fata re-
 liquit

Grande sui desiderium mortalibus ægris, (eis,
 Qui manib. tractauit, opus memorabile pa-
 Et potuit magnos ad fœdera ducere reges.

Is neq; Cocyti tristis uada lurida seruat,
 Non animas insomnis agit sub tartara Ditis
 Aeterni, sed pulchra Dei per regna uagatur,
 Semper honoratus terræ, cœloq; potitus.

Est in eodẽ templo sepultus Dio-
 cletianus, Heberlingi medici placi-
 dissimus filius, cuius epitaphium
 hic adscribendum censui:

Hic Diocletianus medici puer ecce quiescit,
 Illum non reparat arte paterna manus.

Sustulit hunc gracilem tenero sub amore pa-
 rentum

Pallida mors, cunctis formidolosa lues.

Cum

Cum senibus iuuenes rapit inclemētia rerū,

Pharmaca despiciens & medicantis opus.

Fallimur heu miseri, non est sub cardine solis

Indita nascenti lex, nisi ritè mori.

Est aliud D. Hieronymo consecra-

tum collegium, cultu & religione

excellēs, in quo est bibliotheca mul-

torum autorum & optimorū codi-

cum. Huius collegij antistes est no-

ster Philibertus Poissenotus, uir

omnis generis uirtutum cumulo

ornatus.

Est & Minorū fratrum (ut uocāt)

hic magnum monasterium. Habet

deniq; hæc ciuitas forum elegan-

tissimum, muratum, forma quadra-

ta, nisi quòd paulo lōgius quàm la-

tum est. In eius parte occidētalī præ-

toriū est cum carceribus. Sed ad

reliqua pergamus. Protulit autem

hæc ciuitas nostra etate celebres ali-

quot uiros, in quibus sunt: Io. à S.

Maurício, apud Mechliniam præ-

ses, Ioannes à Turri, Lucas Chail-

lotus, Nicolaus Chupinus: hic se-

f 2 natores,

Collegium
Hieronymi
anum.

Franciscus
Drouhot, Ca-
rolus Gran-
lan.

Iacobus Per-
rotus.

natores, uiri à bonis literis nec alie-
ni, nec harum patrocínio difficiles.
Frāciscus Drouhot, Carolus Grād
lan, fiscales aduocati, homines &
summo dicendi studio, & peracri
prorsus ingenio ac singulari doctri-
na præditi. Ioānes Huotus Aurēgię
præses, Auribaldus Keberlingus,
Petrus Vacherdus, Renobertus Ra-
cletus, Simeon à Campo, Stepha-
nus des Barres, Io. Mauricianus,
aduocati, & Iuris professores ma-
gna facundia & humanitate, tum
amici nostri ueteres: Iacobus Perro-
tus, Archiepiscopi Bisontinensis
summus Vicarius, & iudex canoni-
cus, quem Officialem uocant: Re-
natus Perrotus, medicus: Erasmus
Boudirus, doctrina diuitijsq; illu-
stris. E' multis uerò hos paucos re-
censere libuit,

*Cūctarum pariter summa est hic copia rerū,
Tum quòd ager per se sit fertilis undiq; , tum
quòd*

Plurimus huc ueniēs mercator plurima portet.

Hinc

Hinc nō longē apparet mons Rho *Rholandus*
 landus, et eiusdem nominis pagus, *mōs et pag.*
 qui appellationem traxerūt à Rho
 lando Caroli magni ex sorore ne-
 pote, præstāti fortitudine uiro, quē
 ea tempestate corporis robore &
 animi magnitudine longē cæteris
 præstitisse ferunt: cuius fortia facta
 per uniuersum orbem clara celebrā
 tur. Hunc post ingentem hostium
 cædem eo prælio interisse tradunt,
 quo Carolus ex Hispania rediens,
 prope Pyrenæi iuga insignem cla-
 dem à Vasconibus accepit.

Sed Dolam linquimus, atq; ite-
 rum mōtes libet ire per altos. Duo-
 bus autē milliaribus supra Arboſi-
 um, meridiem uersus, est Polichni- *Polichnium*
 um, quod nomen Græcum est, & *op.*
 in linguæ nostræ coloniam olim tra-
 ductum. Maiores enim nostri plu-
 rima uocabula ex aliorum linguis,
 à Græcis, Hebræis, aut Latinis mu-
 tuati sunt. πολίχνη enim, & πολίχνιον,
 oppidulum, siue ciuitatulam signi-
 ficat.

Grimonia
arx.

Guilhelmus
à Balma Pe
ranus.

ficat. Non inconcinnū est hoc oppi
dū, & ipsum mœnibus & turribus
pulcherrimis munitū, intus adiacē
te arce Grimonia nostris hominib.
dicta. Hinc syluosis, illinc uitiferis
montibus septum, quorū montium
uinū est etiam laudatissimū. Hic
sunt tria collegia. Primum Canoni
corum, in quorum templo genero
si Guilhelmi à Balma Perani cada
uer sepultura donatum est, de quo
Micaelus Toxites Rheticus hoc e
pitaphion scripsit:

Guilhelmus tumulo situs est Balmæus in isto,
In flore quem uitæ abstulit

Mors fera, bis senos dū uix impleuerat annos.

Sic uere decidunt rosæ.

Omnia prudenter positis puerilibus egit,

Verbisq; retulit senem.

Iam laudē ingenio, studijsq; parauerat amplā,

Eratq; suavis omnibus.

Non illo quicquam uidisset Gallia maius,

Si patriæ superstitem

Seruasset Christus: cū quo nūc uiuit ab omni

Cura solutus corporis.

Secun-

Secūdum, Dominicanorū. Tertiū,
 Clararū uirginū. Plateæ sunt latæ,
 rectę, & nitidę, quæ riuulos miræ iu-
 cūditatis habent. Forū elegantissi-
 mū hodie construit. Habet autē in-
 ter uiros eruditione clariss. Petrum
 Fauernerū Canonicū, maxima me-
 cum necessitudine coniunctū: Ioan-
 nem Chappusiū, & Matthæū Iuni-
 um, qui præter legum peritiā, lite-
 rarū politia conspicui sunt, & mihi
 (quod iucundū est) amicitia bene-
 uolentiāq; à multis annis coniun-
 ctissimi: Stephanū Nycodū, Ioan-
 nē Matthæū apud Dolanos Gym-
 nasiarcham, literarū & omniū bo-
 narum artiū insigniter doctos. Sunt
 item inter clariss. & amplissimos ci-
 ues, Io. Daguetus et Io. Fauernerus,
 mihi quoq; multo sanguine iuncti.

Hinc imus Lothanum, quod in
 Petri Grappæi uiri singularis inge-
 nij & candoris gratiam, hic adscri-
 bo, qui eius loci phano præfectus
 est: ut liquidò cognoscat, me sui
 studio

Petrus Fæ-
 uernerus.

Io. Chappus
 sius.

Matth. Iuni-
 us.

Stephanus
 Nycodus.

Io. Dague-
 tus.

Io. Fauerne-
 rus.

Lothanum
 pag.

Petrus Grap-
 pæus.

studiosissimum esse. Pagus est oppidi instar, in fœcundissimo ac uitifero monte conspicuus, satis dispersus, sed elegantissimis domibus refertus, ostentans D. Lothani, omnium suæ ætatis morum sanctitate præstantissimi sepulchrum, in subterraneo & antiquo phano, unde postremò denominationem cœpit hic locus: qui quòd placidus & cõmodus sit, atq; uoluptate afficiat, tum quia primæ nobilitatis uinum illic prouenit, longo temporum interuallo Siesia dictus fuit, à populari dictione Ci aise. Paulo infra meridiem uersus in eodem agro regia Regis erit Burgūdię, cuius antiqua ruinarum uestigia & rudera apparent, & ab eius loci accolis Chãbrette au roy, hodie dicitur. Sanè hoc in loco preciosa etiam uina generantur, & è terra fodit gypsum, & marmor candidi coloris, Alabastrites dictũ. Sed ad castrũ Caroli properemus, hinc duo millia distans, à Caro-

D. Lothani.
nhs.

Siesia.

Ci aise.

Chambrette
au roy.

Alabastrites.
Castrum Caroli.

à Carolo, cui ob res gestas Magno *Carolus ma*
 cognomen fuit, ædificatum & nun *gnus.*
 cupatum, quemadmodum & aliæ
 multæ urbes conditorum nomina
 retinuerunt: situ nobili & ualido, tū
 Vestaliū monasterio, in quo nobi
 lium tantum natæ & uirgines reci
 piuntur, nominatissimū. Eius quo
 que celebrer mons præbet generosa
 & dulcia uina:

Impositæ apparent hinc multæ collib. arces.
 Huic propinqua est Balma, natura *Balma op.*

munitum oppidū, insigne antiquo
 & omnibus maiore monasterio or
 dinis Cluniacensis, cuius fundamē
 ta Bruno Chilperici regis Burgun *Bruno. Chil*
 diæ filii maximis impendijs iecit. *pericus.*

Sed ruinosum, & penē uetustate
 collapsum, nostra ætate magnificus
 & excellēs antistes D. Guillelmus *Guillelmus*
 à Poupet, eius loci hæteriarchus, *à Popet.*

Mecœnas meus, reparauit, atq; lō
 gē maius, longeq; magnificentius,
 quàm antea fuerat, extruendum cu
 rauit. Hic naturæ opificiū singulare

admirari poteris. nam undique totum oppidum, nisi qua castrum Caroli itur, altissimis rupibus ueluti muro circūuallatur, ex quibus *Cella flu.* Cella flumen scaturit, ad Arlum delabens. Hanc uallem egressis, uisuntur *Celerae op.* Celerae, uetustate ac incendijs penè collapsae. Arx quoque semidiruta est, patria nostri Petri Froisardi medici, quo nihil doctius. Habent hic Franciscani de Obseruantia monasterium. Hinc ocyus ad *Arlum op.* Arlum antiquam properabimus urbem, solo omnigenum rerum fertilibem, dum Regum Burgundiae adhuc in integro fortuna erat. Sed eius splendorem obscurauit *Nozerethi sedes principum Aurengiae.* Nozerethum, in quo principes sedem suam (amoenitate, ut credo, loci ducti) haecenus constituerunt. Dimidia huius urbis pars in motis planicie arcu adiacet, & superior Burgus dicitur. Inferiorem uerò ciuitatem, quae prope Cellae fluminis ripam iacet, ac in collis molliter ascendentis

dētis parte posita est, posterioribus
 seculis principes à Chalon cōdidif-
 se, ac Arlez, hoc est iuxta arcem co-
 gnominasse, neminem latere arbi-
 tror. Prima enim eius nominis syl-
 laba, quæ est Ar, ab arce deducta *Ar.*
 est: quæ sanè uox partem illam ur-
 bis in mōte sitam, natura munitam
 significat. Altera autem quæ est lez, *Lez.*
 nostris hominibus pro iuxta, aut
 propè, usurpatur. Hinc simul oc-
 currit Rufacū, amœnū oppidum, *Rufacū op.*
 lætissima rura habens, ex quo Clau-
 dius Lesmæus noster natus est, uir *Claudius*
Lesmæus.
 non solum eruditione & humanita-
 te præstans, sed integer uitæ, scele-
 risq; purus: atque mihi longa con-
 suetudine, summa beneuolentia,
 summo studiorum consensu cha-
 rus, atque perinde deuinctus. Hoc
 præterlabitur amnis Cella.

Sed hinc diuertamus Bleterum, *Bleterum op*
 in planicie etiam situm, mœnibus *pidum.*
 cocti lateris, turribusq; & arce egre-
 giè munitum, Cella amnis obit mu-
 ros

ros cœno & graueolentibus undis.
 Huius ager lutosus plurimum lo-
 quaces ranas producit, tamen ferti-
 lis, & tritici præcipue ferax. unde
 Bleterum, quasi Bleterra, dictum esse
 oppidum arbitror. nam Gallis ble,
 triticum dicitur. Domos multas &
 elegãteis communiter ex latericio
 lapide habet. Anno 1519. secundo
 Iulij, incendio ferè totum conflagra-
 uit. Hic nati sunt, Petrus Agius à
 Polichni, uir pius perinde atq; eru-
 ditus: et item Paulus Michoderius,
 & Petrus Badinus, optimæ spei iu-
 uenes, & rectissimis quoq; studijs
 atq; optimis artibus dediti. Hinc
 breuis est transitus ad Lædonem, e-
 legãs cum primis ac in plano situm
 oppidum, ubi hac etate est celebra-
 rimum emporiũ. Occupauit enim
 totam ueterem gloriam montium
 Moreti & Acuti. Nostra uerò me-
 moria ter incendio fortuito corru-
 ptum fuit: cuius ædem D. sacram,
 reuerendissimus præsul Guillelmus
 à Popet.

à Po-

DESCRIPTION.

39

à Popet, à fundamentis penè nouā reddidit. Ipsum quinetiam oppidū nunc Lonfalinum uulgò nomē claturam habet, à falinis, quibus olim celebre fuit. Huic porrò sunt duo contubernia: unum Frāciscanorū, qui nunc audiri uolunt de Obseruātia: alterum monialium. Plataeas satis amplas & rectas habet, domos multas elegantes & magnificas: fossis aquaticis, sæpe unde solet corrūpi aer, cingitur, ac magnis circū quaerue suburbijis impeditur. In ea ciuitate sunt præstantissimi aliquot Iureconfulti, uidelicet Desideratus Vaulcherus subiuridicus, Claudius Loysetus, Claudius Iannādus, Philibertus Porterus, Petrus et Io. Merceri, Stephanus Dometus, omnes miræ cū eruditionis, tum candoris. Non longè hinc est Salsubiū pagus, à falso etiam fonte olim ibi scatente denominatū: nostris Saulbie dicitur. Monsmorotus autem, in monte est non arduo: Monsacutus

Lōsalinum.

*Iureconfulti
Lonfalincens
ses.*

*Salsubium
pag.*

Saulbie.

tus

Monfacus
op.

Laurentian
num op.

Orgelium op.

Ioanna Da-
guet.

Stephanus
Rodetus.

Claud. Mal-
leolus.

Antonius et
Claudius Mi-
chael.

tus uerò præexcelso in colle, atque conspicuo. Ambo sunt uitibus conliti. Mox est Laurentianum, exiguum quidem admodum illud, sed miram profectò uetustatem referens. Inter hoc & Montem acutum fuit arx ferè inexpugnabilis, quæ quoniã uiarum obfessores recipiebat, & exulibus erat asylũ, Burgundionum armis subuersa esse fertur.

Non procul hinc est Orgelium, mercimonijs florens, & cuius incolæ sunt industrij & negotiosi, lanificio dantes operam. Huius pars altera cum arce edito in loco est, altera ad radices collis illius plano in loco sita: sed utraque procumbens solis ad ortus. Ex eo loco nata est mihi mater Ioanna Daguë. nati sunt & uiri ingenio & omnib. artibus præditi, Stephanus Rodetus, Claudius Malleolus, in Secusianorum forogymnasiarcha: Antonius & Claudius Michael fratres, quorum hic Aurelijs iuri dans operam, ad magnam

DESCRIPTIO.

27

gnam eruditionem expectatus, factorum iniquitate hoc anno 1550. abreptus est, quum nondum 25. attigisset annum. Huius ciuitatis primarij hodie sunt, Petrus Moretz D. à Villechastel, Adrianus Moretz D. à Maregnia, & Humbertus Morez. Ager minimè ferax est, utpote asiduis collibus uallibusq; non obliquus solum & inæqualis, sed etiam rupibus et saxis asper. Vnde communi prouerbio dicitur, habere campos sine gramini- bus, fluuios sine piscibus, montes sine syluis & nemoribus. Alijs alia additur: Iulianum, Iuliano Antiocheni Christianissimo ac martyri sacratum, medio est ferè inter Burgum forum Secusianorum et Orgelium itinere. Mons floridus, in excelso & natura munito loco, cuius uallis cœcunda est, & amœna: Cheuannæ, ruinosum & penè uetustate collapsum oppidum: Amurcum oppidum mercatorum insigne, fatis

*Petrus, Adri-
anus, Hum-
bertus Mo-
rez.*

*Iulianæ op.
Iulianus mar-
tyr.
Burgum c.*

Mons floridus op.

*Cheuannæ
op.
Amurcū op.*

*Philibertus
à Balma.*

fatis amplum, potensq; cuius D. est Philibertus à Balma, Baro à Monfalconeto, Caroli V Cæsaris Oeconomus, & ordinis S. Iacobi commendator. Hoc oppidum ornât uiri aliquot omni uirtute præstantes, Et clari Latia lingua, linguaq; Pelasga.

Hactenus fauonium uersus, id est, ad occidentem, Iustratis ordine ciuitatibus, nos tandem ad Septentrionem pergemus: de cuius ciuitatibus, ordo postulat, ut nunc dicamus.

Salinae c. A Septentrione quatuor milliâ passuum, ad sinistram sunt Salinae, amplissima ciuitas, toto orbe nominata ac celebris, à falsis & altis fontibus, ibi iuxta alios aque dulcis fontes scatentibus denominata: unde sal igne densatum, in usus quotidianos conficitur, candore præstans, ac maximum nostræ Burgundiæ uectigal: quod inde in finitimas regiones immensis curribus exportatur. Munitissima quidem illa, cum cellissimis

fissimis turribus, & firmissimo muro: tum duabus arcib. brachiorum instar, unde illi quæ ab austro super rupe est nomē Brachium: altera uerò ab aquilone, etiã ipsa in rupe castrum Belim dicitur. Ciuitas autem ipsa in magna & angusta ualle in longum extensa, inter mōtes horrēda altitudine, uinum apricis in locis fundentes præstantissimum, sita est. Vallis uerò ipsa olim Scodinga dicta fuit, ut in D. Anatoliij historia legimus: quæ fertiles habet agros, sed ob loca concaua & montium asperitatem cultu difficiles:

Brachion
arx.

Scodinga
uallis.

— Fontibus omnia puris

Hic sunt irrigua, & riuus de rupe cadentes,
Prata per et cãpos labuntur murmure dolci.
Ciuitatem porrò Forica, sine Foriola fluuius præfluit, ad quã sunt molæ aliquot. Sic autē dicta est, quòd urbem immunditijs purget. In eam enim fœdissima uentris proluuies, quisquiliæ, & urbis purgamenta deijciuntur. Sunt qui Furiosam ma-

Forica, siue
Foriola, quæ
& Furiosa
fl.

*Io. à Paulo.**Franciscani
maiores.*

gis uerecundè uocant, quòd sit rapi-
 dus, & cum celeritate & furore labi-
 tur. Habet celeberrima Canonico-
 rum collegia tria, in quibus princi-
 pem tenet locum, quod est à D. A-
 natolio denominatū, cuius præpo-
 situs est Ioan. à Paulo, maximus &
 summo loco natus, uir pius perinde
 atq; eruditus: secūdum est D. Mau-
 ricij, tertiu Michaelis. Est item cœ-
 nobium Franciscanorum, qui à grā
 di manica Maiores uocari uolunt.
 Vestes enim largas cinctas, & in ta-
 los usq; demissas, cum largis et capa-
 cibus manicis gestant. Sunt & pa-
 rochię quatuor, uidelicet D. Anato-
 lij, Mauricij, Ioannis Baptistę, &
 uirginis Marię. Pauperū porrò xe-
 nodochia tria, Montis acuti, D. Ber-
 nardi in ciuitate, & Brachionis in
 rupe occidentem uersus. Sunt præ-
 terea sacella aliquot, potius quàm
 templa. Domus autem sunt magni-
 ficę & luculentę, maioreq; ex par-
 te gypseę, parietibus tenuibus, in
 altum

altum erectæ, interpositis crebris
 trabium craticulationibus. Vulga-
 res etiam ex luto gypsato crustatæ
 sunt. Habet porro hæc ciuitas mul-
 tos genere & eruditione clarissi-
 mos uiros, inter quos sunt, D. Ni-
 colaus Gylleus, D. à Marnoz, ho-
 mo apprimè nobilis atq; egregie e-
 ruditus, qui legationes quampluri-
 mas sub Carolo V. Cæsare ad exte-
 ros principes magna cū laude atq;
 foeliciter obiuit: Philippus Gui-
 erche, D. à Cheneure, uir non mi-
 nus omni eruditione, quam gene-
 re antiquo et illustri clarus, magnis
 in rebus haud uulgariter uersatus,
 magnæq; in ea ciuitate autoritatis:
 Ioannes & Petrus Sacheti fratres,
 uterq; insigni doctrina & pietate
 spectabilis: Io. Cōtessa, ingenio cla-
 rus & præstans uir, in xenodochio
 Montis acuti præfectus, quem do-
 minum magistrum uocant: Io. Gyl-
 leus, in omnium disciplinarum ge-
 nere grauius eruditus, & poeta præ-
 clarus:

Nicolaus
 Gylleus D. à
 Marnoz.

Philippus
 Guierche
 D. à Cheneu-
 re.

Io. & Pe-
 trus Sacheti.
 Io. Contessa.

Ioan. Gylleus.

Ant. Chauir^{us}

Francis. Dalonual.

Guilhelmus

Marceretus.

Goyle monasterium.

Marie à castro monasterium.

Dornon uicus.

clarus: Antonius Chauirus, medicinae doctor: Franciscus Dalonual, apud D. Anatolium ecclesiastes, litterarum & omnium bonarum artium, astronomie, architecturae & staturariae cum primis studiosus: Guilhelmus Marceretus, V. I. doctor, illustrissimi Guilhelmi à Nassou Aurengriae principis, D. à Nazareth, subiuridicus.

Vnius autem teli iactu supra ciuitatem, est coenobium Regularium, ut uocant, dictum Goyle, in rupis radice. Vno porro milliari occidentem uersus, in rupis cacumine, est monasterium quod Mariae à Castro dicunt. Sed de Salinis haecenus. Nunc ad Dornonem uicum, insigni Gallorum clade & superiorum Burgundionum uictoria nobilissimum, ascendamus, recta illinc per Asnam, ad Montem maiorem uenturi. Vicus ipse satis contractus est, genialis tamen gratiae & ruralis amoenitatis non expers, cuius illustratio-

nis

nis causa hæc fuit.

Sigismundus hoc nomine primus *Sigismundus*
 Austriæ Archidux, in Tyrolis domi *Austriæ archidux.*
 nio Fridericum patrem sequutus,
 statim inter initia principatus inau-
 spicatò manum cum Helueticis con-
 seruit, dum uitam in Helueticis di-
 tionem aut tueri armis, aut uendica-
 re amissam conaretur. Quo cum ni-
 hil proficeret, Carolo Burgundiæ *Carolus*
 duci ea bona leui precio uendidit. *Burgundiæ*
 Qui armis Helueticos ad obsequiũ *dux.*
 redacturus, in ipso conatu prope
 Nancum Lothoringiæ urbem con- *Nancum c.*
 cidit, anno Christiano 1477. Cate- *Ludouicus*
 rum eo cæso, Ludouicus huius no- *11. Galliarũ*
 minis undecimus Galliarum rex, *rex.*
 armis Burgundiam ferè totam, Cra-
 nio et Carolo Ambosio summis rei
 bellicæ ducibus, subegit. Sed dum
 secus quàm militaris disciplina ex-
 postulabat, quidam cognomento *Maillot.*
 Maillot, qui præsidij causa in Bra-
 chione relictus fuerat, incautè qua-
 dringentos tantum ex nostris, mul-
 tis in

tis in locis aditus obsidentes, ac ad pugnā præter spem instructos adortus fuisset, fuso Gallorum exercitu, ac penè ad unum conciso, ipse ad Dornum uicum, locum ista clade nobilissimum, globulo manuariæ bombardæ occubuit. In eo conflictu desiderati ex principibus pariter sunt aliquot, quos hic recēserre non libuit. Salinis enim apud S. Mauriciū uisitur sepulchrum Adami à S. Lupo, equitis aurati, 26. Ianuarij è uiuis sublato. Dies autem conflictus fuit 17. Ianuarij, D. Antonio festus, anno Christiano 1492. In quo si aliàs unquam, tunc Burgundionū uirtus, in primis Migienſium, enituit, qui post hanc præclaram uictoriam atque Gallorum cladem respirare, ac rem inclinatam restituere cœperūt. Salinas urbem graui obsidione liberarūt, relictosque præsidij causa in Brachionis arce elicuerunt, Gallosq; omnes Burgundia superiori exegerunt. Sed quò

*Adamus à S.
Lupo.*

quò digredior? Hæc extra lineam dicta uidebuntur. Ad suscepta igitur, & de Asna dicamus, quæ dictio Arabica est, & illustrem significat. Arx autem est oppidi instar, omnium celeberrima, natura loci ualida, munitaq; . Sita enim est in colle saxoso, surgente in proceram altitudinem, qui nec adiri potest. Nam ualibus est circumdatus omni ex parte, quarum profunditatem quis cõprehendere uisu nequeat. Valles sunt angustæ & inextricabiles, in quibus uisitur monasterium Clararum uirginum, dictum Migetæ.

Asna arx.

Migetæ monasterium.

Monfmaior op. & arx.

Ab Asna unius lapidis interuallo abest Monfmaior, peruetus arx in excelso monte, specula totius Burgundia, & eiusdem nominis oppidum, cuius mœnia sunt ferè ruinosæ. Arx ipsa alijs utriusq; Burgundia oppidis sese undiq; spectandã multo splendore præbet, & plures arces, uicosq; frequentes lætis oculis aspicit. Cœlum habet saluberrimũ,

*Villephanū
op.*

Ornatū op.

*Nicol. Perrenoti à
Granuilla.*

Lupa fl.

Ouinū pag.

& agrum fertilissimum. Hinc sursum uersus Eurum, hoc est oriētem, est Villephanum, in ualle situm, habens præter cæteram feracitatem agrum uino aptū: quapropter maximam uini partem Vercellēsis & Mortuacensis præbet, cum montes habeat undiq; sibi imminētes uineis, usq; ad uerticem ferè, ple nos, qui pro muris sunt. Sed hinc proficiscamur Ornatum, inter excelsissimos mōtes situm, illustri Nicolai Perrenoti à Granuilla, supremi rerum status consiliarij & sigillorum Cesareę Maiestatis cōseruatoris ac custodis, ortu nobilem locum: quem Lupa, altissimus, latissimus & rapacis. Burgundiæ fluius interfluit: in quo sunt multa piscium genera, inter quos numerantur alosa, barbatulus, anguilla, & aurata. Is oritur paulo supra Villephanum, in Ouino pago: & non longè à Dola, cum Dubide in Ararim aquis properantibus deuoluitur.

Proximè

Proximè Ornatū arx in colle stat,
 oppidi instar, tum aspectu magnifi-
 ca. Paulo infrā sunt ferrifodinæ, &
 aliquot arces munitissimæ in mon-
 tibus. Ad eiusdem Lupę ripas haud
 procul est arx Clarum in colliculo,
 cum eiusdem nominis pago: à quo
 non multum ulterius sursum uersus
 Vefontionem digressi, ecce super-
 bas Montronci turres atq; domos
 uidemus, cellis in rupibus extru-
 ctas, cuius loci naturam atq; situm,
 & ampla commoda omnes miran-
 tur. Paulo infrā ad sinistram est arx
 Argua, & ei subiectus pagus cele-
 brati nominis,

*Clarū arx
& pag.*

*Montronci
op.*

*Argua arx
& pag.*

*Plena hic floribus ipsa prata rident,
 Hic colles humiles amat Lyæus,
 Gaudet copia fructibus repleta
 Cornu suauibus.*

A Salinis ad sinistram breuis est
 transitus ad Rhenam, & hinc Quin-
 giū, uetustissima oppida, ad Lu-
 pę quoq; ripā posita. Vtrumq; Am-
 bosius solo adæquauit, nunc utcum-
 que

*Rbena op.
Quingiu op.*

que restitutū. Ultra Vesontionē, aquilonē, hoc est septētrionem uer-
Palma op. fus, sunt: Palma Dubidī imminēs,
 Christophori Simoneti patria, ho-
 minis ingenio & candore latino or-
 nati, quemq; musæ non abhorrent:
Beuium op. Beuium, sic dictum, quod iter ibi in
Claruallis duas uias scindatur: Clarauallis, &
op. Lila, ripēsia Dubidīs oppida: quo-
Lila op. rum primum miserabili incendio
 conflagrauit anno Christiano 1533.
 & ferē eodem tempore fatali igne
 Luxouium incensum & dirutum
Vesulium c. esse dicitur: Vesulium, *Haud nume-
 randa inter postremi est nominis urbes,
 Seu priuata notes, seu publica munia rerum.*
 Huic sunt fortissima mœnia, ac ma-
 gnificæ domus. Vitiferum est, & re-
 fertum uiris cū authoritate et mo-
 ribus, tum literis & beatissima in-
 genij ubertate cōspicuis. Quorum
 singula nomina si enumerare con-
 tenderem, in longum nimis nostra
Io. & Tho protraheretur epistola. In his sunt,
mdc Soneti. Ioannes & Thomas Soneti fratres,
 mirō

miro & animi & eruditionis cando-
re, quorum consuetudine diu Do-
læ usus sum.

Mox est Luxouium, cœnobio à *Luxouii op.*
Chilperico Burgundionum rege
constructo insigne. Hic tepidæ a-
que ad balnea scaturiunt, ebulliuntq̃.

Rubimons olim opulentum oppi *Rubimons*
dum, nunc admodum ruinosum, ubi *op.*
quotannis die Georgij festo, totius
Burgundię nobiles cõueniunt, dięq̃
illum sacris ritibus lætitiãq̃ prose-
quuntur. Id institutum factum tradi-
tur, circa annum Christianum 1370.

Gyum ciuitas munifico, neca *Gyum op.*
spernendo popello, cuius ager in-
comparabilis fœcunditatis est. nam
uini est ferax, quod uirtute et gratia
cum Vefontico certat. Vehitur in
Germaniam, non quidem publicè
promerciale, sed priuatim à magna-
tibus. Hieronymus Buslidius, Ar-
chiepiscopus Bisontinus, hic excel-
sas turres construxit, & arcem lon-
gè splendidissimam,

Morel.

*Morellum**op.**Petrus &**Franciscus**Richardoti.*

Morellum uitiferum, quod Petrum & Franciscum Richardotos nobis dedit, fratres, & Canonicos apud D. Ioannem Vesontij, uiros solida doctrina, & si quid honoris inde esse possit: quorum alterum, Petrum, singularem amicū meum, mors acerba ante diē abstulit, longiore planē (si ita uisum Deo fuisset) uita dignum, cuius quidem factum magno accepi dolore.

*Marnecum**op.**Charriæ op.**Mombosiu**op.**Iunuilla op.**Pema op.**Acey mona**sterium.*

Marnecum.

Charriæ, ubi Franciscani etiam domum habent.

Mombosium.

Iunuilla, amplum & uetus oppidum, mœnibus senio nutantibus.

Pema, inter quam & Dolam est

monasterium Acey: de quo cuiusdam abbatis ad Martinum Papam huius nominis V. hoc scriptum fertur: Inter dolum & pessimum in aceto positus sum. per dolum, Dolam: pessimum, Pemam: acetum, ipsum monasterium intelligēs. Sed

num

num nomina rebus respondeant, ingeniosus lector cogitet.

Fauernum,

Fauernū op.

Treuium, uetusta oppida: deinde

Treuiū op.

Visio, hinc non procul sunt Chā-

Visio op.

pnite, siue Chamnicium, quo nomi-
ne est etiam ciuitas in Misnia. Por-
tuzona, quæ secundum litus Araris
sita est.

Champnitæ

op.

Portuzona

op.

Amantium etiam ad Ararim. Est
aliud oppidū eodē nomine Sycam-
brorū, supra Namurcū. Hæc à me
silentio inuoluuntur, cum aliquot a-
lijs, quādo mihi perspecta nō sunt.

Mantiū op.

Sed ut quæ mihi nota sunt profe-
quar, in hoc tractu nihil est Græo ci-
uitate præstantius: de qua ut dica-
mus, non ordo tantum, sed etiam
loci celebritas postulare uidetur.
nam inter præcipuas nostræ Bur-
gundiæ ciuitates cōputatur. Amœ-
na est, & in ipsa Araris ripa,

Græum c.

Diues opum uariarū, et nullius indiga cultus.
Est quoq; magnificas ædes hic cernere pas-
sim,

Strata

Strata platæarum, et vitreos per compita fonteis,

(parua.

Ornamenta urbis, populiq; haud commoda
 Illustrior redditur multis & æternitate dignis ingenijs. In his sunt, splēdidus & nobilis atq; iustissimus veteranus ille, præses Dolanus, Hugo Marmerus, D. à Gatel, Natalis Hugo, Guilielmus & Claudius Botecholi, uiri doctissimi & disertissimi, atq; utraque lingua optimè præditi.

Hugo Marmerus.

Ex altera aut parte patētes habet campos, rerum omnium copia fecundissimos: qui sic opimi sunt & fertiles, ut & ubertate agrorum, & uarietate fructuum, & magnitudine pastionis, & abundantia earum rerum quæ ad uictum hominis spectant, & exportantur, facile uicinis terris antecellat.

Vesontio. Sed nunc ad Vesontionem, à qua digressus sum, redeo: de qua quæ apud præstantissimos scriptores animaduerti, summam, & breuius quæ tanta

tāta ciuitas postulabat, descripsi & exposui. Ad quæ adderē de origine & uetustate, nominisq; ratione, & etymo, de nobilitate, libertate ueteri & insignibus, deq; magistratibus urbis, tum de incōmodis periculisque quæ illi uel à bellis uel incendijs acciderunt: de mœnibus & arcibus munitissimis, deq; ædificijs tā publicis quàm priuatis, quibus hodie ornata conspicitur: deniq; de familijs illustribus, & quantæ sanctimonix & constantix uiros hæc ciuitas tulerit, quales fuere multi huiusce ciuitatis Archiepiscopi, & numerosa beatorum martyrum turba, in cœlum recepta: postremò magnifica tēpla à recutitis & Sabatarijs cōstructa, quæ postea Christiani in sua templa conuerterunt, & memorabiles sepulturas: nisi te hominem summa & doctrina & ingenio præditum, ac earum rerum exploratorem diligentissimum, ea omnia literarum monumentis tradere,

Paris Fauernus.

dere, à Paride Fauernero discipulo tuo, cognato uerò meo, oppido, quam libèter acceperim: nisi etiam epistolæ prolixitas nos deterreret. Cui antequàm colophonem imponam, istud addere libuit. Tametsi hæc ipsa urbs per se sit satis clara atque admiranda, tamen etiam quasi quibusdam luminibus illustratur, ortu Reuerendiss. & clarissimi D. Francisci Bonualoti, Luxouiensis abbatis, uiri omnium laude, prædicatione, literisq; decorandi: tum illa Granuillæ progenie & familia, atq; eius ædibus quadratis, & ad normam dolatis lapidibus, ac singulari quadam artis peritiâ exedificatis. Superfunt enim fateor pluris Superioris Burgundiaë amnes, lacus, riuus, oppida non pœnitenda, & arces in montibus aptissimè collocatæ: quarum quædam aut eversæ æquateq; solo, aut semiuste flammis, aut dirutæ & in rudera fœdissimè disiectæ, de quibus in libro Illustratæ

Francis. Bō ualotus.

Aedes Granuillanæ.

lustratæ & reparatæ ueteris Burgundia commodius, atq; item copiosius (si nobis uitam Deus prouiderit) referemus. Nam hæc aliud tempus, & aliud otium requirunt.

In eo autem libro totam Superiorem Burgundiam, Gallia Belgicæ *Comitatus Burgundia* regionem, secundum iurisdictiones & præfecturas, quas Budeus in *in tria latera sectus.* Forëlibus Dioceses uocat, in tria latera secuimus: uidelicet Inferius, *Burgundia Sup. situs.* Superius, & Dolanum. Denique eius situm in hunc ferè modum figurauimus, ut ab oriëte ad Heluetios usque ascendat, à meridie ad Allobroges et Secusianos definiatur: ab occasu, inferiori Burgundia, à septentrione Lothoringia & superiori Germania terminetur. Postremo ueteris Burgundia descriptionem ac chorographiam addemus, cum uetustis & recentioribus locorum uocabulis. Primos item heroes, deos atq; reges Burgundia, primas expeditiones maiorum nostrorum,

rum, in alienas exterascq; nationes, rem militarem, mores, leges & ritus, pondera, mensuras & monetā, religionem, studiū & uestitus: Burgundionum ueteres sedes, quomodo ex Germania interiore atq; Vi stula amne ad Rhenum & Gallias migrarint, longè lateq; omnia occuparint, atq; potentissima regna & ciuitates cōdiderint. Adhæc maximam Burgundiæ mutationem, quæ longo tēpore sub regibus fuit: nunc autem regia dignitate amissa, Ducatus & Comitatus titulis insignis est, cuius principes ceterorum Christianorum duces et comites facile præcellunt. Complura item alia uulgo non protrita, cognitu utiliss. atq; iucūdiissima, in primis temporis nostri res memorabiles, ob communē studiosorum utilitatem, in hisce Commentarijs referuntur, quæ hic indicare nihil operæ precium est. Me namq; etiam hæc epistola, quæ iam ad exitum spectat, prohibet

hibet latius euagari. In qua tametsi præproperè omnia, et ut canis è Nilo, perstrinximus, remq; omnem suspensa (quod aiunt) manu delineauimus uerius quàm depinximus, satis tamen hæc tibi mi Babete etiã fore confido. Quod si ea parum accuratè tibi uidebuntur curata, quod usus sim uulgaribus atq; hodie receptis locorum nominibus, ut omnia sint magis plana, cures exactius. Habebis saltem, in quo doctrinæ tuæ & ingenij neruos omnes contendas. Hæc enim uocabula quæ nunc sunt noua, fient olim uetera. Nam & illa quæ nunc sunt uetusta, erant olim noua. Cæterum ego quidem Vefontionem tenui fistula cecini, sed spero breui tuam tubam eius ciuitatis præconia clarius resonaturam. Bene uale, & me (quod scio te facere) ama. D. Francisco Rícardo ex me P. S. dices: quem rogabis, ut me reuerenter & diligenter magnifico Præ-

fuli Luxouienſi cōmendet. D. Hūbertū Iantotum, municipalē & primarium iſtic iudicem, in tanta gratia, tātaq̃ authoritate apud Veſontinos eſſe gaudeo. nam ſemper uiſus eſt amans mei. Sālutabis hominem meis uerbis amanter. Et item D. Ludouicum Fauernerū, cœnobij D. Vincentij *ἡσάβουμου*, cum Paride eius fratre. Tornondo precor apud uos propitiam Deliam. Tum Munſterum noſtrum, ſolerti uirum ingenio, ut aliquando noſtram regionem cum cæteris adornet, non ceſſabis, ſua ſponte ad ſtudioſorum hominum commoda propenſum, ſedulò cohortari. Iterum etiam atq̃ etiam Vale.

CONVEN

CONVENTVS SV-
PERIORIS BVRGVNDIAE
per eundem Gilbertum Cogna-
tum Nozerenum.

Quoniam nostræ Burgundiæ conuentus
agitur, quæ in tres Diceceses, siue
præfecturas, ut ius facilius diceretur, diuisa
est, videlicet in superiorem, inferiorem, &
Dolanam, conueniunt:

Princeps Aurengiæ, D. à Nazareth, &
Arlo, Marschalis.

Comites superioris diœceseos:

Comes à Mombiliardo.

Comes à Roche & Voirax.

Comes à Montriuel, D. à Pema.

Comes à Thalamey & Vaulgrenans.

Comes à Vergey. Comes à Rey.

Comes à Listenois,

Comites inferioris diœceseos.

Comes à Ruffey, & Saint Aulbin.

Comes à Cheureaul.

Dolanæ.

D. à Geury

D. à Longe pierre & Rahon.

h 3

D. à

D. à Cleruens.

Archiepiscopus Bisontinus.

Ἀρχιεπίσκοπος Βισυτῶν & Abbates super
rioris diœceseos.

Abbas loci Croissant, Charitatis,
Bitaine, Corneul, Chilley, Clari fontis,
Loxonienfis, Belleuaulx, Gratia dei,
Chari loci, Trium regum.

Inferioris.

S. Eugendi, Balma, Balerna,
Montis S. Mariae, Montis Benedicti,
Goylla, Rosarum.

Dolanae.

Billon, S. Vincentij, S. Pauli, Dacey.
Præfecti, quos priores uocant,
superioris diœceseos.

Præfectus Vaucluse, Lanthenam,
Cusance, Marteret,
Iussey, Portuzone,
Monthereul ad Sagonam,
S. Marcelli.

Inferioris.

Mainnaul, Vaucluse,
Boni loci, à Mota,
Lonsalini, Arbosij, Mota,

Syrodi,

Syrodi, Vallis supra Polichnum,
Mortua.

Dolana.

Loye, Lual,
Damparis, Iouhe,
Monterot, Motæ supra Altam petram,
Faye, Mostier in Secusia.

Canonicorum cōuenticula supe-
rioris diœceseos.

Conuenticulum Calemostier.

Inferioris.

S. Mauricij }
S. Anatolij } Salinis.
S. Michaelis }

Arbosense, Polichniense,
Nozerethense.

Dolana.

Dolense, Bisuntinense.

Ciuitates superioris diœceseos.

Groum, Vesulium,
Mombosium, Iusum, Palma,
Portu Zona, Cromarum, Mons Iustini,
Facogney.

Inferioris.

Salina, Arbosium, Polichnium,
h 4 Pontarlum,

Pontarum, Nazarethum,
Castrum Caroli, Mons Moroti,
Orgelium,

Dolanae.

Dola, Quingium, Ornatum, Loya,
Rochafortis, Vercellae.

Δεσποτοί & domini superioris
dioceseos.

D. à Montmerotim & S. Loup.

A' S. Martino,	A' Toulons,
A' Villeneuve,	A' Rupt,
A' Montgeuelle,	A' Castillon,
Conflandey,	Beluoie,
Valesson,	Daizey,
Ygny & Chemilly,	Doizelet,
Cicon,	Trasues,
Rainconnières, præfectus in Montcourt ne Chastillon,	
Monbaillon,	Coste brune,
Sombornom et à Scey,	
Valefault,	Barmont,
Dauilley,	Mugnay,
Verreul & Tonraize,	
Citoy,	Prouanchières,
Grandmont,	Velleucheurulx,
	Vesey,

Vesey,	Dampierre ad Dubiū,
Frotey,	Beutal,
Matay,	Noironde,
Tromarey,	Millesey,
Maillerencourt,	Myon,
Bennenge,	Vellerot leboz,
Clerc,	Betoncourt,
Montaillote garmondans & de Fraifnoy,	
Chauirey,	Montot, ne
Præfectus Faulcogney,	
Mons S. Legier,	Cuury,
Montereul,	Sorans, et de Lambry.

Inferioris.

A' Coulognia & Dandelost,	
A' Courlaou & Dupin,	
A' Sainct Amour,	Arynthoz,
Laulbepin,	Poupet,
S. Sorlin,	
Darnam, & de Tramelay,	
Bercya,	Cressya,
Fitigny	Chamberya
Montene	Vecles
Rosait	Marrignya
Beauffort	Nant lez S. Amour
Laigle	Courbofon
	h s Vertamboz

Vertamboꝝ	Largilla
Moiron	Lestaille
Chanæ	Arefche
Coges	Bar & Iouffeaul
Daugea	Muyre
Charrin	Charlin
Chauannes	Breterijeres
Frontenay	Cogna
Chaulx	Montnet
Vaidans	Villette leꝝ arbois
Daigle pierre	Chasteluillain
S. Julian	Descrilles
Verges	Chay
Champagne	Beaulchemin
Villeneuve leꝝ Orgelet	
Chafes	
Præfectus arcis ne Ioulx	
Vincelle	Vismeaulx
	Dolanæ.
Vauldrey	Rens
Rye	Monfort
Monthrichard	Fertans
Maillot	Bergmont
Cleron	Verchamps
Doffans	Porta

Chasteau

Chastean Roillault	
Dabbans & Marchault	
Reculot	Chantrans
Mons Gros pain	Mutigney
Chassey	Paresey
Choysey	S. Ilye
Faye	Parrel
Chemin	Rabut
Champdiuers & Ranslouniers	
Rainche court	Paintre
Montrambart	Salans
Goussans	Chauirey
Dancey.	

Senatus Dolanus:

Diceceses, siue præfectura Superioris dice-
ceseos, & Iudex siue præfectus iuri-
dicus.

Subpræfectus, siue Subiuridicus, N.

Actor publicus & regius, N.

Aduocatus fisci, siue Regius, N.

Inferioris.

Dicecetes, Ioannes à Popet

Subiuridicus, N.

Aduocatus fisci, N.

Actor publicus, N.

Dola.

Dolanæ.

Præfectus iuridicus, est Ioānes à Dandeloꝝ,
 Subpræfectus, Petrus Sachæus.

Aduocatus Principis, N.

Actor Regius, N.

F I N I S.

DE LAVDIBVS SVPERIO-
ris Burgundiæ, Humberti Mon-
moretani Sylua.

Si memorare licet, quanta me dote bearit
 Ille fauor cœli, pluuias qui præbet, et aufert,
 Arbitrio & celsum iusto regit ordine cœlū,
 Fortunata equidē uel plus quam dicere possim
 Ipsa mihi uideor. pingui tumet Africa gleba,
 Et Samos, extensis fecundaq; Belsia campis,
 Nilo Isis, T molusq; crocis, oleisq; Venafrum,
 Hybla rosas, Tempe & fluiuis syluisq; triumphant.
 Dat thymbras Troianus ager, Temeseq; metallis
 Gaudet, hyperboreo gaudet Scytha pallidus auro:
 Murice Getulus, lauris Parnasus abundat:
 Cecropiū fert mella solum, buxosq; Citborus:
 Vina Phalernus habet, croceas & gurgite uoluit
 Lydius Hermus aquas, pulchros dat Cœa cupressos,
 Iuniperos Libye, Tagus aurū, thura Sabæus,
 Brito habiles lanas, Arabes opobalsama mittunt.
 Ast ego fluminibus, campis, & munere Bacchi,
 Et syluis pratisq; decens, diuesq; metallis,
 Diues & à nigro deuectis mercibus Indo:
 Et iustè tellus fortunatissima dici
 Debeo, cum totas quas cingit lumine Phœbus
 Exuperem terras, seu certent ubere glebæ,
 Seu uiolis syluisq; mihi seu fontibus audent,

Vel

*Vel pratis, uel fluminibus, uel deniq; gaza
 Sese opibus conferre meis. sub cardine cœli
 Quis populus nescit, quantum Burgundia bello
 Polleat? experta est uasti summum ardua mundi
 Roma caput, quantum flexis gens Sequana frenis,
 Et quantum pedes illa ualet, cum principe Breno
 Italica uictrix perterruit oppida terra,
 Cornigerumq; Iouem, Libyes, Cyrrhae q; bicornis
 Propulit attoniti trepidantia numina Phœbi.
 Hæc mihi non paruam quamuis certamina laudem,
 Et pariant illustre decus: tamen est mihi princeps,
 Celsius ascendit nostri quo gloria regni,
 Ore Paris, sed pace Solon, sed Scipio Marte,
 Eloquio Nestor, Milo robore, clarus Vlysses
 Ingenio, grauitate Cato, probitate Metellus,
 Pro patria Codrus: quid uerbis pluribus utar?
 Quam non possideat, nullus uirtute refulget.
 Huic Deus, æterno qui dirigit omnia nutu,
 Cumæos, Pyliosq; dies, Phrygijsq; senectam,
 Auroræ digni placidos conscendere lectos
 Præbeat, æthereis mox raptus ad astra quadrigis
 Astra Dionæi superet fulgore tyranni.*

G. C. Nucill. Tetrastichon.

*Fallere tam fidos fastu comitata superbo
 Gallia Burgundos gestit, & illud amat.
 Hæc q; diu fausto uixit sub sidere, sed nunc
 Carolus imperio colla superba premit.*

Gilberti Cognati Nozereni *ωγορρικῆς ἰνός* carmen,
 ad Ioannem à Balma Peranum, adolescentem
 tum nobilitate, tum ingenij dotibus
 clarum, discipulum suum.

*Si cupis optatum letus pertingere finem,
 Quæ tibi rescribo, non leuis aura ferat.*
*I celer ad sacras curuato poplite μῦθος,
 Vt spiret uelis aura secunda tuis.*
*Perdita fac reuoces uigilanti tempora cura,
 Ad rectum κλέϊω uelle reducat iter.*
*Solers si solutum frangat prudentia morem,
 Te dabit Εὐτέρην munere læta suo.*
*Augeat ipsa tuum studium uigilantia, si uis
 Vt tibi Μελοπομένη munera clara dedat.*
*Tunc tibi perspicuam iunxit natura θαλείαμ,
 Aptum doctrinæ quum dedit ingenium.*
*Te decet interea uanas propellere curas,
 Vt tibi sit præsto hæc cui meminisse datur.*
*Perspice doctorum uigilans inuenta uirorum,
 Tunc Εγάρω̄ facilius læta reperta dabit.*
*Τεφλιχορρήν uarijs orato uocibus aptum,
 Vt uelit inuenti pandere iudicium.*
*Prouidus ex multis potiores elige sensus,
 Splendida quos teneant non nisi uerba decet.*
*Edita distinctè, ornatè, tunc dixeris aptè,
 Fulgida Καλλιόνη̄ ni sua dona neget.*

Sic

Sic decus οὐρανία immortale parabit, et altū

Scandere tu poteris sic ΕΔΜΩΝΑ: Vale.
 Primum autem est, uelle: & quod uelis, totis uiribus inquirere. Secundum, eo delectari quod quæras. Tertium, instare meditando ad id quod desideras. Quartum, honestè conuersari, florere & uirere. Quintum, multarum rerum recordari. Sextum, inuenire res negotijs aptas. Septimum, inuenta cum iudicio ordine distribuere, ac ad ea idonea uerba accōmodare. Octauum, cum quadam locutionis uenustate proferre. Nonum, his tandem in altū & sublime efferri, atq; inter mortales per ora hominū diffundi. Hæc enim omnia Μυσαρίū nominibus denotantur. Siquidem Γλιο, est uoluntas quærendæ scientiæ: Ευτερπε, delectatio quæ ex honesta uolūtate percipitur. Μελποmene, meditatio: profunda enim cogitatione delectari eo quod desideras oportet. Τηβηλια, eruditionis germinatio: nam eruditionis laus in longum tempus uirescit & floret. Πολυμνια, multæ memoriæ: qui enim in re literaria operā nauant, intelligēdi et memoriæ potestate præditos esse oportet. Ερατο, inuentio: nam post scientiam & memoriā, iustum est ut aliquid nostrōpτε ingenio inueniamus. Τερψιχore, exercitatio cogitationum: eto
 nim

uim perfectio sine disciplinarū exercitatione
 fieri non potest. Calliope harmonia, & con-
 cors sonorum pronuntiatio. His autem om-
 nibus omnis humanæ locutionis uerustas gi-
 gnitur. Vrania, humanæ intelligentiæ sub-
 limitas, uiros eruditos ad cœlum usq; euehit,
 & eorum animos ad cœlestium contemplatio-
 nem eleuat. Hinc porrò quinq; Rhetori-
 cæ partes excipies, in quibus maximè oratio-
 nis uis perspicitur: Inuentionem scilicet, di-
 spositionem, elocutionem, memoriam, & pro-
 nuntiationem: tum uim naturæ artis, imita-
 tionis, & exercitationis: quibus omnibus rhe-
 torica consumitur. Primum enim est inue-
 nire quod dicas, deinde quod inueneris iudicio
 disponere, tum quod disposueris oratione uesti-
 re: quod uerò uerbis & sententijs explicue-
 ris, memoria comprehendere (memorem nam-
 que disciplinarum studiosum esse oportet) tum
 ad extremum agere & pronun-
 tiare.

GILBERTI COGNATI NOZÆ

reni in nuptias Francisci Rathæi, &
Ludouicæ Benedictæ, puellæ le-
ctissimæ, Epithalamion.

Lux tibi fausta datur, niueo signanda lapillo,
Inter felices præpositasq; dies.

Nunc optata diu uenerunt tempora, pulcher
Nam tibi sub fausto sidere spirat hymen.

Pronuba Iuno tibi dulces afflauit honores,
Quum tua sunt claro membra leuanda sinu.

Vnde fluant paruo dulces in tempore nati,
Qui facie referant, moribus atq; patrem.

Qui tua prælongo deducant stemmata seculo,
Nomina nec patris magna perire sinant.

Cum quibus ut possis niueam traducere uitam,
Dij tibi dent longa prosperitate frui.

Generosiss. principi Annæ, Antonij Lotha-
ringiæ Calabrorū & Bari ducis filiæ, Re-
nati principis Aurengiæ, & Comitiss
à Nassou coniugi, Gilb. Cognat.

Cognita terrigenis est hæc sententia diuūm,
Corpora post paucos sunt moritura dies.

Ast aliquid summo terris defluxit Olympo,
Quo nulla fierent interitura die.

Cætera post aliquem uanesçūt tēporis usum,
Sed bona perpetuum carmina nomen habēt.

Quid bona Penelope, Lucretia casta, Sabina,
Magna quid amoto carmine Dido foret?

Nullaq;

Nulla forent clara fortissima Pergama Troia.

Nullaq; sublato carmine Roma foret.

Cedite carminibus uana ludibria sortis,

Carmina perpetuum uiuere sola dabunt.

Nō licet ō specimen uirtutis maxima Princeps,

Vt percant uitae nomina clara tuae.

Hoc ego propterea te iamiam carmine dono,

Quo potes aeterna prosperitate legi.

Haec noua si captes gaudenti munera uultu,

Te meliore canet nostra Camœna pede.

Nec tua concedam tenebras ut fama receptet,

Nomen ab aeterna posteritate feres.

Dēt superi quicquid cupias quodcūq; mereris,

Atq; frui longa posteritate. Vale.

Eiusdem in Erasmi Roterod. poematum
libros carmen.

Iamiam uos iuuenes lentos prorūp̄p̄te gressus,

Ad latices tardi currite Castalios.

Hic resonant placida Musarum carmina uoce,

Hic facilem placidus tangit Apollo lyram.

Hic sacra Parnasi monstrantur limina montis,

Hunc habitat semper docta caterua locum.

Propterea lentos iamiam prorump̄p̄te gressus,

In Copiam rerum ac uerborum.

Ad latices tardi currite Castalios.

Quo' nam sit rerum lector studiose paranda,

Verborumq; tibi copia larga modo:

Aureus hic aperit multa breuitate libellus,

Quem cedis docta Roterodame manu.

Petro Grappeo.

Rides quòd magnus mihi sepe feratur Erasmus,

Quodq; sit hic paruo corpore Grappe mo
In què penè ruès ecclesia nutat Atlantè, (nes.

Hunc ego non magnum dixero iure uirum?

Quintiliano ad Cælium Secundum
proficiscenti, itinericq; iam
accincto.

I felix, medicumq; uola malè sanus ad istum,

Curatisq; malis Quintiliane redi.

Rytuo.

Nunc te, quòd malus es, noui: talem arguis ipse.

Namq; bonos mordens qui bonus esse potes?

Eidem, in Erasmi effigiem car-
mina adscribenti.

Ad tantum scintilla iubar nil luminis addit,

Auctior hac gutta nec fit abyssus aquæ.

Cuneato.

Et Venus et Bacchus tibi sunt Cuneate penates:

His alter planè Sardanapalus eris.

Discipulis suis in progressu narra-
tionis noni libri Punicorum

Siliij Italici.

Hactenus ad Cannas pugnatum est uirib. æquis,

Et tulit insultus utraq; turma pares.

Sed

Sed cras ad Pœnos uictoria læta recumbet,

Heus spectatores Silius ista dabit.

In Rœtum.

Ad sua me quoties inuitat prandia, sudo

Non sitiens, unquam non bibit ille merum.

*De Bonifacio Amerbachio Iuris
consultorum principe.*

Voluit tot ueterũ hic quõdã monumẽta uirorũ,

Vt legum iurisq; arcana recludere possit:

Et solus fertur, qui tam feliciter imos

Eliciat sensus, referans abscondita rerum.

*Gilbertus Cognatus Basilio
Amerbachio.*

Ne tua consilij ætas prudentibus orba

Labatur, uarijs inde uoluta malis:

Ne sit stultitiæ uinclo laqueata tenaci,

Ne foueas sterili fata sinistra sinu:

Non meus æthereas sermo uanescat in auras,

Sit speculum mentis uita paterna tuæ.

Hæc tua confestim subeat præcordia gemma,

Mille pater titulos quos imiteris habet.

Qui scit nodosos legum dissoluere casus,

Qui ualet & sensus conciliare pater.

Qui trutinat iusta legum dictamina lance,

Iustitiamq; carens ambitione, pater.

Qui probitate sua clementer egentibus afflat,

Paupericmq;

Pauperiemq; premi non sinit ore pater,
 Qui uirtute sua tetricos anteire Catones,
 Atq; Demostheneo qui fluit ore lacu.
 Qui scit iustitiam nullo uiolabilis auro
 Ducere, letatur qui probitate pater.
 Felix quem tanti decorat prudentia patris.
 A quo turpe putes degenerare iuphas.

Idem Ioanni Gastio.

Lumina ledebant hic passim nostra liturae,
 Ne spectata satis uel studiosa legam.
 Quare scripta mihi calamus sic reddat, ut inde
 Offendat uisus nulla litura meos.

Ioanni Metello.

Non magis optauit fortem Bryseis Achillem
 Visere, nec Phillis Demophoonta suum:
 Non plus Penelope reditum flagrauit Vlyssis,
 Quam tuus ardet te cernere Syngenus hic.

Idem in deum hortorū alatum.

Tale genus uolucrū si scinderet aethera pennis,
 Retibus obsequium foemina quaeq; daret.

Idem ad utricularium pa-
 storem.

Inflatum saliant oues ad utrem,
 Prata mollia per, sacrosq; colleis,
 Illas ἐν δεινασύνλλαβοι mouere.

Idem in canem ὀικουρόν.

Est mihi iamq; domus custodia tradita, nostro
 Ut faciam domino noctibus excubias.

Idem in Roëtum.

Ossa Roëtum nunc miserè uentosa titillant,
 Hanc cõtra scabiè quid dabis Hippocrates?
 Bellotæ brachiam contundito puluis oleti
 Additor: ebibat hoc, ilico sanus erit.

EPITAPHIUM D. NICOLAI PE
 renotti à Granuilla, per eundē
 Gilbertum Cognatum.

Quisquis in hæc oculos Perenotti busta refle-
 Dicit, ut æterna pace fruatur: Amen. (ctis,

Idem ad Paulum Michoderium,
 Dicere sæpe soles quare tibi reddar acerbus,
 Vita facit placidum me studiosa ducem.

Idem ad eundem.

Qui teris assueto præclarum manè soporem,
 Criminibus mentem commaculare studes:
 Hunc nisi sordidulum frangat uigilantia morè,
 Aspera multociens uerbera Paule feres.

Idem in obitum Laurentij Pri-
 uæi Lingonici.

Quàm leue sit lubrico stabiles insigere sedes,
 Priuæus exemplo est, quem lapis iste tegit.
 Percelebris studio legali, Palladis arte
 Conspicuus, Phœbi doctus alumnus erat.

Se placidū & mitē cunctis præbebat amandū,
 Atq; quod est rarum, nulli odiosus erat.
 Ecce tamen titulis fultam mediocribus ævo
 Florescente, rapax mors inopina tulit.
 Primores, medij, lachrymas sudere tenelli,
 Et superis querula uoce dedere preces.

Idem Io. Metello.

Salue noster amor, salue studiose Ioannes,
 Salue præcipuos inter habende uiros.
 Quam tua mellifluis scripsit facundia uerbis,
 Concidit in nostras charta polita manus.
 Illa tuum erga nos magnum testatur amorem,
 Quem ratus ipse sui deperijsse prius.
 Innumeras nostris retuli Metelle salutes,
 Quos memorat digitis littera scripta tuis.
 Atq; tuos, fausto uiuant ut fidere, patres
 Ipse salutauit dulcis amice. Vale.

Idem in C. Cu.

Optima mellifluo scripsisti carmina sensu:
 Debile, si tecum pensitet alter, opus.

Idem in eundem.

Quem nimius laticis dudum tentauerat haustus,
 Ille tuo certum est, Bacche, liquore ualet.

Idem Damiano à Goes, equiti
 Lusitano.

Quod cupis ut paucis referā uerbis tibi, qualis
 Sors

Sors mea sit, binis accipe carminibus.

Nitor ego studij placidos decerpere flores,

Hic ubi Phœbeo claustra liquore nitent.

Idem Ioanni Dehenauldo.

Cum renuis animi placidos decerpere flores,

Laxa nimis capiti pendet habena tuo.

Hæc ætas alios debet producere mores:

Namq; tuos claudunt iam tria lustra dies.

In uarios uirtutis amor te concitet actus,

Illæ nequit requiem molliciem' ue pati.

Gilbertus Cognatus Petro à

Castello.

Quot me uersiculos heri rogasti,

Tot mitto tibi nunc amice Petre.

Petrus à Castello, Gilberto

Cognato.

Quod donū dederis, memor hinc discedo repen

Quòd discessurus sim, tibi dico uale. (tè:

Iodocus Sasboutus Cæsari à confi-

lîs, de Indicibus Gilberti Cognati

Nozereni, in omnia opera Des.

Erasmi Roterod.

Quæ uarijs passim libris conscripsit Erasmus,

Indice Cognatus singula nota facit.

Hunc lege tu Latij pubes studiosa leporis.

Nempe laboris erit pars bene grata tui.

Io. Surrinus undecunq; doctis.
D. Gilberto Cognato.

Si quando ueterum uoluo monumenta uirorū,
Oblimata subit stirpis origo tue.
Primaq; demiror generis cunabula tanti,
Hactenus innumeris amplificata uiris.
Cognomen natiua tibi cognatio præstat,
Idq; tibi iusta cum ratione datum.
Namq; sepulorum generatio multa parentum,
Fœcundo terris sanguine sparsa uiget.
Cognata atq; tibi de stirpe feruntur adesse,
Quos late fusos plurimus orbis habet.
Sequaniæq; tuo florent cognomine fines,
Cognatosq; fouet Gallia læta tuos.
Eois atq; Hesperijs uersantur in oris,
Et quantū hæc mundi forma rotunda patet.
Inde nouenarum cognatio certa sororum,
Floret in excultis ædibus alma tuis.
Cognatisq; sacer cunctis aridet Apollo,
Totus & Aonidum cœlicolumq; chorus.
Grataq; Palladij totius turba theatri,
Tres Charites, Pitho, Mercuriusq; pater.
Nec numerare licet cūctos tibi sanguine iūctos,
Quos fouet ætherei mīrior aura poli.
Ergo fac ut uestro Cognate ascribar in albo,
Ut tam multorum lætus amore fruam.

Natalis

Natalis Hugo n Green. D. Gilber-
to Cog. præceptorî suo.

Lyrâ salutandus fueras Lini,

Aut Thracis Orphei conuenientius,

Aut uoce diuina & suauis

Vnica Pieridum uoluptas.

Tibi tamen gratissima forsitan

Permixta tot tantisq; suauiss,

Musarum erit gustati aceti

Guttula, rusticitasq; nostra.

Vatum duci cum primitias mei

Supplex referrem carminis hic rudi,

Arrisit & duro sono, atq;

Carmina grata Deo fuere.

Iam numini persoluimus, ac tibi

Hymnus secundus debuit occini.

Nam tu mihi es primus secundum

Numina commemorandus odis.

Tu ceteros inter prior es mihi,

Seu te Poetis omnibus: excipi

Ne sese Achillis præco credat

Atticus, Italicus ue uates:

Seu te Sophis ac Rhetoribus uelim

Conferre: tu donis prior es mihi

Tuis, & eruditione,

Quam tua contribuit mihi uox.

O si liceret iam uitreas aquas

Gustare

Gustare fontis, quem dedit ungula
 Alati equi, ô mi bijugo si
 Monte quiescere nunc liceret:

Quo nam tuas laudes canerem pede,
 Aut te canendi quem facerem modum?
 Res digna quam uel Pindarus, uel
 Suscipiat Venusinus autor.

At uena diue, s dulcis & eloquens
 Adhuc Tyroni deficit, & rei
 Tante mihi haudquaquam datus par
 Est animi uigor & facultas.

Tu uerò quem nymphae faciles amant,
 Tuo fauore ut sit licitum sacris
 (Voti ut queam compos mei esse)
 Tingere nos facias in undis.

**Laurentius Priuæus Gilberto
 Cognato.**

Priuæa si dederis Cognato Musa salutem,
 Nil facies, quamuis fama benigna iubet.
 Ex uno numeris laudanda resultat origo,
 Carmine de minimo surget amicitia.

Ergo Pieridum famosa potentia salue,
 Suscipias modulis cordaq; postpositis.
 Fortè tuus redeat oris si nuncius istis,
 Occurrat priuus quæso benigne tuus.

Scripseris indigno scribentis epistola digni,
 Diminuet nomen nec tamen ipsa tuum.

Dulcis

Dulcis Apollo uale, ualeat domus illa Mineræ
 Illa domus ualeat, dulcis Apollo uale. (uæ:
 Georgius Guiotus Noz. Gil-
 berto Cognato.

O' Gilberte nitor, decusq; summum
 Sacræ Palladis, ipsiusq; Phœbi,
 Doctrinæ columen politioris,
 Te saluum cupit & precatur alta
 Dura ut mente deos pericula inter
 Stes immobilis unus inter omnes:
 Qui te diligit intimis medullis,
 Inuitoq; tibi lubens amorem
 Obrudit, cupideq; amiculorum
 Ascribi in numerum cupit tuorum.
 Haud abs te is siquidem eloquente lingua,
 Mentis lumine, comitate uultus,
 Et puro capitur nitore morum,
 Quod nec melliflui decorus arcas
 Princeps eloquij satis, nec unquam
 Quisquam efferre queat licet beatum
 Felix hauserit ungula liquorem.
 Hinc te unum colit, uriturq; tanti
 Fama nominis, & celebriorem
 Docti pectoris eruditionem
 Miratur. Quid enim est sub axe maius,
 Quàm se perplacidum exhibere cunctis?
 Me certè tibi summus iste candor,

Ac Encyclia liberaliorum

Totum pelliciunt scientiarum.

Oris certè tui sagax uenustas,

Quo linguæ iubar atticæ quiescit.

Cùm clementia rara, tum serena

Frontis, uendicat obsequi paratum

Ceu me Caucasæum, feroxq; Pindi

Vis lustrare gelu, Getasq; duros.

Non sanè renuam graues amoris

Tanti nomine perpeti labores,

Te supplex precor obuijs (quod aiunt)

Vlnis me excipe, literasq; nostras.

Guilhelmi Vermondi, in descri-
ptionem Burgundiæ, ad
lectorem.

Eximios opibus, gemmis, belloq; potentes

Burgundos Cognati iste libellus habet.

Continet iste liber gētis monumenta per amplā

Burgundæq; canit fortia bella ducum.

Nomina per magnos quæsiuit quanta labores,

Quas meruit laudes, encomiumq; refert.

Ante alias quantum felix Burgundica gentes

Viribus emicuit corporis ac animi.

Quos habuit reges, agnouit quasq; uirorum

Fasces, queis paruit, quæ sibi paruerint.

Quo duce retulerit uictricia præmia quondā,

Viribus omnigenis maxima bella gerens.

Quant

Quanta trophæa suis retulit uel præmia gestis,
Sidera nunc quorum gloria celsa ferit.

Quas sedesq;, locos. quos fines, deniq; campos
Incolat armipotens regia, tota ferox.

Quasq; domos habeat celebres, urbesq; poten-
Arteq;, natura, continet iste liber. (tes,

Nomine uel tandem debeant quo quæq; uocari,
Gilberti proprio pagina docta dabit. (des

Flumina quas rupes, quos fontes, quasq; palu-
Quas habeat syluas, glandiferumq; nemus.

Quam sit amica Ceres, quam maxima copia fru-
Burgundæ genti copia quanta meri. (gũ,

Ante Paradinum Gilberti nominis ampli
Singula Cognati continet iste liber.

Quod referas lector tanto pro munere, nil est.
Illi ni cupias tempora longa: Vale.

Aliud ad eundem.

En Burgūdiacæ laudes latuere sub umbris, (tur

Quas modò ut in speculo cernere cuiq; da-
Hoc opus, hoc speculū Gilberti dextra peregit

Cognati, quo nihil clarius esse potest.

Hunc lapidem moueras magna uirtute, uel arte,
Gilberto at cedas nunc Paradine decet.

Aliud ad eundem.

Qui cupis ingentes Burgorum noscere laudes,
En tibi Gilberti uolue reuolue librum.

IN BVRGVNDIAE SVPERIO-
ris descriptionē, per Gilbertum Co-
gnatum Noz, lo. Bertr. Carmen.

Io Burgundi lætos expromite uultus:

Nā modo uos celebrat, nomenq; ad sidera tollit
Cognatus uestrum, quo non facundior alter,

Quo magē mundi oculus doctū nō aspicit usquā
Dum Lenis Oceanas properat casurus in undas.

Asseret hunc talem, quicumq; uolumina cernet,
Eloquio qualis fuerat Memphiticus Hermes.

Vsqueadeo propriē (ne dicam singula) sacri
Ostendit passim corrupta uocabula iuris.

Burgundos doctus ueteres scripsit Paradinus,
Moribus antiquis priscos coniunxit & ortus.

Est opus eximiū fateor, quis enim neget? ast hoc
Aequius accipiet lector: Burgundica cernens

Oppida, cum pagis, lateq; uirentibus aruis,
Ritus & mores, quos nunc Burgundia seruat.

Girardi Verfellani Burgundi car-
men, super iucundo in urbem Lute-
tiam introitu Caroli v. Cæsa-
ris semper Augusti.

Estis io superi: quis numina uestra negarit?
Concinimusq; pijs uocibus, estis io.

Siderea uestrum sentimus ab arce fauorem,
Quem cumulant nutu fata benigna suo.

Cœlitibus

Cœlitibus gratare, tibiq; Lutetia gaude:

En tibi nam Cæsar Carolus hospes adest.

Carole Cæsar aue, sexcentaq; secula salue:

Semper & augusta te Deus auctet ope.

Tu pius & felix Francas inuiseris urbes,

Grata sit & Franci principis aula tibi.

Vel loue digna subi ueterum cunabula regum,

Est ubi nobilitas gentis auita tue.

En reserata uides Franci penetralia cordis,

Per spicis abstrusi quicquid & intus habet.

Terrigenæ ô diui mortalia numina reges,

Queis mare, queis tellus, queis caput omne

Hospitijs & uos ultro certate, citroq; (subest:

Obside perdurent scœdera sancta fide.

Pax decus est rerum, simul & tutela, salusq;

Et partas eadem seruat & auget opes.

Pace uigent artes, & obit sua munia uirtus:

Frugiferamq; colit miles inermis humum.

Pernicies rerum Mauors, & tristis Enyo,

Nec quicquam toto peius in orbe nocet.

Omne bonum pax est, pacis sunt omnia munus,

Qua sine mortalis sit propè uita nihil.

Rerum itaq; ô domini uobiscum pace fruamur,

Sit cœlum & uestri terminus imperij.

Eiusdem distichon.

Alituum ut princeps Aquila est, sic altera Gallo

Gloria: uos aliæ nil nisi uulgus aues.

Leonardus Puteanus Gilberto
Cognato Noz.

Scimus amicorum tibi sunt quòd millia quinque
 Quos sincera pari iungit amore fides:
 Seu te durus Iber, seu te Germanicus audet
 Fœderis affectu sollicitare pio.
 Siue Calydonio longè semotus ab orbe,
 Tam sanctæ causas ambit amicitia.
 Omnibus unus ades, & te proponis amandū,
 Nec refugis chari uincula Perithoi.
 Thesea qui præstat, largo tibi cedat amore:
 Tantus in eximio pectore candor inest.
 Hac ratione potes nunquam non esse beatus,
 Quando noua semper crescis amicitia.
 Quòd si fortè uacat locus ô Gilberte, rogamus
 Teq; tuosq; omnes, iustitiamq; tuam,
 Vnum me esse putes illorum iure sacratum,
 Quos nullis uersat sors malè tuta rotis,
 Hoc mihi sit uixisse satis, nil fata moramur:
 Immortalis ero, si tibi charus ero.

Stephani Tornondî Nocerethen-
 sis Decani in Chorographi-
 am hanc, Hexastichon.

Quicquid habet felix Burgūdia nostra locorū,
 Gilbertus scriptis exhibet hisce suis,
 Laudibus hunc tibi conarer depingere dignis,
 Ni

Ni clarus doctis esset in orbe libris:

Quos calamo dudum depinxit sic eleganti,
Nozereth ut nostri ritè uocetur honor.

Claudius Frontinus Riparien. Huz
goni Babeto Hippolytano.

Multa tibi debet Burgundia nostra Babete,

Et dignas grates soluere perpetuo:

Quòd doctus cum sis, non cessas recta docere

Cum Græcis miscens uerba Latina tuis.

Plura tibi multo, quòd iã tua scripta mouerunt

Et mentem Gilberti ingeniumq; pium.

Qui non solum urbem laudauit Nozerethanã,

Quam colit, & quæ sit nomine clara suo:

Verumetiã mōtes, castra, oppida, flumina, tēpla

Pinxit, ut hinc regio cognita nostra foret.

Hactenus à nullo uisa est Burgundia tellus

Tota, uelut nunc est scripta legenda tibi.

Iam sua præclarum efficiunt monumēta laborē

Doctorum in manibus sæpe relecta pijs:

Clarior at multo fulgebit totus in orbe

Gilbertus, lecto quod benè pinxit opus.

Pectore perdocto is hausit prudentis Erasmi,

Dicere quæ deceant, quæ ue silenda forent.

Idem ad Ripariam patriam suam.

Gilberto referas grates dulcissima, qui te

Cum nostris cunctis urbibus enumerat.

Atq; tuum nomen sic tradit posteritati,
 Vt fiat notum tempus in omne magis.
Dionysius Perrenodus Syroden.
gymnasiarcha Nozerenus.
 Nunc nihil effertur, Comico testante poeta,
 Protulerit quòd non iam quis in orbe prius.
 Hactenus alta tamen nullis Burgundia scriptis,
 Parte uel ex minima delineata fuit.
 Sit licet illa ferax, florens, uberrima, nec non
 Digna sub æterna posteritate coli.
 Quam qui non adiit, longè semotus ab illa,
 Dignetur chartas hasce uidere uigil:
 Quas modò Gilbertus struxit Cognatus, et hanc
 Ipsius è sacris fontibus ingenij. Sit
 Quasq; scio uerè Burgundis usq; futurum
 Gratū opus: ut cunctis optima queq; placet.

Idem.

Si merces numeratur ampla ualde,
 Illis qui meditantur impudica,
 Qui nugas pariunt, feces malorum,
 Qui mendacia somniant, feruntq;:
 Quæ laus, uel quod erit decus, futuris
 Cognato patrie patri dicbus,
 Qui prodesse studens uiris quibusq;,
 Nugas non equidem leues, sed ultro
 Nobis composuit uolumen istud,
 In quo laudibus eleuatur alta

Iam Burgundia (proh pudor) prioris
 Aevi quam decorare nemo dignè
 Sciuit, nec potuit, sacris Camœnis,
 Sit licet hæc regio superba, diues,
 Armis, consilio, mero, fideq̃.

Franciscus Tornerus Noz.

Quanta sit, et qualis cupiat, Burgundia, si quis
 Scire, legat magnæ hoc fertilitatis opus:
 Quod modò Cognatus doctor celeberrimus o-
 Munere uirtutum, fecit & expolijt. (mni,

D. GILBERTO COGNATO

Hugo Babetus S. D.

Ne uidear ignorare quòd etymon fides
 habeat, ecce tibi quod eram pollicitus. Ru-
 sticum carmen mitto de morte nobilissimi
 pueri Guilhelmi à Balma Perani, discipuli
 tui nihil ueritus, ne nostra rusticitate offen-
 daris. Non dubito, te in meis scriptis nihil
 reperturum, præter meros carbonum the-
 sauros. Quicquid tamè hic mei laboris est,
 tibi amico desudatum est. Ex me salutè nun-
 tiabis C. Frontino. Vale.

Interloquutores sunt Vauelus

& Syngenus.

DAPHNIS.

Syngene, cur mœstas dudum iactare querelas
 Visus es, ex imo ducens suspiria corde?

k 3

Incedis

Incedis tristis, frons est obducta, madescunt
 Sæpe genæ lachrymis, luctu tabescis amaro.

Syng. Maior quàm uellem, fletus occasio cogit
 Pectore conceptos tandem depromere luctus.

Vau. Quū tua iam dudū nos omnia facta notamus,
 Quàm fueras, alius tu nobis esse uideris.
 Quæ placuere prius, dicas sordere, cicutas
 Desinis argutas cæra uincire tenaci,
 Nulla tibi iunco molli fiscella paratur:
 Deseris aucupium, uenatio tota relicta est,
 Occidit & studium faciendi carminis: ipse
 Sis licet inflandis multum celebratus auenis,
 Non assueta tuo dependet fistula collo,
 Quæ nostros montes cantu mulcere solebat:
 Ad cuius numeros notis pascebat in herbis
 Grex tuus, audito modulamine letior ibat,
 Quàm lubens audit uicina nostra sonantem.
 Quid gemis, et magnū præfers de corde dolore?
 Aethera quid' ue tuis latū singultibus imple?
 Horrida grādo tuis segetes prostrauit in aruis?
 An pecus affectum medio languescit ouili?

Syng. Causa Vauele mihi tristandi iustior unquā
 Nulla fuit, pecudes ex quo nos pascimus istas:
 Qua sine sat felix pastor, grex paruus, at ille
 Pinguis, & is potuit mulctras implere capaces,
 Affuit hinc butyri semper non parua recentis
 Copia, quòd manibus puris Galatæa premebat:

Atq;

Atq; serum pueris, quum factus caseus esset:
Et lanæ molles texendis uestibus aptæ.

Quid tibi uis dicam? nil quòd pastoris ad usus
Spectaret, deerat nobis. armenta ualebant,
In nostrisq; agris errabant gramine plenis.

Ast infensa Pales (propter quid, nescio certè)
Fortunam nostram casu mutauit acerbo,
Quem nunquam potero dictis æquare: recusat
Saucia mens etiam tanti meminisse doloris.

Quid dea nostra, tuis fecit contraria uotis? Vau.
Vnius ob mortem, totum turbauit ouile. Syng.

Defunctum quendam deploras ergo tuorū? Vau.
Verū, sed citius damnū irreparabile mors est, Syng.

Præsertim nobis, quamuis puer esset, opellam
Sedulius assiduò præstabat: tenta canistris
Vimina iam relegens, iã nudans cortice uirgas,
Queis bene cõpositos muniret Thestylis hortos
Vel fierent auibus caueæ, quas ipse sciebat
Texere, sed scita quam demiraberis arte.

Nonnunquam calathū gestabat, quando uolebã
Carpere de arboribus mala, aut de uite racemos.

Adde quòd his uerbis nos affabatur amicis,
Quum facerem corbes, aut helcia rupta ligarẽ,
Et propè nos esset: letus iam uiue magister,

Quãdo senex (inquit) nõ quibus ferre laborẽ
Pascendi gregis, & requiem deposcet amatam
Inclinata etas, proprijs te rebus alemus:

Vestimenta dabo, perones, bardocucullum,
 Et calamos senij solamina grata futuri:
 Nec patiar coelo pluuio te rure morari,
 Quin eris ante focū primus, quū frigida segnes
 Bruma domi coget nostros residere bubulcos.
 Viueret ô utinam, nec mortis claustra subisset
 Ante suum tempus, fato consumptus iniquo.

Vau. Sat docuit magnus te quondam Tityrus ille,
 Quem Pataua norunt omnes regione profectū,
 Tristibus in rebus mentem seruare uirilem,
 Atq; modum fortuna custodire secunda.

Syng. Vera quidem dicis: nā messes ordine multas
 In caulis eius potui numerare minister.
 Quū pastor rapidas Rheni cantaret ad undas,
 Et longè dulci resonaret fistula cantu:
 Nymphæ mirantes hunc audiuerere frequenter,
 Et caput ad modulos non rarò sustulit amnis.
 Seruat adhuc cortex ulmorum falce notatus,
 Carmina sacratam mundo testantia mentem.
 Hec memori teneo iam pridem condita mente;
 Nec tamen affectus seuos cohibere ualemus,
 Vsque adeò casus presentis mole grauamur.

Vau. Verum age dic nobis, cuius nā funera defles?

Syng. Nō possū siccis oculis memorare, quòd hæc di
 Quòd capræ, teneriq; greges cum matrib. agni,
 Quodq; boues plorant, quòd luget Thestylis,
 Tota domus, cuius uel mentio sola subinde (atq;

O; lachrymis implet, lingua impedietib. usum,
 Sed tamē iste precor. q̄ sit da Syngene nobis. *Vau.*
 Extinctum doleo crudeli uulnere Daphnin. *Syng.*
 Eheu Daphni puer, te mors uiolenta peremit,
 Quanquā dignus eras coruos superare senecta,
 Viuacis cerui uel longam uiuere uitam.
 Alter ab undecimo nōdum tibi cœperat annus,
 Mortuus ecce tamen clausa putrescis in urna.

Interijt Daphnis? Balma qui uenerat isthuc, *Vau.*
 Arte tua iuuenis formandus, quo bonus olim
 Pastor oues ageret, per mollia pabula foetas?
 Daphni iaces, formose puer, qui gloria ruris
 Magna futurus eras: non te uicisset Alexis
 Dotibus ingenij, nec forma corporis unquam.
 Vt rosa uernabas, rubro persuso colore,
 Aut ut cæruleis perlucet intyba mane
 Floribus æstiuo. sic tu splendore micabas
 Ante tuos omnes, membris facieq; decorus.
 Pandito, sed nobis quo pacto Daphnis obiuit?

Accipies paucis, quoniam uis scire, uacatq; *Syng.*
 Et pecus in gelida collectum ruminat umbra.
 Pascua dum muto, fugiens contagia morbi,
 Vicini pecoris, mecum ueniebat: eundo
 Forte cadit, frons est paruo sed uulnere lesa.
 Diffluit inde cruor: quo ui, o pallidus adsum,
 Linteolo faciem squalentem tergimus albo.
 Protinus è uillis multi accurrere propinquis

Pastores, simulac uulgasset fama tenellum
 Aegrotare meum Daphnim: festinat anhelans
 Thestylis in primis, modicas quæ detulit herbas:
 Fasciolas etiam plagæ Galatea parauit.
 Apposuerunt manum: sed nil fatalia contra
 Vulnera proficiunt, hominū medicamina cassa.
 Mortuus est Daphnis, magno mœrore relicto,
 Atq; sui desiderio, cui nulla dierum
 Interualla queunt quauis ratione mederi.

Val. Natū hominē morti subiectū dixit Amyntas,
 Quæ tollit cunctos nullo discrimine facto,
 De medio, quū uult: hinc cœmiteria cernis (mur?
 Plena senum et iuuenū: sed uis tibi uera loqua-
 Daphnide cū nostro præclare credimus actū:
 Nunc quia decessit, quo tēpore quæq; bonorum
 Viuere iam tædet: liquit fastidia uite
 Huius, quem scimus uita meliore potiri.
 Sol petit occasum, pecudes cogamus, eundū est.

GENEALOGIA COMITVM
 de Nassou.

Adolphus Comes de Nassou uicesimus, ex
 uxore Imagina, Comitis Limpurgi filia,
 Othouē Comitem de Nassou, præter alios sustu-
 lit liberos, qui anno M. CC. XCI. electus Roma-
 norum imperator, pro tuendo imperio strenuē
 pugnans prope Spiram, anno regni sui VIII. oc-
 cubuit, ibiq; maiori in templo est sepultus.

Otho

Otho Comes de Nassou, uxorem habens dominā Agnetā de Holoe, uarijs tum animi tum corporis dotibus exornatus, ac nō paruis præsidijs instructus ad bellū, si uoluisset. Attamē omne studiū, omnes uires ad pacē patriæ præferebat: prudēter perspiciēs, nihil esse perniciosius, quā Christianos populos in mutuū exitiū ruerē.

Henricus Comes de Nassou, Aleydem de Astensolins habens coniugem, præter ceteras quib. abūdabat uirtutes, in re quoq; militari nō infimam nactus est gloriam, sed strenuum, sed uigilantē et integrū se semper præbuit Ducem: quæ res sanē & ciuibus et subditis uniuersis plurimum peperit admirationis pariter, et amoris.

Otho Comes de Nassou, bellicæ rei expertissimus, egregia & memoratu digna in uita peragēs facinora, uxorē habuit Eleydā, Comitissæ de Vianna unicā filiā. Hæc orba uiro, cœlibatū amplexa, opera pietatis passim exercebat. Corpus habet tellus in Vuetzlar, apud Franciscanos.

Ioannes Comes de Nassou et Dilemburg, ex uxore Comitissæ de Marcha, Adulphū et Angilbertū Comites gignēs, interea de Marcha iuris nōnihil prætendebat, quo uiuus usus est nunquā. Is tandē adiutus præsidijs Ioannis Comitissæ de Cleuis, pro iure decē et octo millia aureorum accepit. Melior est certa pax, q̄ insperata uictoria.

Angilber-

Angilbertus Comes de Nassou, uxorem habens dominam de Derlez & Breda, Ioannem genuit, & Henricum. Hic uxores habuit duas: primam, Comitissam de Bernauber: secundam, filiam domini de Sleyden, qua cum dominium de Sleyden acceperat. Verum ea mortua sine sobole, cessit dominium alijs.

Ioannes Comes de Nassou, ex Maria uxore, comitis de Loen filia, inter ceteros liberos, Angilbertum etiam habuit, hominem animosum, et uirtute singulari præditum: cui postea uxor contigit Marchionisa de Bade. Fuit homo benignus, multisq; egregijs factis conspicuus, sepultus in Breda, apud maiores.

Ioannes Comes de Nassou, uxorem habuit Elyabet, Lantgrauij & comitissæ de Catznelbo ghe filiam: ex qua, inter susceptas proles Henricum & Guiliermum sustulit. homo uerè Christianus, & ad amplissimam natus fortunã, reipublicæ magis quàm proprijs studens commodis. Obijt anno M.D.XVI. sepultus in Siegeth.

Appendix per Gilbertum Cognatum Noz.

HENRICVS NASSOVIVS Viennæ Comes, à Claudia uxore, Ioannis à Chalon Aurengorum principis filia, & Philiberti sorore, Renatum unicum filiũ suscepit. Cui ob egregias

gas uirtutes, & res domi militiaeq; prudenter
 & feliciter gestas, Maximilianus & Carolus,
 optimi & inuictissimi Caesares, Hollandiae praefe-
 cturam delegarunt. Is ad superos migravit an-
 no Christiano M. D. XXXIX. cuius corpus se-
 pultum est in Bredano templo, ubi sumptuosissi-
 mum monumentum Renatus extruxit.

RENATVS NASSOVIVS Vien-
 nae Comes, omnib. optimi principis dotibus pra-
 editus, Philiberto à Chalon Aurengiae principi è
 uiuis absq; prole sublato, ipsum representans in-
 hereditate successit: qui ob singularem belli pe-
 ritiam, aliasq; multas tum corporis, tum animi
 dotes, Carolo V. Rom. imperatori semper Au-
 gusto fuit charissimus, adeò ut toti ferè inferio-
 ri Germaniae eum praefecerit. Duxit in uxorem
 Annam Antonij Lothoringiae Calabrorum &
 Barri Ducis filiam, & nō minus fortiter quàm
 feliciter, non solū in Gelria & Iuliaco, uerum-
 etiā in Gallia, bella quàm plurima memoratuq;
 digna gessit. Anno autem aetatis suae 32. Christia-
 no uerò 1544. 14. Iulij, in S. Desiderij obsidio-
 ne pila bombardae ictus interiijt. illincq; corpus
 eius Bredam asportatum, sepulturae traditū est.

Dulcissimus noster Princeps, etsi fato ad mo-
 mentū occubuerit, uiuit tamen, uiuit in caelis, e-
 terna Dei uisione beatus: uiuetq; apud poste-
 ros.

ros, rerum gestarum gloria. Siquidem præclarissimarum uirtutum memoria, nullo unquam tempore intermoritura celebrabitur.

Renato sine prole defuncto, institutus hæres fuit Guilhelmus, Guilielmi Comitis Catzenellenbogen, Viennæ, Luxeburgensis, Dietz, &c. à Nassou filius, Princeps Aurégiæ, Comes de Nassou, uicecomes Antuerpiensis, et Vefontionis Baro, et dominus Nozerethi, Arleti, Bredæ, etc. apud Belgas hætenus liberaliter sub Carolo in imperio hoc nomine V. educatus: annos nunc P. M. 25. natus, statura est procera, forma cõspicua, fortis uirib. etiã militaris rei peritissimus: aditu facilis, ac in primis summus populi sui amator. quibus regijs dotibus omnes in sui amorẽ pellexit, Princeps ad summã uirtutem expectatus.

Is in comitatu Burgundiæ, præter alia multa, habet oppidũ in signe, amoenũ, salubre, et gratum, dictũ Nozereth: Aurengiæ principum memoria & munitissima arce, tũ ornatissimis ante omnia & mundis ædibus celebre, sitũ in môticulo uallis Migarũ, haud procul à Salinis: agrũ habens cũ primis uberrimũ, à quo tantũ unius telii actu abest haud obscuri Dani fluminis fons. Est etiã paulo supra mons Iura, & Dubidis fluminis fons, quorũ in Cæsaris Cõmentarijs crebra fit mentio. Habet præterea hoc oppidũ, præter
crudi-

eruditione uiros clariss. & multos, turres, subur-
 bia, uicos, pagos amplissimos, qui neq; cultu &
 edificijs quibusuis oppidis cedant, supra sex &
 triginta. Huius Guilhelmi uita et gesta peculiari
 libello à me memoriæ tradütur. Rogäduß Do-
 minus, ut hic illustrissimus ac prudētissimus prin-
 ceß, & ad res bene gerendas aptus ac felix, tū
 bellicosus, et cōstans nō modò prospera, sed con-
 stanti, perpetua, et bona ualetudine fruatur, quo
 amplissimis suis ditionibus diutissimè præesse,
 ac Christianæ reipublicæ prodesse queat: Amē.

GENETHLIACON FILIAE D.D.

Renati Principis Orangiæ, & Comitiss à

Nassou, ex Anna Duciss Lotharingiæ

filia, uxore chariss. per Iaco-

bum Iasparum, &c.

Ver erat, et mēsis Mauortis ad arma uocabat

Inde, sequens Iusus ad Cytheræa tuos.

Castra petiturus Gheldrensiä Orangiæ heros,

Gheldrica Burgundis gens inimica uiris.

Sepe uale uxori dixit, dedit oscula sepe:

Nūc mouit Mauors, nūc quoq; mouit amor,

A capite ad calcem nūc arma indutus adornat

Discessum, uisa coniuge mox reijcit.

Proponit coniunx horrenda pericla cruenti

Martis, ad hæc patrios suadet amare lares.

Semper abire iubet susceptum à Cæsare munus,

Cæsaris

Cæsaris & literæ semper abire iubent. (mâ
 Cornetiusq; monet, monet Heynspergensia tur-
 Preffa fame, & Gheldro milite clausa diu.
 Tādē abit, ac miseris uictū Heynspergēsisibus ad
 Strennuus et Gheldros, Iuliacosq; fugat. (fert,
 Annoniam Gallis populantibus ocyus illum
 Regina Annonijs subsidio esse iubet.
 Perq; suam Bredam faciens uxoris amatæ
 Causa iter, hic somno lassula membra dedit.
 Accidit id Maio: paucis post illa diebus
 Contemptrix soliti languida facta cibi.
 Continui uomitus, cunctarum nausea rerum,
 Sputaq; succedunt, improba citta premit.
 Morbi causa latens, uteri manifesta tumore est,
 Conuerso luctu in gaudia magna graui.
 Languit ad multos uterino pondere preffa
 Herois menseis, luxit ob arma uiri.
 Nunc leta herois Lotharingia, Orangius heros
 Letus: nam lepidæ prolis uterq; parens.
 Illa salutatur mater, pater iste uicissim:
 Auribus insolitum & nomen utriq; nouum.
 Seminis accepti Maio primordia iacta,
 Aeditus at foetus Februe mense tuo.
 Nata refert soboles (si nescis) corpore matrē,
 Proxima quæ dabitur, par erit illa patri.
 Pro sobole elingui, Christo nomenq; datura
 Regina ad fontem, datq; capitq; fidem.

Clare pater, clara gignens ex coniuge claram
 Prolem, ut coepisti, sic bene semper eas.
 Coniungit tales haud cui libet edere natos,
 Dum caleat sanguis, multiplicato genus.
 Corporis inuitant uires, inuitat & aetas,
 Sanguinis integritas Cypria ad arma uocat.
 Nassauio proles fuit unica, te patre multis
 Nunc locuples fiat Nassauiana domus.
 Gaudet abundanti & numerofo palmitis uitis,
 Multae uxor prolis gaudeat esse parens.
 At tu, quae graui ter menses cruciata nouenos,
 Pelle metum, pulso facta dolore parens.
 Stamina, quae partu primo es sata, longa sorori
 Opto, colos longos, filaque longa tibi.
 Magnaque magnorum superato uota parentum,
 Proxima reginae constituenda loco.
 Maiorum titulis clarissima lumina mundi
 Ambo, pater princeps, dux genitrixque tibi.
 Nassauius tibi auus, Carlo acceptissimus heros
 Olim, Dux auiae frater Orangiacus.
 Germanus matris Lotharingius, arbiter ille
 Gallum inter magnam & Caesara pacificus.

I EPITA

EPITAPHIVM FILIOLAE ILLVSTRISSIMI principis & D.D. Renati Principis Orangiæ: & Comitis à Nassau: ex Anna filia ducis Lotharingiæ, coniuge charissimâ, per eundem Iacobum Danum Arrhusiensem, literis numeralibus cōscriptum.

*Repperat ex claustro uix matris Orangie princeps
Nata tibi, angelico iuncta repente gregi est.*

AD ILLVSTRISSIMVM PRINCIPEM Orangiæ super morte filiæ primogenitæ Consolatoria, Iacobi Iaspari Dani Arrhusiensis.

Quisquis in his terris uitali uescitur aura,
Migrabit, quoties iusserit ipse Deus.
*Aleâ uiuendi, & moriendi publica cunctis
Est stata: perpetuum uiuere nemo potest.
Ordine naturæ morimur, ceu nascimur omnes:
Sic uite mors, ut corporis umbra comes.
Esto albæ nobis gallinæ filius, alti
Sed cœli domino est omnibus æquus amor.
Non tua solius soboles hoc lumine cassa est,
Mixta senum ac iuuenum funera densa uides.
Respice uicinos, cognatos respice, matres
Respice, natorum ut tristia fata ferant.
Marmora franguntur, mansuescunt arte leones,
Flectit & hircinus durum adamantâ cruor.*

Nec

Nec precibus, nec ui mors flectitur, arte nec ulla,
 Duritie haec superat ferrum, adamantam, feram.
 Te Iouis arbitrio patiens committito totum:
 Hanc licet abstulerit, mox dabit ille nouas.
 Hoc opus ad Veneris uobis solita arma supersunt.
 Nec sua uis almo (crede) minuta Deo est.
 Sic uisum superis, muliebri filia sexu
 Cederet hinc primum ut sanguine nata tu.
 Altius hoc telo fortunæ uulnus iniquæ
 Cepisti fateor, monstrat & ipsa Physis.
 Nec mirum: fuerit cum prima ac unica prolest
 Omnibus infracto at fata ferenda animo.
 Mutua quæ dederis, repetas ea iure licebit:
 Quod tibi dii dederant, nunc rapuere suunt.
 Fatorum imperio, cui subdere, cedito prudens:
 Nil agit omnipotens, quin fateare bonum.
 Culpabis nunquam, quicquid mutabile non est
 Ad superos quæ abiit, nata, redire nequit.
 Nec uelit ut possit: præstant æterna caducis,
 Præstat & humanis cœlica uita malis.
 Iacturam fati nunquam sarcire licebit,
 Perniciemq; ultro accersere, turpe, sibi.
 Regius ut natum audiret periisse Prophetes,
 Dicitur hic lachrymis imposuisse modum.
 Nec dolor in cœtum uetuit prodire Periclem,
 Perdiderat quarto ut pignus utrunq; die.
 Filium ubi extinctum Xenophō certamine nosset,
 1 2 Incepto

Incepto constans institit officio.
 Dedicat inceptam Puluillus Horatius adem
 Fortè Iouis, cum audit natum obiisse suum.
 Decidit ut tecto proles dilecta Dyonis,
 Matronis corpus mandat humare Dyon.
 Romano Aemilius populo presente, perēptos
 Gaudebat natos plebis amore suos.
 Natorum ob mortem sic suppressere querelas
 Martius & Crassus, Sylla, grauisq; Cato.
 Sic Fabius, Bibulus, Cæsar, Cornelia, mater
 Gracchorum, extinctos non doluere suos.
 Ergo age letitia mentem modò Orangie princeps
 Exple, luxisti iam satis atq; satis.
 Quæ fuit horrendæ, tristiq; obnoxia morti,
 Filia non obiit, sed patriam petiit.
 An' ne loco inuideas natam meliore locatam?
 Pro terra, huic coelum, proq; labore quies.
 Pro patre mortali accessit pater ille perennis:
 Quod potius lacte est, nectar & illa bibit.
 Tu Lotharingiaca gentis decus Anna, sereno
 Pectore tristitiam nunc remoueto grauem.
 Masculeam breuibus sobolem paritura diebus,
 Campana quæ ius in regione dabit.
 Nunc lachrymis uanis, mœstisq; citare querelis
 Sopitam ætherico parce sopore precor.
 Mitte inquam uelut immaturo funere raptam
 Flere, Abrahæ recubans dormiat illa sinu.

Ter sanctum ingeminās sanctorū cum grege numē,
(Cuius honore polus, terrāq; plena) canat.

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI O-
rangiaē eidem adscriptum aliud, per
eundem pro strena huius in-
cuntis anni.

Magnanimis Gheldris gratissime Orāgie princeps,
Iunxisti lenis quos sine cæde tibi.

Subiectis parcens, inimicis semper amice,
In cunctos facilis: sanguinis haud sitiens.

Gratatur reditum presenti carmine Cimber,
Gloria Musarum, Phœbe tuumq; decus.

Cimber Iacobus quamvis sit, Orangie princeps
Non Aquilæ hic hostis, Principis ille cliens.

EIVSDEM AD EVNDEM ILLV-
stris. princ. Orangiaē, & alios prin-
cipes, Votivum carmen.

Χριστός σε σμεπέντω λιανὸ ἐν παντός λιλυτὲ ἀρχῶν
Δοῖν νοσήσειμ εἰθέ σε ἄνγε θεός.

Αἰθέ σε ἀσπίλοι πάσης ἐχθρῶν ἀπὸ ἐνέδρας,
Οἶναδέ σοι δῶν νόσον ἀλυπορ ὁμῶς.

Ἡλέ ὄραμ παιδῶν παίδας πλείστας, λιὰ ἀρίστας,
Εὐγονίαν πορέοι τῆς σε γυναικος ὄραμ.

Καί σε ἀμ' ἀσπίλοι φίλε Μαξιμιλιανὲ θεός δη,
Σέ ξυὸ δ' ὑμετέροις πᾶσι ρόβερτε ἀγοίς.

Χριστός τηρέτω ἀμὴρ Μαρίαν βασίλειαν,
Καίσαρ σινὸ Κάρλω, τὸ λιασιγνήτω ὁμῶ.

D. FRANCISCVS CRANEN-
ueldius Imp. Maiest. Consiliarius,
ad Lectores.

Grudius ingenio magnus, & diuite uena,
Principe de magna nobile scripsit opus.
Paciferam quam iurè uocent seriq; nepotes,
Et quæ succedet tempore posteritas.
Hoc legite, & si quis lachrymas tenuisse putetur,
Dicite prognatum cotibus Ismaricis.
Sic rerum Fortuna uices uersauit abundè
In rebus tantæ Principis omnigenas.
Quam semper quòd leta tulit, uicitq; procacem,
Nunc meritæ cœlum reddidit Altitonans.

CARMEN

CARMEN SEPVLCHRALE

in Funus Illustriss. Principis, D. Margare
 ræ Archiducis Austriae, Ducis Co
 misq; Burgundiae, &c. autore
 Nicolao Grudio Iure-
 consulto, &c.

Anguine ab Austriaco ductum genus
 ordine longo,
 Hic sita sum, claro præfulgens stem-
 mate, Princeps

Margareta, ille mihi genitor Max. emylianus
 Caesar erat, Caesarq; & auus, Caesarq; Philippo
 Fratrem nepos, pulchrū decus ampli Carolus orbis:
 Cui Deus imperum, sol qua exerit aureus undis
 Mane caput, seraq; & qua se nocte recepat,
 Esse dedit, sanctumq; omni ius dicere terra.
 Regaliq; nepos splendens diademate, Magnus
 Fernandus, quem regna superba Bohemica regem,
 Hungaricumq; solum, & duri uenerantur Eoi.
 Quattuor & sancto concordem pectore neptes,
 Quaru sacra manu tres nunc quoq; sceptrum guber-
 Partite Imperium ditis feliciter orbis. (nant,
 Quarta sed (hæc Dano fuerat concredita Regi)
 Sic pietas caelo grata est, prælata beatiss
 Nunc animis, solio micat immortalis in aureo.
 Vita mihi in curis uarijsq; laboribus acta est,
 Et nusquam instabili Fortuna uolubilis orbe

Visa magis lussisse, uelut me ex omnibus unam
 Impeteret, nostræ siue ultima tempora uitæ
 Inspectes, mediani ue ætatem, aut tempora prima
 Quum primùm è tepidis prorepsi paruula cunis,
 Irrequieta serus miscebat prælia Mauors.

Lod. 11. Hinc asper Lodoicus in arma ruebat, aperto
 Procedens campo. pater hinc stetit Aemylianus,
 Sæuaq; luctifera spargebat uulnera dextra.
 Quum pater altitonans nimiū fera prælia & iras
 Pertæsus, tandem ut mæsto succurreret orbi,
 Auxilium statuit me adflictis ponere rebus.

Vix dū Parca mihi ternos bene neuerat annos,
 Anno 1482 Et procul à patria ad sponsalia iura uocauit
 Sanctus Hymē, Fracasq; ornauit honore per urbes,
 Ceu mihi uir quondam Lodoici filius esset
 Carolus, octauo id nomen cui contigit. Illic
 Longa mora est. at non unquam res pacta, fidesq;

1491. Firma fuit. Belgas (ita Sors remeauimus urbeis
 Quom nondum mea bis septenos uiderat annos
 Aetas. Hic tranquilla iterum mox causa Quictis
 Ipsa fui, nec me proprij mouere dolores,
 Publica quin nostris præferrem lucra querelis,
 Placaremq; pijs monitis precibusq; parentem,
 Conciliansq; patrem Carlo, Carlumq; parenti:
 Carolus 8. Sic tamen, Arthesium ut cedat, Borgundaq; regna.

1495 Mox uerò, ut tria lustra dedit Deus, ad noua du-
 Colnubia, Hispano ueni gratissima regi.

(cor
 Iungi

Iungimur: ipsa Venus nostris gauisa hymen ætis
 Fausta fauet, gratos thalamos præsensq; frequentat,
 Atq; meo sua dona utero fecunda ministrat.

En iterum inuidere mihi fâta improba. nam uix
 Astra pater Titan per bis sena egerat axem,
 Quñ rapit, heu, mors sæua uirũ, æternisq; tenebris
 Includit properans. Sed filia parua superstes,
 Pulchra quidẽ, & nunquam redituri patris imago,
 Quæ luctusq; mihi (rebar) miserosq; dolores
 Leniret, patrijsq; hæres succederet aruis,
 Mansit. at, heu, non illa diu (fâta impia) mansit.
 Nãq; sequuta uirũ, uitæ ipso in limine, uitã (bra.
 Perdidit, & patria immixta est parua umbra tene-

Ergo ut terna mihi est æstas & bruma peracta,
 Sole sub occiduo, & iustas proliq; maritoq;
 Exolui exequias, claro me Belgia plausu
 Exceptit reducem, letosq; impendit honores.

1498.

Hic mihi dulce fuit longum requiescere, sed non
 Lubrica me & nostræ Fortuna inimica quieti
 Sic patitur. uix nam binos confedimus annos,
 Quom mox, septena uitæ trieteride, ad oras
 Allobrogas me fâta trahunt cœlestia, forti
 Nupta Duci, imperio communi ut scepra tenerem.
 Et tenui, & placuit mihi uir, placuiq; uicissim
 Ipsa uiro, & parili studio certabat uterq;
 At Fortuna ferox, nimiumq; rapacia fâta
 Armata in nostrum semper caput, insolendam

1500.

8503. Hoc quoq; tam charo uiduarunt pectore, et atra,
Dulcia, ô quàm & clara onerarunt lumina nocte.
Et me perpetuo damnarunt perfida luctu.

1506. Nec satis hoc: parui mora tēporis, & mihi frater
(Ut nusquam nisi triste mihi mea fata parabant)
Ante diem Hispanis cadit & tumultatur in oris.

Hinc gemitus rursus, et lōgæ noua causa querelæ,
Hinc etiam mihi cura noua, & noua causa laboris.
Quippe pater Cæsar me regna ad Belgica rursus
Deuocat, & solita suadet consistere terra.

Tum uerò mihi grata cohors, populusq; patresq;
Applaudunt redeunti, & læto murmure cœlum
Omne sonat, pulchrisq; urbs splēdet festa triūphis.

Hic sancti iura Imperij, uenerandaq; sceptrâ
Dat pater ipse manu, tota adfirmante corona.

Anxius & uigilem curamq; & commoda rerum
Publica cōmendans, propria me in sede locauit:

Multa monens, paruo ut seruem sua iura nepoti,
Hunc fore, qui latè imperium terræq; marisq;
(Si tamen infernæ nectant bona fila sorores)

Obtineat, nutu diuūm, & fœlicibus astris.

Seruauit: meus hic amor, hic mea maxima cura.

Institui, fatisq; aptum uenientibus olim

Esse dedi: siue illa togatæ mollia pacis

Munia dent iuueni, & tranquilla uiuere in urbe:

Seu cogant rigido conclusum corpora ferro,

Ire procul, signumq; inimica figere terra:

Hosilesq; acies perrumpere: & agmine fuso,
 Ferratis terebrare hastis trepidantia terga.

Hæc studia, hæc mihi cura fuit: licet ipsa quietæ
 (Sic natura dedit) pacis studiosior essem
 Semper, & insani horrerem certamina belli.

Interea Stygijs discordia sedibus acta,
 Ecce patremq; inter Lodoicumq; & Fernandum, Lodo. 1500.
 Francia quorum illum duodeno hoc nomine regem,

Hunc latè Arragonumq; urbes & rura colebant,
 Dira uenit: multumq; hausisset sanguinis, ultro
 Sed mediam memet statui flammantia mulcens An. 1508
 Pectora, & unitos coniunxi in fœdera reges.

Ni facerent, Anglo thalamos me iungere regi
 Henrico simulans: quamuis non mens mihi talis, Henri. 9.
 Qui nostros tunc haud simulans ambibat amores.

Sic quoq; Ioanni seruabam regna Nauarro. Ioannes
 Hæc mihi uita fuit, donec maturior ætas, Dalebret.

Et robur, meliorq; animi uis aucta nepoti
 Sic tulit, ut propria ipse manu sua sceptrâ teneret,
 Et populis latè leges daret arbiter æquas.

Ergo ubi tempus adest, letanti splēdida dextra 1514.
 Restitui sceptrâ, exonerans, opulentâq; regna.

Maximus ut quondam dederat pater Aemilianus.

Et iam tot grauiū requies mihi parta laborum

Esse uidebatur, sed non fera fata sinebant

Ocia me, & placidos securam carpere somnos.

Torruit ut terras ter Cimhius igne propinquo,

Terq;

- Terq; hyemis, fugiens, cecit sua regna rigori,
 1517. Carolus Hesperiae pelago petit ultima regna,
 Quae maternus auus Fernandus morte reliquit,
 Et mihi Belgarum rursus moderamina rerum
 Imponit, celeriq; uolat per Atlantica classe
 Aequora. non longum, terrisq; potitur amatis.
 Inde iterum auricomus rutilanti sidere Phoebus
 1520. Ter propè, ter procul absuerat, quæ Carolus orbe
 Latus ab Hispano redit, ut sacra tempora sacro
 Ornet Aquisgrani antiqua diademate in urbe.
 Hic rursum noua pax mihi pacta est. Anglia debet,
 Si norit mea dona, mihi. testabitur id rex
 Henricus, quem cuncta suo post sacramento
 Purpureum per legatum, proceresq; sacratos
 Firmantem, & post id concordia corda uouentem,
 1521. Bruga, quater ternos post menses, Flandrica uidit.
 Inde corona sacrum ut cinxit Romana capillum
 1522. Caesaris. ille iterum chara ad sua regna reuertens,
 Me iubet insueta intrepidam persistere cura.
 Quid facerem? nil fas charo renegare nepoti.
 Nec tamen haud sensi quanto in discrimine rerum
 Sisterer, & quantum in dubia uersarer arena.
 Praecipue quando iunctim illhinc Francicus hostis
 Irruat, atq; hinc Anglus amarus, tela paratus
 Et ferere excusso longè fera uulnera neruo,
 Parte alia indomitū Gelrbi genus agmina iungant.
 Sed patrē Diuūmq; hominumq; in uota uocauit.
 Iulius

Illius auxilio non unquam uicta, nec usquam
 Me duce diminuit quisquam sua regna nepoti.

Quin contra, ualida ipsa manu, ingenioq; potēte
 Perdomui Frisiumq; trucem, & Traiectia bello
 Moenia, cum patulis urbs, queis ea cingitur, agris.
 Rura benigna adde, & multis clara urbibus arua,
 Quæ celeser curuo præterfluit Issula fluxu.
 Omnia quæ longè absenti dominoq; nepotiq;
 Afferui, & clemens placida sub pace beaui.
 Pax mihi cura die fuit, & mihi somnia nocte.

Pacis amore dehinc Cameracum tendimus: illhic
 Composui celebrem per secula longa quietem. 1519.

Et patriam, & magno dedimus sua pignora regi
 Francisco. Ticinam etenim hic tum tendit ad urbē,
 Et frustra Ausoniam atq; inuitis uincere satis
 Aggreditur, fidens animis, bene Cæsaris armis
 Obrutus, & procul in terras deuectus Hiberas, 1525.
 (Victoris quæ magna fuit clementia) liber

Tutusq; in patriam gemino redit obside nato.
 Sic patriæ & patri, soboliq; & gaudiamatri
 Regis longa dedit mea dextera, quæ pia foedus
 Principe cum præsentē, & læta matre peregit,
 Esse iubens Anglo hæc communia gaudia regi.

Sed quis cuncta mea possit semel ore referre
 Foedera pacta manu? Debet quoq; Gelhria nobis.
 Sed Bathauus diues, & amœna Brabantia debent,
 Qui toties, nuperq; adeo, per nostra pericluan 1528

Auxi-

Auxilia atq; enses tetri effugere Tyranni.

Nec uerò non & magnis Fortuna beaui
 Me me opibus, si quis uult ista requirere. tota
 Splēduit Aula auro, & strepuit læto usq; triūpho.
 Quotq; alui iuuenesq; uiros? iuuenesq; puellas?
 Queis etiam bona multa tulit mea dextera, dotes
 Regificas quæ a larga dedit, clarosq; Hymenæos
 Conciliauit, & ad nitidos subuexit honores:
 Et miseris, semper miserans, subuenit egenis.

Non unus mea rex petijt connubia. raptus
 Sed quando ille meis oculis Sabaudus, ibi omnis
 Pertæsum est tedæ, atq; toros exosa iugaleis
 Casta egi in uiduo post cætera tempora lecto.
 Illa auida procul adspirans ad tempora mente,
 Omni quum cura exutam, tutamq; malorum
 Relligio me sancta sacrata in sede uideret,
 Flectentem assiduis aras ac numina uotis,
 Numina queis diteis arasq; & templa dicant.

Tales sollicito uoluebam pectore curas,
 Vis quum seua grauis subiit mea corpora morbi,
 1430. Pressit & assiduo magis ac magis. Ilicet illam
 Sensi instare dicam, curis quæ soluere acerbis
 Vna semel possset, largiriq; ocia tuta,
 Gaudeo: sed magnum à nobis Germanica regna
 Cæsara tam procul & longū quod lenta morantur,
 Displicet: & quod non illi sua sceptrā referre
 Præsens præsenti potui, atq; extrema uoluntas

Quæ foret exprimere, & sacris premere ultima la-
 Oscla, uale & tremula supremū dicere uoce. (bris

Id quādo haud licuit, per tristia scripta locuta,
 Regna beata opibus, cum fœnore, iusta rependi,
 Multa orans, prudensq; iterumq; iterūq; monebā,
 Vt rata deuincto seruaret fœdera Franco,
 Commendans longamq; et in omnia tempora pacē.

Hæc propter merita, nomen pia turba ferebat
 Paciferae dum uita fuit, post funera mansit
 Nomē adhuc, longumq; extendet fama per æuum.
 Quippe nec ægra unquā & præsentī subdita mortī
 Cessauit populis gratæ dare commoda Pacis.

Mors quoq; tranquillæ non absimulanda quieti
 Nostra fuit, nocte in media, atq; silentibus umbris,
 Ne nostro turbata nouo Machlenia casu
 Concuteret nimium duro pia corda dolore.

Spiritus ut celsit cœlo, de nube serena
 Paciferae inferiasq; niuem, candentia uela,
 Omnipotens sparsit totam prudenter in urbem,
 Ominaq; ut uulgus diuorum in parte locatam
 Disceret, & lachrymis minus indulgeret amaris.

Cæca sed, ô hominum, semperq; ignara Deorum
 Pectora: nō lachrymas tenuit, nec corpora quisquā
 Abstiniuit planctu, nec me mea luxit ademptam
 Vrbs sola, aut domus, aut nostros experta labores

Belgia: sed procul et Francus me, et Gelrhūs et An
 Fleuit, et Hesperius uicino tostus ab æstu, & (glus
 Sarmæ-

Sarmata, cui rigida resonat coma creta pruina.

His uolui corpus condi, quæ templa sacraui
Antè Deo. cor Bruga tenet, tenet hæc quoq; matrè.

Vlterius uos flere uetat Deus, haud mihi qcquam
Triste fuit: non pœna mihi, aut regna infera uisa,
Excubitôr ue niger triplici metuendus hiatu,
Acratas qui Erebi ante fores, limenq; malignum,
Cerberus, horrendum tonat. & tria iugiter ora,
Ora atris (dirum) nebulis undantia pandit.
At recta in patriam, per sidera clara coruscis
Ignibus, & curuæ radiantia lumina lunæ
Lactea sanctorum letantem semita duxit.

Hic tum Paxq; sororq; Fides, cum uirgine cæca,
Sidera quæ quondam terras exosa pctiuit,
Obuia, quæq; mihi iunxerunt oscula, quæq;
Pectora, & in summi duxerunt tecta Tonantis.
Gaudia ubi æternum, & nullis mixta ocia curis.

CLARIS. PRINCIPĪ, DOMIN. BEN.
MER. NICOL. GRVD. BELGA PER
PET. TRISTIS DESIDERII SVI TE
STIMON. MONVMENT. Q. HOC
FEC. AC DEDIC. AN. M. D. XXXII.
IDIB. APRILIB.

Q. VIX. ANN. CIRCITER LIIMOR
TVA AN. M. D. XXX. PRID.
CALEN. DECEMBREIS.

IOAN

IOANNIS SECVNDI HAGIENSIS

lugubre carmen, in eandem Principem
iam iam morituram.

Ergo nigra dies & adest quoq; flebilis hora,
Fœmina dia tibi, nec mors diademata curat?
Ergo longa quies tibi iam properatur, & ista
Lumina perpetuis claudet nox una tenebris?
Nec pietas, nec sancta fides, nec nobile stemma,
Belgica nec diuos tellus miseranda mouebit.
Scilicet hoc fuerit, tumida mouere quod undæ:
Et terræ lachrymas suggesserit Amphitrite.
Illa orbanda sua rectrice, orbanda parente,
Iam nunc in riguos meditatatur abire liquores.
Parce pijs lachrymis tellus, & parce querelis,
Nec mutare uelis quod stat fatalibus olim
Ignibus impressum, nullis reuocabile uois.

EIVSDEM P. IAM MORTVÆ

Epitaphium, per eundem Ioan.

Secundum.

Cæsaribus proauis, & Cæsare clara nepotè,
Margareta Austriaci sata semine Maxmiliani,
Illa ego quæ miti rexi moderamine Belgas,
Et per fœmineas percusso fœdere dextras,
Tranquilla populos & longa pace beaui:
Sic fato depressa cubo, tellusq; tenebit
Nescio quid nostro de corpore pulueris atri.
Lustræ decem uitæ Lachesis modò neuerat, & mox

*Stamina Parca ferox fatalia rupit, iterq;
Ire per obscurum, nulli remeabile, iussit.
At uos pleibeio geniti de sanguine, quando
Ferreæ nec nobis didicerunt fata, nec ullis
Parcere nominibus, patientius ite sub umbras.*

SPECTATISSIMO LEGATO

Francisco à Turri, uice comiti Turrenæ, uiro
clariss. Ioannes Stratius Belga S. P. D.

Um scripsssem oratiunculam, nobilissime
C Legate, in diem illum festum, quo tu in Au-
gustæ præsentia ac frequentissima illa uirorum
principum celebritate, Leonoram per despon-
sationis solennia futuri connubij nodo, Chri-
stianissimo regi coniungeres: uisum est nulli re-
ctius dicari à nobis eam posse quàm tibi, ut qui
princeps hanc legationem obtinuisse, ambien-
tibus multis, & quidem præpotētibus uiris in
Hispania: ita gessisses, non modò ad singularē
tuam gloriam, sed ad omnium propè gentium
salutem: ut uisis ad hunc usq; diem, auditisq;
Legatis, habitus sis optimatum iudicio, ma-
gnoq; ipsius gentis consensu longè præstātor,
longeq; sapientior. Quocirca (per Deū) cuius
nomini nuncupari melioribus de causis potu-
it, quàm tuo: in cuius sinum, ac propè ample-
xus tota se Hispania (qua iter fecimus) tam
gratulabunda proiecit, effudit, explicauit, ut
nulla unquam uisa fuerit maior consensio, aut
aper-

aperiōr Hispani populi uniuersi in externō ul
 lo legato excipiēdo, quā in te honestando.
 Non enim nunc commemorō, quo loco Au-
 gustæ Legati gratulatum uenerant, non on-
 bus locis festos & actos & institutos dies, non
 celebrem illum Victoriæ urbis ingressum, non
 Verauescæ munificentiam, non Musburgorum
 splendorem, non Pintia liberalitatem, non ea
 questres illos cursus, non magnificentissima il-
 la dona percensere statui. Enimvero singulæ ci-
 uitates in te ac comitatu tuo ornando, tanta
 ubiq; beneficentia, tanta hospitalitate, tanta in-
 ter se humanitate concertarunt, ut singulas de
 principatu dimicasse iudicauerim. Omitto tot
 Comitum, Ducum, Præsulum congressus, con-
 uuiua, spectacula, quæ omniū ubiq; plausib; in-
 tuū aduentū excitabātur. Sed in præsentia equū
 dē nō institui laudū tuarū panegyricū. Quare
 inhibēdus mihi uidetur cursus epistolę meę, lō-
 gioris fortasse quā par est. Tamē hoc dicā, &
 breuius quā tāta res dici possit, Hispanos, Ita-
 los, Gallos, Germanos, ceterosq; populos, si in-
 telligāt quid præstāti tua prudētia, quid graui-
 tate, cōstātia, ac magnitudine cōsiliū tui perfece-
 ris, magnā se suæ felicitatis partē acceptā tibi re-
 ferre debere. Volui igitur hęc opellam lectissi-
 me Legate, in quē superi atq; homines omnia
 ornāmēta cōgesserūt, in tuo nomine apparere,
 quā defessi ab aulico strepitu colligendi nostrī
 causa succisiuis horis lusimus. Quām uerō id
 m 2 raptim

raptim celeriterq; fecerimus, asseuerare tibi de
 nobis potuit discedens patronus ille meus, ob
 regia & publica munia, Claudius Guichius, uir
 ad gloriam & dignitatem natus. Quo certè ani
 mo sis accepturus exiguum hoc munusculum
 meum, non obscura beneuolentiæ tuæ signifi
 catione erga me exploratum iam pridem atq;
 cognitum habeo: amicissimo nimirum & can
 didissimo, quo omnia eorum soles, qui hone
 sta aliqua officij specie adducti, clientelæ tuæ
 numero atq; albo ascribi atque annumerari cō
 tendunt. Quare nihil est quod dubitem (quan
 tulumcunque hoc est, quod certè minimū est)
 quin statim id nominis tui patrociniō tectum,
 in omnium manus quā tutissimō emittam:
 modo deferendi ad te studij nostri suscepta ra
 tio fidem tibi faciat, nemini me ex ijs qui di
 gnitati tuæ fauent, beneuolentia, neque obse
 quio concessurum, & lucubratiunculam hanc
 tanquam obsidem perpetuæ meæ in te uolun
 tatis ac obseruantia, hilari fronte accipi
 as. Vale. Ex Harena, quinto

Calendas Apriles.

AD

AD EMINENTISS. AC
NOBILISS. LEONORAM GAL-
liæ reginam, Caroli Cæsaris germanam soror-
em, de eius felicitate, et matrimonio cum
Christianissimo Francisco Gallo-
rum Rege, Gratulatio.

FT si in amplissimum hunc locum & confessum tot aulicorum procerum, quorum hic frequentiam & dignitatem uideo, nihil afferri consentaneum est, nisi summis eloquentiæ ac industriæ facultibus exornatum: uicit tamen quorundam hortatus, ut qui neq; usu satis & ingenio parum possem, susciperem prouinciam hanc, uelut publica uoce, gratulandi tibi, Regina Leonora, præsentis diei celebritatem. Quod eo feci audacius, quòd cū tuæ linguæ ac nationis homo essem, existimaui pro patriæ mihi tecum communi uinculo (cui magna uis inesse solet) pro meo quodam quasi iure uendicare aliquid me mihi potuisse: & ipso certè ueritatis officio impulsus, cuius robore honestissimi cuiusq; resniti solent, nō potui temperare animo meo, quin incredibile gaudium ac inusitatam letitiam, quam hodierno die cunctis gentibus peperisti, quantulacumque possem oratione Celsitudini tuæ, ac astantibus representarem. Quòd si non cum tanta dignitate à

me fieri senties, quantam eius argumēti fecunditas
 desiderat, tribues partim hoc meo ergo amicos obse-
 quio, quorum ego neq; benevolentiam ignorare er-
 ga me, nec auctoritatem aspernari, nec uoluntatem
 negligere debeam: concedes partim ardori nostro,
 quo nihil molimur aliud quàm honestum aliquod
 uoluntatis ac obseruantiae nostrae indicium apud tu-
 am Celsitudinem depromere. Dicam enim de ma-
 gnitudine immortalis beneficij tui in Rempubli-
 cam Christianam, dicam de felicitate matrimonij
 tui. Contendamq; (si modò id consequi potero) ut
 omnium generum ac ordinum homines intelligant,
 ad festum hunc diem celebrandum (nisi sceleri se-
 se astringi patiantur) nihil gaudij, nihil letitiae pre-
 termitti oportere. Quod dum tu Regina Leonora
 æquissimo animo audies, reliquos tot omnis ordinis
 principes uiros, tot egregios præsules, tot clarissi-
 mas fœminas, idem ut faciant exoratos uelim. Nul-
 lus siquidem dies illuxit post homines natos Reipu-
 blicæ Christianæ felicior, faustior, cãdidior, quàm
 is quo tu Regina Leonora indissolubili cõiugij uin-
 culo, per sponsalium iurium solennia, Francisco re-
 gi (procuratore Turrenæ Vicecomite) iungeris ac
 uxor coniunxq; designaris. Quem diem omnes bo-
 ni, qui est duodecimus Calendas April. natalem no-
 bis constituunt, cumq; ad sempiterni memoriam
 temporis inter fastos se relatueros recipiunt. Nam
 hodi-

hodierno die actum uidetur, ut cuius pacis clarissi-
 mæ heroine Margarita & Lodouica principes in
 Cameracensi illo conuentu fundamenta iecerunt,
 eius nunc extructum ædificium, absolutumq; opus
 teneamus. Quis enim in præsentia non intelligit,
 Reipublicæ Christianæ tot principum dissentioni-
 bus, tot generib. calamitatũ defatigatæ, ac penè pro-
 stratæ, certissimã nũc per te pacẽ cõciliari? tranquil-
 litatẽ afferri? cõstitui iudicia? recreari fidẽ? omniaq;
 bellorũ furijs dilapsa, seueris nũc legibus cõuinciri?
 Quantũ mehercule reginæ Leonoræ orbis debeat,
 animaduertere mihi nulla re melius posse uidetur, q̃
 si belli incõmoda et pacis ornãmẽta inter se cõferat.
 Quæ recordatio quãuis iniucũda fortasse fuerit, ta-
 men uoluptatem quandam nescio quomodo secum
 adfert, dum pacis utilitatem carendo magis quàm
 fruendo sensu degustare solemus. Si enim orbis re-
 cordari uelit atrocitatem superiorum temporum,
 si tot clarorum exercituum interitus, si tot clades
 imperatorum, si eorum hominum memoriam ex-
 citare, qui omnia diuina et humana uexarint, uio-
 larint, perturbarint, euerterint: si discordias, rui-
 nas, incendia, egestates (quæ sigillatim percensere
 ut superuacuum est, ita præsentis quoque dici nu-
 men offendi ac deformari uideretur) intelliget pro-
 fectò quibus hactenus uoluptatibus caruerit, &
 quanto, ijsdem nunc redditis, Reginæ Leonoræ
 m 4 benefi-

beneficio obstringatur. Omnia certè ea quæ bello-
rum furie secum trahunt, hodierno istius tuæ cele-
britatis gaudio deleta, extincta, sublata, beneficio
tuo clarissima Regina cognoscuntur. ut uideatur ha-
cætenus Deus immortalis ob delicta à nobis omnibus
pœnas expetiuisse: nunc certè placatus, uel propitia-
tus ad unius tuæ Celsitudinis felicitatem, omnè tran-
quillitatis spem contulisse. Cui porrò nō in mentem
uenit, periculoso illo freto Remp. Christi, quo iacta-
batur, ad naufragij scopulos adhæsuram fuisse, nisi
in portum tuæ felicitatis infugisset: quem equidem
nisi attingere contigisset, nullo modo incolumem se-
fore in posterum arbitrabatur. Per te enim ea quæ
luctuosis bellis in tenebris iacuerunt, excitata, lumē
suum recipient. Per te sacræ leges, quæ in armorum
strepitu (ut inquit Marius) exaudiri non poterant,
exaudientur. Per te ueterum institutorum usus ad
pristinum uigorem nitoremq; reuocabitur. Per te li-
beralium artium studia situ penè obducta, enite-
scent. Per te præclara ingenia meritos honores adi-
bunt. Per te negociatorum nauigatio intermissa, a-
gricultura deserta, exerebitur. Per te conquassata
omnia ac complanata, instaurabuntur. Per te deni-
que (nihil enim amplius dici potest) Christianus
orbis duraturam pacem consequetur. Cuius sanè bo-
no, quantum mortales capiantur, cum alijs multis
exemplis ostendi potest, tum nullis (ut mea fert o-
pinio)

pinio) clarius, quàm ijs quæ proximis superioribus mensibus nobilissimus sapientissimusq; Legatus toto illo suo glorioso itinere spectavit. Quid enim aliud sibi uolunt Hispaniæ urbes? quid aliud testantur, dum toto itinere dies festos eius aduentus agebant? dum uitæ multitudine Legatorum undiq; missorū celebrabantur, dum ad singulas ciuitates accessus incredibili hominum gratulatione florebat: quàm iucundissimum esse ubiq; & gratissimum exoptatæ pacis munus? ut per agros ac montes uidisses pastoricos illos ac agrestes homines, adgestientes, adclamantes, adgratulantes Legato matrimonij huius ac pacis procuratori? Post M. Attij ac T. Manlij tempora, quibus consulibus Iani templum claudi contigit: post Cæsarem Augustum, cuius tempestate Romani belli portas clausas uiderunt, te nunc Leonora declarata Christianissimi regis coniuge, toto orbe Christiano bellorū portæ claudentur. O' pacis utilitatem admirabilem, fructum incredibilem, omnium profectò laude, prædicatione, literis, monumentisq; decorandum. O' uerè felices mortales, ô uerè beatos, si augustissimi huius diei beneficia agnoscitis: si gaudijs, si gratulationibus beneficiorum magnitudinem cõprobatis. Sit sanè clarissimus ille reliquis ante positus Scipionis Africani triumphus, qui superato Hannibale, Romanis lætissimus extitit. Ornetur il

le perpetua laude Pauli Aemilij, quem capto Per-
 sa Macedonum rege, magnificentissimum fuisse an-
 tiqui memoriae prodiderunt. Nam triduo hic am-
 plissimis honoribus pompam circumegit. Maximo
 quidem grauissimoq; splendore uno die alter. At
 queso obtestorq; quis horum spectaculo praeter unam
 Romam gaudebat? Huius autem ab orbe condito,
 maximo pulcherrimoq; pacis triumpho, quis non
 toto orbe gaudet, letatur, exultat? Perinde ac si sup-
 plicationum, ouationum, triumphorum repetita me-
 moria, cum iucundissimo hoc praesenti optatissime
 nostrae pacis munere comparari debeat, ubi ex alio-
 rum calamitate & sanguine spolia uoluptatem ocu-
 lis ministrabant. Hic sane ob suauissimam pacis au-
 ram, commune omnibus ubiq; gaudium ac letitia
 incedit. Neq; uero hoc loco dicendum suscepi, quan-
 ta fuerint uetera illa Po. Ro. gaudia. Sic enim existi-
 mo, neminem esse tam parui sensus atq; ingenij, qui
 non intelligat uel clarissimam summorum impera-
 torum uictoriam, nec tam diuturnam, nec tantam
 Romanis letitiam attulisse, quanta hodierno die Re-
 gina Leonora non Romanos modo, aut cunctam
 Italiam, aut Galliam, sed omnes ubiq; nationes affe-
 cisse te, aperta hominum studia uocesq; declarant.
 Quae igitur oratio tam illustris reperiri potest, quae
 felicitatis tuae splendorem aequare possit? Quae tam
 ampla, quae celebritatis tuae ornamentis non sit mi-
 nor?

nor? Quis unquam tam diuino & incredibili gene-
 re dicendi fuit, qui magnitudinem beneficij tui in
 Christianum orbem, non dicam ornare, aut ampli-
 ficare oratione, sed enumerare aut consequi possit?
 Quibus nunc te laudibus effereamus, parens ac dea
 nostræ uitæ? Memoria, nominis ac famæ regina Leo-
 nora, quibus studijs prosequemur? Qua beneuolen-
 tia complectemur? cuius tanta beneficia consequi-
 mur, ut ea uix cuiusquam mens aut animus capere
 possit. At præter summam felicitatē tuam, qua ma-
 gnitudine beneficij tui excellentis atq; diuini omni-
 um animos mortalium demeruisti, fortunas tibi o-
 mnium, facultates, opes, uitam obstrinxisti, quæ ti-
 bi maior ascribi potest, ac uideri etiam amplior,
 quàm ea quæ ex suauissimo isto sponsi tui commer-
 cio, & perpetua uitæ societate paratur? Nam præ-
 ter summa decora ac dignitatum fastigia, quæ in il-
 la Gallia, arce ac domicilio omnium honorum su-
 stinebis, felicissima certè, ac omnium terrarum pri-
 maria scemina tanti Regis connubio mihi iudicaris.
 Cuius de laudib. dum cogito, tam ample celebresq;
 sese ostēdunt, ut laudare multi eas rectius quàm æ-
 mulari posse uideātur. Quid, dū Francorū regis no-
 mē auditur tantū, cognoscitur amplitudo regni, co-
 gnoscitur potētia, cognoscitur maximarū rerū uber-
 rima copia. Ipse uerò rex Frācisus spōsus tuus, quē
 aliquādo uidisti corā, cuius nomē ex Frācie regum
 stemmate

stemate auditur, primum præter animi dotes quas
 habet planè regias, corporis sui præstantia heroas
 illos, quos ob excellentiam humanæ naturæ decan-
 tat antiquitas, æquare etiam, uel superare uidetur.
 Conticebo, breuitatis causa, proceritatem, latitudi-
 nem, robur, conuenientem membrorum compo-
 sitionē, tum uigorē scintillasq; oculorum, formæ bo-
 nitatem ac præstantiam, qua ita præcellit reliquos
 orbis terræ principes, ut eadē de illo iurè dici que-
 ant, quæ de Iafone canit Orpheus:

Clarior in cunctis diuus splendebat Iason:
 Iuno etenim Letos oculis afflarat honores,
 Et pulchrum dederat, magnumq; , & pectore fortē.
 Quid, imbutus ab incunte ætate illis studijs, bene ut
 armis, optimè ut equis uteretur, quas non ille copi-
 as duxit adolescens, nondum regnum adeptus? Ma-
 gnorum sepe exercituum Imperator, quàm cre-
 brò fortiter in acie dimicauit, ut nulli dubium sit
 (si maiorum rerum occasio gerendarum obtigisset)
 Alexandro illi magno, aut Casari par euasisset. Sed
 alia sunt longè maiora, etsi ista sint summa, in ijs
 enim, ubi fortuna suas sibi partes uendicat, ea pres-
 sa leuiter ad exigui prædicationem temporis uide-
 ri solent. Quid de eius grauitate, magnanimitate,
 constantia dicam? quæ omnes docti atque sapien-
 tes summa quidem, etiam sola, bona esse dixerunt.
 Quid ingenio illius acutius, aut foecundius? Quis
 illo

illo in dicendo grauior, aut ornatior? cuius è lingua, quod de Nestore Homerus memorat, melle dulcior profluit oratio. Iustitia uero, ac integritate tanta, ut neque Fabricius, neque Cato, nec Aemilius, nec Aristides, nec Phocion illi sit preferendus. Quid de illius humanitate? quæ profectò tanta est, ut qui omnes dignitate præcellit, humanitate par infimis esse uideatur, tam ubique comis, tam affabilis, ut ne uel infimum quidem à suo colloquio repellet, nullum uisus unquam tristem à se dimittere. Quanta in eo liberalitas sit, & externi populi, Principes, Legati experti sunt, & ciues quoque eius egregiè prædicant. Clementiæ multa ac magna documenta afferri possent: ne enumerem, quot uenia & incolumitate donarit: tantam equidem audeo dicere, quantam in ullo orbis terrarum principe. Quæ omnia, ter maxima Regina in heroico sponsi tui uultu potuisti agnoscere, non fucata Regia specie, sed domesticis inusta notis ueritatis. De temperantia illius, moderatione, ac sapientia dicerem, nisi temporis ratio moneret, breuem me esse oportere: tamen hoc non prætermittam (si hanc mihi beneuolentiam ad me audiendum celeberrimus hic & eruditissimus hominum coetus concesserit) quòd omnibus aut uirtute aliqua præditis, aut non nullo literarum amore inflammatis, non poterit nõ & auditu iucundū pariter esse, & fructuosum. Suscepit

scepit enim clarissimus Rex sponsus tuus, cogitatio-
 nem operis post hominū memoriā longē pulcher-
 rimi, eō nēpe uitae suae rationem transferens, ut ma-
 ximis in uniuersum orbē collatis meritis, nominis
 sui famā ab iniuria obliuionis uindicaret. Significās
 orbi (ni fallor) non obscure, quanti pacē, tranquil-
 litatem, ociumq; faceret, cum eius ornandi ac illu-
 strandi nullam non occasionē quērat. Constituit e-
 nim sapientissimus Rex in illa Lutetia Parisiorum
 gymnasium erigere, accersitis undiq; præstantissi-
 mis uariarum linguarū doctoribus, omnes omnium
 terrarū Academias, omnia Lycea superaturū. Ad-
 missurus eo loco ad certum annorū spaciū (destina-
 tis ad eam rem sumptibus atq; redditibus) delectos
 aliquot omniū nationū iuuenes, ad capescendū inge-
 nij cultū idoneos. Quo factō, totus orbis plus illi de-
 bebuit, quā ob institutas olim bibliothecas Pisistra-
 to, Athenaeo, aut Ptolemæo illi Philadelpho, Aegy-
 ptia Alexādria: aut Lucullo, Cesari, aut Asinio de-
 niq; Pollioni Roma sua debuit. Ad paucos enim bi-
 bliothecarū illarū usus perueniebat: huius certē am-
 pliissimi ac celeberrimi Gymnasij fructus, ad omnes
 ubiq; uirtutis aut humanitatis cupidos pertinebit.
 Alia ab eo gesta, etsi summa sint & immortalia, ex-
 tremū quidē hoc perfectissimū à prudentissimis ho-
 minib. iudicari audiuimus. Hæc imitamini per Deū
 immortalē reliqui Christiani orbis principes, qui
 laudent

laudem, qui gloriã, qui dignitatẽ queritis. Hæc de-
 fixa sunt uirtutũ nõ cruẽdis radicibus, hæc immor-
 talia, hæc diuina, hæc fama celebrantur, monumen-
 tis annalium mandantur, posteritati propagantur.
 Sunt reliqua omnia, Leonora reginarum phoenix,
 in tuo sponso tam præclara, ut earũ rerum admira-
 tio uocẽ nunc penẽ mihi adimat. Beatam igitur te,
 ac uerẽ felicem, quæ post omniũ seculorum memori-
 tam, tot simul inauditis ac inusitatis felicitatibus in-
 auguraris, dum beneficium certissimæ pacis in Chri-
 stianam Remp. confers: id quod præstantissimũ est,
 maximeq; optabile, dum ei uiro coniungeris, quo
 nullus in terris neq; clarior, neq; nobilior, neq; diti-
 or dari poterat. Quã enim terram illustris illa spon-
 si tui fama, amplitudine atque splendore suo non cõ-
 pleuit? Quasi uspiam ullus locus sit, ulla maris ora
 tam longẽ disita, ullus portus, uel extrema ipsa ter-
 rarum sola, ad quæ gloria nominis sponsi tui non
 penetrarit? At nũc uerò magis pendeo animi, quo
 genere orationis sponso tuo gratulari debeam, cui
 talis Regina, indiuidua uitæ ac fortunarum socia, u-
 xor contigerit. Si enim res eloquentiæ facultatibus
 agi posset, excitãdus esset ab inferis Cicero aliquis,
 aut Demosthenes, aut qui par illis orator extitisset:
 ingenij certẽ mei facultatem longissimẽ superat.
 Cum enim ob uirtutum tuarum præstantiam de cœ-
 lo lapsa potius, quàm in terris edita uidearis, quid
 est

est quod de tua Celsitudine loquar? Generis tui antiquitatem aut nobilitatē quis ignorare potest? Federici proavi tui imperia quis non legit? Maximiliani aui res gestas quis non audiuit? Philippi patris, nulli regum secundi memoria quis non comouetur, Materni generis uetustatem ex longa rerum serie deductā, sciens prætereo. Diuorū fratrum tuorum Caroli Cæsaris, & Ferdinandi fortissimi regis felicitatem, quis non his temporibus admiratur, suspicit, ueneratur? Augustæ præsens in his tectis numē, quis non penè adorare sibi pulchrum ducit? Tuae uerò laudes tales sunt, eminentissima Leonora, ut non cum huius seculi reginis comparari debeas (pace ipsarum dixerim) sed antiquitatis memoriam totam superaris. Es sanè Cornelia Gracchorum matre nobilior, Lampide Lacena felicior, Penelope castior, Turia Emilia moderatior, Claudia religiosior, Sulpitia fidelior, Zenobia generosior. At equidem cum raram istam oris tui probitatem aspicio, generosam formæ dignitatem intueor, suauissimam humanitatis mollitudinem mecū expendo, intelligo quædā in te esse sita, quæ silentio quis mirari magis, quàm eloquio tanquā aspicienda proponere uideri possit. Sed me repente de laudibus tuis & gloria dicentē, ac plura etiā dicere parantem, aspectus tuus in ipso cursu orationis repressit. uidetur enim modestia ista oculorum tuorum fugientior istarū laudum

dum, ad silentiū me hortari. Quapropter ad ea potius ueniam, quæ nisi explicarem, frustra institutus apud te mihi sermo uideretur. Ut, quæ pacis commoda nobis peperisti, ea non tantū stare prudentiæ tuæ consilijs, sed uigere etiam ac florere quàm diutissimè possint. ut enim parum est liberos procreasse, nisi alendos eosdem ac educandos parentes diligenter suscipiāt: ita te huius pacis procreatricem habuisse, nisi si altricem quoq; aspiciamus, in minimis rebus esse ducebimus. In quam sanè spem adducimur, omniāq; felicissimè euentura nobis ipsa luce clarioribus signis perspiciamus. Nempe cum nulla sanctior sit amicitia, ac integrior, nullum arctius uinculum, nullum tenacius earundem studium uoluntatum, quàm eorum qui coniugali illa fide ac eiusdem thori societate conglutinantur. Cuius sanctissimi instituti, non Cecrops, non Romulus, non Vulcanus auctor est, sed summus ille rerum architectus ac creator Deus, in primis illis nostris parentibus coniugium instituit, uolens etiam in terris in coniugij opinione nasci: idem illud postea inter homines agēs, insigni miraculo condecorans. Quare cum sacratissimi coniugij magna uis sit, et ex tam faustis fortunatisq; nuptijs multa nunc sperare bona debeamus, quid est quòd expectemus (nimirū illud quo haud scio an dici maius aliud possit) ut assignatum tibi tanquam munus aliquod Regina Leonora arbitreris, quo perpetuo in

Quò in uita fungaris, ne bella (quæ nunc sopita ac
 sepulta uidemus) renouari posthac aspiciamus, quod
 singulari tuo ac diuino munere præstare nobis tu-
 tissimò poteris. Cogitamus enim nullam posthac bel-
 lis causam suppeditari posse, si tam arcta & sancta
 affinitas inter Diuos fratres & maritum tuum, sub
 limitatis tuæ prudentia, illesa et incolumis conserue-
 tur. Dum enim ijs quæ metui possent, sapientissimis
 tuis consilijs occurreres, quid est quod de perpetua pa-
 ce dubitemus? Ut enim maximam habere uim frater
 nus sanguis dicitur, ita maiorem (ut reor) coniuga-
 lis amoris uis illa pectoribus intimè immissa, quam
 dum indies magis ac magis gratissimis corporis tui
 ac animi dotibus augebis, consouebis, animabis, il-
 linc certè fratris tui gratia nunquã excides, cui cor-
 culum & animula diceris. Quid non æternam hanc
 pacem constituemus? si qui alij fortasse principes,
 aut populi de bello cogitabūt, infirmi certè ac imbe-
 cilles contra talium principū florētissima regna, ac
 clarissimā concordiam futuri uidentur. Quid enim
 Cæsare fratre tuo sub sole maius? cuius imperia Afri-
 cæ Asiæq; sinus latius capiūt, quàm amplissima Eu-
 ropæ nostræ, quæ illi subsunt, regionū spacia. Spon-
 so tuo quid opulentius? quid clarius? cuius opes ac
 gazæ nulla quantumuis regni sui turbulēta procella
 aut tempestate, nulla aduersa fortuna exhauriri pos-
 se uideātur, nullius penè cupiditate terminari. An ue-

vò quisquã dubitare potest, quin horum principum
 conspirantem consensum, & in hac fraternâ equa-
 litate conflatum summo Reip. Christianæ præsidio
 ac ornamento fore cernat, nisi malus aliquis omnino
 Genius (quod Reipub. Christianæ ominari nolim)
 improuidas mortalium mentes occupet? Nũc potius
 commonendi à te principes Regina Leonora, ut ma-
 gnis peditum equitumq; auxilijs comparatis, in Sa-
 racenorum iugulos arma conuertant, in Turcarum
 ceruices mucrones suos stringant, in lata illa bar-
 barie sua trophæa figant. deleat aliquando eam ma-
 culam, quam tot amissis orbis Christiani propu-
 gnaculis contraxerunt, ex impijs triumphos rese-
 rant, Christianæ pacis fines profèrant: ibi illorum
 arma, ibi illorum gloria spectetur, hæreses illas tam
 longè lateq; sparsas extirpent. At ita res suas mode-
 rentur, ne, dum foris bella gerant, perniciosam il-
 lam pestem domi latius serpere sinant, sed domesti-
 cis prius extinctis malis (nisi aliter ipsa tempora mo-
 neant) externa petant. At si utrunque simul possint
 (uidentur certè posse, si uelint) iuuantibus superis,
 fortissimis animis ac bonis auspicijs adeant. Ti-
 bi uerò Regina, omnia quæ pacis tempora secum
 ferunt, orbis accepta refert: tibi uitam, fortunas,
 honores, dignitatem debet. Ob quæ merita tuus
 ille in Galliam aduentus, concurrentibus undi-
 que è longinquo multis ad tui spectaculum non po-
 terit,

terit non longè speciosissimus, optatissimus, gratif-
 simus esse. Reduces enim præter pacem, liberos illos
 regios, charissima Gallie pignora, reddes eos suæ pa-
 triæ, suis ciuibus, reddes eos in amantissimi patris
 suauissimæq; auie amplexus: te uerò in mariti tui fi-
 dem & beneuolentiam trades: ut uidere mihi nunc
 uidear parietes ipsos, ipsa tecta, flumina, campos,
 nemora, nescio quid nouæ alacritatis ad famam tui
 aduentus iam nunc inde præ se ferre. At quæ obsecro
 memoria, quæ uis ingenij, quæ magnitudo obseruan-
 tiæ, tot tantisq; beneficijs tuis Regina Leonora re-
 spondere poterit? Sed persuasum equidem habeo, nõ
 remorari te caducos titulos, non cantus, non carmi-
 na, non dearum honores, non operosas pyramides,
 non marmoratas laudes, quæ omnia ruinis aut uctu-
 stati obnoxia haberi solent: rectè nimirum sapien-
 terq; iudicans omnium uirtutis præmiorum amplif-
 simum gloriam collocari, quæ uitæ nostræ breuita-
 tem, posteritatis memoria ueluti consolatur, & cu-
 ius gradibus existimamur in cœlum ascendere. Sta-
 bit enim laus ista uirtutum tuarum, & singularium
 meritorum memoria, infixæ hominum pectoribus.
 Stabit in mente tua sibi bene conscia, qua tamæ feli-
 citatis auctori Deo Opt. Max. commendari possis:
 plus etiã quàm summi per sepe uiri fecerunt, qui
 corporum imagines, non animorum magna cura stu-
 diosq; relictas, ad immortalitatẽ pertinere existima-
 bant.

bant. Tu uerò uirtutū tuarum effigiē expressam in
 mortalibus tuis in Rēp. Christianā beneficijs, cū no-
 minis tui nunquam interitura fama, & sempiterna
 huius diei recordatione relinques. Quid enim quis-
 quam potest ex memoria sumere illustrius, quā mu-
 nus tam diuinum per te terris datum: tam infinita
 commoda, tot simul ornamenta, tot noua gaudia o-
 mnibus nationibus allata? Quae unquam ea obruet
 uetustas? aut quae tanta delebit obliuio? Quare gau-
 de isto tuo excellenti atq; diuino bono Regina Leo-
 nora, pacis ocijq; procreatrix, ac frueri: Deo quae
 immortalī gratias age, unā te potissimum selectam
 ex uniuerso mortalium genere, cuius interposita fe-
 licitate tot malis afflictus orbis non modò recreatus
 sese erigeret, aut caput extolleret: sed solidam, stabi-
 lem, ac aeternā pacē consequeretur. Quam ut Chri-
 stus diutissimē nobis conseruet, & matrimoniū hoc
 omnibus foelix faustumq; sit, & inde nata Caesaris
 ac mariti tui cōcordia uniuersam Rēp. Christianā
 commodis augeat, defendat, tutetur, exorādus eis.
 Quae quidem omnia quā fidiissimē & stabilissimē
 custoditum atq; ad eō conseruatum iri, quis, duntaxat
 mentis cōpos, dubitet: si Celsitudini tuae uitam
 Regina Leonora quā longissimē propaget,
 ac reginio isto ocio perfrui in longum
 aeuum permittat? Dixi.

GVILIELMI PIELLEIAD

Lectorem, carmen Delphicum.

Emunctū si lector opus perspexerit, & qua
 Sese mole ferat diuino Stratius ore,
 Eductum è tenebris, magnum Cicerona putabit:
 Tamus in ore lepos, tanta omnipotentia lingue.
 Narrat hic auspicio tædas meliore iugaleis,
 Atq; Leonoræ felicia sidera: quorum
 Aspectu cælum, tellus, mare, pace fruuntur,
 Et reduces natos, fidci non parua sacratæ
 Pignora, liligeras tantum exoptata per urbes
 Restituit patriæ: sed quos tandem ille colores
 Inspergit? non Mercurius, non Pallas, & ipse
 Musarum chorus haud alio sermone loquuntur.

PETRI ELSENI BVSCODVCEN-

sis, carmen Phalecium hendecasylla-
 bum, ad Lectorem.

Pompeius, bone Lector, ille magnus,
 Cui tandem caput abstulit Photinus,
 Dixit, cum meritos sibi triumphos
 Victor Sulla negaret, esse plures
 Qui solis colerent recentis ortum,
 Eiusdem uenerantibus recessum,
 Paucis significans, opinor, illud
 Naturam ingeniumq; plus ualere
 Ad uirtutem animumq; comparandum,
 Quàm si quis numeretq; computetq;

Aetatem

Aetatem Priamiūc, Nestorisūc,
 Illud si dubium prius fuisset,
 Ac autore parum suo probatum,
 Solus Stratius approbare posset,
 Ac omne ambiguum amoueret unus.
 Is, cum uix iuuenis fiet per annos
 Dicendus (neq; enim suæ peregit
 Aetatis tria lustra cum duobus)
 Annosos tamen, & senes probatos,
 Sollers ipse magis, probatiorq;
 Non solum æquiparat, sed antecellit
 Cura, moribus, eruditione.
 Hic terræ Hesperiae profectus oras,
 Legato comes, hos nouæ dicauit
 Reginae ingenij sui labores,
 Tanquam primitias rudis uetustas
 Magnis numinibus sacrabat olim,
 In queis coniugium thori iugalis,
 Natorum quoq; restitutionem
 Gallis, Hesperijsq;, ceterisq;
 Quotquot sunt populi uniuerso in orbe
 Tam ritè, appositeq; gratulatur,
 Tam clarè, grauitèq;, tam uenustè,
 Et tanto omnia differens lepore,
 Vt iures hominis sedere labris
 Suauem dulciloqui deam Periclis,
 Aut ter mellifluas apes Platonis.

*Nam tantum ualet eruditione,
Et sic pollet in elocutione,
Vt si de Stygijs rediret umbris
Huic uni Cicero inuidere posset.*

FINIS.

RERVM ET VERBORVM IN GIL
berti Cog. Burgundia præcipuè me-
morabilium Index.

A			
A	Ccon Turcis ob-	Amurcum op.	95
	seffa 14	D. Anatolij historia	97
Accy monasterium	108	Angelion fl.	52
actarij	74	Angelon fl.	67
actuarij	79	Anianus archiep. Bifon	
Acutus mons	92	tinen.	13
Adamus à S. Lupo	102	Anthidius archiep. Bifon	
Adrianus à Iugo	62	tinen.	12
Adrianus Farodus	34	Anton. à Laubesspin.	58
Adrianus Moretz	95	Antonius Belotus	36
adseffores	20	Antonius Catus	34
alabastrites	80.88	Anton. Chauitus	100
Alduafdalis fl.	22	Antonius de Vergeyo	
Alduafius fl.	6	archiep. Bifontinen.	16
Alexander à Billecu	42	Anton. Fauernerus	64
Alexander Glanius	73	Antonius Lullus	17.76
Alexãder Rauergnerus.		Antonius Michael	94
30	(32	Anton. Montrichardus.	
Alexander Sombardeus	38	Ant. Perrenotus	17.18
Alexander Sordetus	31	Anton. Sombardeus	35
Amantium op.	109	D. Antonij festum, & ce	
Amantium duplex	25	lebritas Nozerethiquã	
Ambosius	61	ta. 45	

I N D E X.

D. Antonij templum, Ca	gus	84
nonicorū collegiū No	B	
zerethi	29	Babeti patria
Ar. Arletz.	91	Balerna monasteriū. 69
Aranum op.	67	Balma op.
Arbostiana uallis 71. Ar-		Baptista Colineus. 57. 58
bosium op. 72. unde di		Bar arx
flum. cod.		Batazardus Beletus
Arbosi. ni agri amoenitas		Belim castrum
et fertilitas	73	à Bello cāpo familia. 42
arcis Nozerethi descri-		Beregardorū familia. 39
ptio	26	Bereparorū familia. 40
arces loco urbium	61	berg
Arceures. Arccurettes.		Bergmund pag. 74. eius
48		etymon. ibid.
Archidiaconus	20	Bernardus à Baden
archiepiscopi Bisontinē-		Bernardus à Chalon. 34.
ses. 12.	inde	40
Argua arx, et pag.	105	Beuium op.
Ariouistus apud Cas. pro		Beisdufourt
Ernesto.	6	48. 49
Arlum	61. 90 (52	Biez de maisons
Arula in Rhenū effluxus		48
Asna. 100	arx 103	Billecuz. 48. Billecu. 49
Aurengiæ principum se		Bisontina ci.
des Nozerethum	90	9
Auribaldus Beberlin-		bisontes boues
		10
		Bisontinēsis archiepisco
		pi suffraganei
		11
		Bisontinenses archiepi-
		scopi

I N D E X.

scopi.	12	(19	Burgundia Comitatus
Bisontinus magistratus.			descriptio. 53. 54. inde
Bisontium	7		Burgundia Comitatus in
Bizantiū Burgūd. op.	9		tria latera sectus 113
ble	92		Burgundia regis regia u-
Bleterum op.	91. 92		bi quondam 88
Blondus non pessimus au-			Burgundia Sup. situs. 113.
tor	11	(22	cōuetus. 117 laudes 125
Bocattij locus corruptus			Burgundia ueteris illu-
Bocherius	48		stratae librum pollice-
bombardæ	28		tur Gilbertus Cog. 113
Bonet pagus	48		Burgundiones ueteres Ger-
Bonuallis lacus	57		manico idiomate usi. 61
Bonus locus, cella Car-			Burgundiones unde di-
thusianorum	64		cti 62
Bouardorum familia.	42		Burgundionum sedes. 7
Brachion arx	97		oppida in editis locis.
Bruno Chilperici F.	89		61 (66
Burg. 61. burgum. bur-			buxi copia maxima ubi.
gi	62		C
Burgum opp. 52. 60. 95			Cæs. Cōment. locus 6
Burgus superior & in-			Calendarum sacellū. Ca-
ferior	61. 90		lendarij 33. 36
burger. bourgeois	62		Calx arx & pag. 62. 64
Burgundia superior, Co-			Campignola opp. 68
mitatus nomine	53		Canonicorum collegium
Burgundia annales	12		Dolæ 80

I N D E X.

Nozerethi 29. Salinis	à Chalon familie nothi.	
ad D. Anatolium. 98.	40	
item D. Mauricij &	Chamblicilacus	65
Michaelis. ibid.	Chambrette auroy	88
Carolus à Nouocastro	Channicium	109
archiepiscop. Bifonti-	Champignola	60
nus. 15	Champnité	109
Carolus Ambosius 8	Charamen	48
Carolus Burgundie dux	Charancus uicus	51
101	Charbon	48
Carolus Gradian. 79. 84	Charriæ op.	108
Carolus Magnus. Caroli	Chelidonium archiep. Bi	
castrum 88. 89	fontinen.	13
Caroli magni clades 85	Cheuannæ op.	95
Carthusianorū cella. 64	Chilpertus rex	66
Castellana op. 71	Chilpericus rex	89
Castellionū pag. & arx.	Christophorus Simone-	
70. super Cortina ad	tus	106
Danum 71	Christus Nazarenus di-	
Castrum Caroli 88	ctus	24
Castrum Villanum 62	Chrysopolis	10
Catherina à Baden 40	Ci aise	88
Celeræ op. 90	ciuitates diuersæ eadē no	
Cella st. 90. 91	mina fort. t. e	24. 25
Censeaul 48	Clarnallis. 5 op. 64 la-	
Cerniebault 48	cus. 65. &	106
Challina arx 69	Clarū arx, & pag.	105
	Claudia-	

I N D E X.

Claudianum opp.	65	cod.	66
Claudius Archiep. Bisontinen.	12	Coccinus historicus	9
S. Claudius cœnobium.	8	Cohardorum familia.	42
Claudius à Bauma	16.	Collegiū Hieronymianū	
17		Dolæ	83
Claudius Belotus	36	Collegium trilingue	LO
Claudius Botecholus.	110	uanij	16
Claudius Corderus.	31. 33	Collegia Nozerethi duo	
Claudius Cosinus.	32. 34	28	
Claudius Frontinus	56	Columbana planicies.	57
Claudius Cumetus	36	Cominæus historicus	8
Claudius Glanius	34	Communailles	48
Claudius Iallon	72	Conredense castrum.	44
Claudius Iannandus	93	Crainus	8
Claudius Lesmæus	79. 91	Crotena pag.	69
Claudius Loysetus	93	cursores	20
Claudius Malleolus	94	Cuuiet	48
Claudius Michael	94	D	
Claudius Monfortius.	78	Danus fl. & eius fons.	51
Claudius Mōtrichardus.		60. 69. 70	
34. 40		Dani uallis	70
Claudius Musus	77	Decani & Canonici Nozerethani	30
Claudius præsul Bisontinus	8	decani rurales	20
D. Claudius Salinēsis.	65	Desideratus archiep. Bisontinen.	12 (93)
archiepif. Bisontinen.		Desideratus Vaulcherus	
		diarium	

I N D E X.

diarium precum	16	Vermodi. 35. Mercuri	
diœceses	113	ni à Catinaria. 80. 81.	
Diocletianus Heberlin-		Petri Vermodi	43
gi F.	85	Erasmus Bouditus	84
Dionysius Elyon	40	Erasmus Constantinus.	
Dola. 74. ab Ambrosio ex		30	
pugnata	73	Erasmus Escuyer	44
Dolæ celebritas & de-		Erasmus Galtherus	31.
scriptio 75. 76. & c.		33	
Dolanus Senatus. 78. e-		Erasmus Iacobus	32
ius summa autoritas 79.		Ernesti nomen apud Cæ-	
Donatus archiepiscop.		sarē in Ariouistum mu-	
Bisontinen.	12	tatum	6
Dornon vicus	100. 102	Esauilly	48
Doye	48	Escuyer familia	44
Dubis fl. Alduafidalis o-		Eserual combe	48
lim	22. 76	Eserual tertē	eod.
Dubidis ortus	23	Eugendus	66
Dubius fl. 6. eiusdē fons		S. Eugendi cœnobium. 8	
& tractus	54. 55	F	
E		Familia quæ Nozerethi	
Elg. bisontes	11	interciderunt	39
Elyonum familia	39	Faucernum op.	109
epitaphion Claudij Cofi		Fauiere	48
ni. 34. Diocletiani He-		Felix archiep. Bisont.	14
berlingi. 82. Guil. à Bal-		Ferreolus, Ferrucius, fr̄	
ma Perani. 86. Guil.		tres	13

I N D E X.

Ferrucius Cohardus. 42	Fruirodensis ecclesia. 29
Fiogeay lacus 65	furiosa fl. 97
Fittignum op. 67	G
Fossena pag. 52. 63	Gardeboys 48
Forica, siue Foriola fl. 97	Germanus archiep. Bi-
Frairol 48	soninen. 12
Fræiscus Bardelerus. 32	D. Germani basilica Mi-
Franciscus Bonualotus.	gie 48
17. 112	Gilbertus Cognatus. 32.
Fræiscus Dalonual 100	eius fratres. 44. mater
Franciscus Drouhot. 79.	Ioanna Daguet. 94. so-
84	rores 55
Francisci Granneveldij	Gilberti Cognati symbo-
carmen 80	lum. 2. eiusq; explica-
Franciscani Maiores. 98	tio 3
Fræiscus Quadratus. 79	Gilbertus Gominus. 43
Franciscus Rateus 36	Girardus Bardelerus.
Francis. Richardotus. 18.	40
108	Girardus Malpartuus.
Franciscanorum hortus	34
Nozerethi 39. et area.	Girardus Vercellanus.
40	58. 59
Fraxinum pag. 46	Gominorū familia. 43
Friderici Barbarosse F.	Goyle cœnobium 100
archiepiscop. Bisonti-	Graeum ciuit. 109
nen. 14	GrandIoan. Probus 08
Froidesfontaine 48. 49	Gransfonte opp. 12
	Granget-

I N D E X.

Grangettes	48	Gyüm op.	107
Granuallis lac. & pag.		H	
63.65		Heberlingus medicus.	82
Granuilla ædes	112	Henricus Colineus.	57.
Grimonia arx	86	58.78	
Guido à Vers	19	Hieronymianũ Collegiũ	
Guido ab Esternol	29	Dole	83
Guilhelmus à Balma Pe		Hieronymus Buslidius	
ranus	86	archiep. Bisontinus.	16.
Guilhelmus à Nassou Au		107	
rengie princeps	100	Hippolytum. 54. op.	59
Guilhelmus à Popet.	62	Hippolytus martyr	59
89.92		Horologij porta	36
Guilhelmus Botecholi.		Hospitalia pag.	55
110		Huettus Cohardus	42
Guilhel. Buchinus	30	Hugõ à Mombardon.	69
Guilhelmus Dehenaul-		Hugo archiep. Bisonti-	
dus	38	nen.	14
Guilhelmus Grand.	34	Hugo Babetus	19
Guilhelmus Marceretus.		Hugo Bardelerus.	30.35.
100		iunior	31
Guilhelmus Vermodus.		Hugo Caperon	31
34.43		Hugo Cunctus	34
Guilhelmi à Depinet fa-		Hugo Marimerus	110
milia	40	Humbertus Iantetus.	21.
Guyon Elyon	40	116	
gymnasiũ Nozerethi.	37	Humbertus Moretz	95
		Humbertus	

I N D E X.

Humbertus vicinus	30	Ioan. Bondæus	64
I		Ioan. Caffoz	55
Iacobus Bouardus	42	Ioan. Canutus	79
Iacobus De henauldus.		Ioan. Cardinalis Rotho-	
32		magensis, archiep. Bi-	
Iacobus Lestræus	75	fontinus	15
Iacobus Perrotus	21	Ioan. Chappusius	38.
Iacobus Tornon	35	87	
Iacob. Vuilhelminus.	30	Ioan. Clericus	30.32.33
Iallones	72	Ioan. Contessa	99
Ioachimus à Chalon,	34	Io. Coruoiferus	78
40		Ioan. Dachæus	78
Ioâna Daguet.	32.	Ioan. Daguetus	87
Gilber		Ioan. Dehenauldus	34
ti Cognati mater	94	Ioan. Escuyer	44
Ioanna Othonis Burgüd.		Ioan. Fauernerus	87
Comitis F.	17	Ioan. Gylleus	99
Ioan. à Chalon Auren-		Ioannis Honteri Cosmo-	
giæ princeps	29.40	graphica	9
cius effigies	41	Ioan. Huotus	84
Ioan. à Dandelost.	75	Ioan. Mathæus	87
Ioan à Goult	44	Io. Mauricianus	84
Ioan. à Paulo	98	Ioan. Mercerius	93
Ioan. à Popet	62.63	Ioan. Morisotus	77
Ioan. à S. Mauricio	83	Ioan. Noyromus	30
Ioan. à Turri	78.83	Ioan. Rateus	35
Ioan. Basiuctus	31.32.	Ioan. Rosarius	42
33		o	Ioan.

I N D E X.

Ioan. Sachelus	99	Lila	55. op.	106
Ioan. Saluianus	32	Lonsalianum.	93. Lonsali	
Ioan. Sapiens	31	nenses iurecōsulti.	ibid.	
Ioan. Sonetus	106	Lothanum pag.		87
Ioan. Surrinus	34	D. Lothanus		88
Ioan. Tornon	30. 32	Louanij trilingue collegi		
Ioan. Vermodi carmen.	4	um à quo institutū		16
Iulianū op. Iulianus mar-		Loya pag.		74
tyr	95	Lucas Chaillotus		83
Iunniæ opp.	55. 56	Ludouicus à Chalon.		24
Iunotus Parcent	35	Lucas Chaillotus		78
Iunuilla op.	108	Ludouicus Cognatus.		44
Iura mons. 55 arx	58	Ludouicus Escuyer		44
L		Ludouicus Fauernerus.		
Ladon op.	92		116	
Lancochon	48	Ludouicus Mōtioius.		77
Latete	48	Ludouicus XI. Gallie rex		
Laurentianum opp.	94		101	
Laurentius Priuæus: eius,		Lupa fl.		104
mors, et epitaphiū.	77. 78	Lupæ uallis		74
Laurentius Remundus.	34	Lupicinus		66
Lazarus Rosarius	42	Luxouium op.	107. in cen	
Leo Alexāder à Noze-		dio ferè absumptū.		206
reth	41 (26	Lyci in Danubium efflu-		
Leonis à Nozereth ædes		xus		52
Lez.	91	M		
Ligurinus poeta	20	Magistratus Bisontinen-		
		ses		

I N D E X.

scs	20.19	ni matrocomia	48
Magniorum familia	42	Migiensis prioratus	67
Maillot	101	parochia	29
Maileux lacus	65	Migiensium uirtus	102
Mantium op.	109	Mignouillars	48
Marcellus Reuergnerus.		Mignouillarsis ecclesia.	
34		29	
Maregnus lacus	69. 67	Mirebellum op.	70
pag.	70	Molprensifis arx	50
Maria de Baul.	29	Molprez	48
Maria à castro monaste		Mombiliardum	54
rium	100	Mombosium op.	108
Marneum op.	108	Monachus Florentinus.	
Martinus Benediclus.	79	14	
Martinus Vauroussen.	44	Monctum op.	69
Matthæus Iunius	87	Monrinallis arx	68. 70
Maximilianus Imp. Fri-		Mons acutus	92. 93. 94
derici III.F.	33	Montis acuti xenodochi-	
Mercurinus à Catinaria.		on.	98. 99
80. eius epitaphium	81	Mons floridus	95
Mercurinus Ialion	72	Mons maior	100. op. 67
Micaeli Toxitæ carmen		arx	102
86		Mõs S. Mariæ canobii.	
Micyllus Bocatium resti-		54	
tuit	22	Monsmorotus	93. 92
Migetæ monasteriũ.	103	Montroncũ op.	105
Migie agri Nozeretha-		Morantium opp.	66
		0 2	Morel

I N D E X.

Morellum op.	108	31	
Moretus mons	92	notarij	20
moriendum omnibus.	83	Nozereth à Nazareth	
Mortua	54. op. 59	appellatum	25
Mota pagus	23. 54	Nozerethanũ collegiũ	
Mournant	48	immunitate donatum	
Mourondus arx et pag.		à quo	15
70		Nozerethani agri pagi	
mund <i>à</i> <i>tr</i> <i>y</i>	74	et uici	48. 49
N		Nozerethenses nundi-	
Namurcum	44	nae	45
Nancum ci.	101	Nozerethẽsium mores.	
Narlay lacus	65	38	
Natalis Hugo	110	Nozerethum Gilberti	
Nazarenus Christus.	24	Cog. patria. 23. eius de	
Nazareth Galilæa opp.		scriptio et pictura. 24.	
24		inde	
Nicetius archiep. Bifon		Nozerethum sedes prin-	
tinen.	12	cipum Aurengiæ	90
Nicolaus Bouotus	35	Nozerethi amœnitas.	45
Nicolaus Chuppinus.	78.	46. duocolligia. 28. fo-	
83		rum, macellum, gymnã	
Nicolaus Gylleus D. à		sium, fontes, xenodo-	
Marnoz	99	chium, &c.	37
Nicol Perrenotus à Grã		Nozerethi insignia.	47
uilla	104	Nozerethi portæ tres.	
Nodi fons et porta.	36.	36	

I N D E X.

Nozerethi quæ familie interciderunt	39	Pema op.	108
Nozerethi structura.		Petrus à Bauma Bur-	
25. inde		gund. Cardinalis	16
Nucillum, Nozerethum		Petrus à lunijs. 40. eius	
postea	24	insignia	cod.
O		Petrus à Ployfi	43
Officialis, pōificius ma-		Petrus à Vitro	43
gistratus.	19. 84	Petrus Agius	92
Onācum monasterium.		Petrus Badinus	92
73		Petrus Corderus	31
Ongligeres	48	Petrus Cunetus	34
ora	74	Petrus Cuynctus	31
Orgelium op.	94. 95	Petrus Desbares	78
Ornatum op.	104	Petrus Farodus	80
Otho Burgūdiæ comes.		Petrus Fauernerus.	87
17		Petrus Froissardus med.	
Quinum pag.	104	90	
P		Petrus Garnier	32
Palma op.	106	Petrus Grappæus	87
Papæ accepti tabulæ.	11	Petrus Mercerius	43
Paradinus	22	Petrus Moretz	95
Paris Fauernerus	112	Petrus Morōdus. 31. 32.	
Parretorum familia.	40	34	
Paulus Michoderius.	92	Petrus Motenetus	34
Patet pagus	48	Petrus Nycod. 30. Nycod.	
Pedellus	20	36	
		Petrus Paruus	77
		O 3	Petrus

I N D E X.

Petrus Phœnix	75.78	la	74.
Petrus Richardotus.	108	à Ployssi familia	43
Petrus Sachelus	99	Plumbea turris	26
Petrus Sordetus	30	Polichnium op. 85. πολίχνη	
Petrus Vacherdus	77	χρη. πολίχνη.	
84		Pons navis	52. pag. 69
Petrus Vermodus	43	Pontarlum	54. opp.
Philippus à Baden.	40	57	
Philippus à Busguet.	41	Pontij lacus	54
Philibertus à Balma.	96	Popetana familia	62
Philibertus à Chalon Au		à Porco familia	42
rengie princeps	32. 33.	porphyrites	80
39		Portella Nozerethi.	36.
Philiberta à Chalon.	40	45	
Philibertus à Rye Ge-		Portuzona	109
neuens. episcopus	66	precum diarium	16
Philibertus Belotus.	36	Prioratus à Mota	65
Philibertus Poisse notus		Prothadius archiep. Bi-	
76. 83.		fontinen.	13
Philibertus Porterus.	93	pyrgos	61
Philippus Guierche.	99	πύργος	29
Philippus Maximiliani		Q	
Imp. F.	16	Quingium op.	105
Pichonis uicinia	64	Quintinus archiep. Bi-	
Plance	52	fontinen.	15
Plenisse. Plenissette	48	Quintinus Vitulus	78
Plinij peculiaris formu-		Quisquilia uicus	69
			Re-

I N D E X.

<p>R</p> <p>Regalis magistratus Ve fontij 21</p> <p>Remigijs Doccors 78</p> <p>Remondorum familia. 43</p> <p>Renatus Nassouius Au- rengie princeps 33</p> <p>Renatus Perrotus. 77. 84</p> <p>Renobertus Racletus. 84</p> <p>Rhena op. 105</p> <p>Rhenani Germania 10</p> <p>Rhodani etymon 53</p> <p>Rholandus Caroli Ma- gni nepos 85</p> <p>Rholandus mons & pa- gus 85</p> <p>Ripa, riue 56</p> <p>Riparia opp. 56</p> <p>Riua opp. eod. 56</p> <p>Riua gemina 25</p> <p>Riuus, riuiere 56</p> <p>Riuiere Dai. 52</p> <p>Rix 84</p> <p>Robertus à Bergiers. 78</p>	<p>Rochafortis op. 75</p> <p>Rogerus à Vitro 35. 45</p> <p>Ronchault lacus 65</p> <p>Rosarium monasterium. 73</p> <p>Rosariorum familia. 42</p> <p>Rubi mons op. 107</p> <p>Rupes Ioannis pag. 54. 55</p> <p>Rubrarum troctarum ab batia 64</p> <p>Rusacum op. 92</p> <p>Rusacum geminum 25</p> <p style="text-align: center;">S</p> <p>Sabellici locus 6</p> <p>Salinae ciuit. 96</p> <p>salis uectigal maximum totius Burgundiae. eod.</p> <p>Salsubium op. 93</p> <p>Sauion mons, arx 69</p> <p>Saulbie 93</p> <p>Scodinga uallis. 97 (116</p> <p>Sebastianus Munsterus</p> <p>Secusia 53</p> <p>Secusianorum forum. 95</p> <p>Senæ fl. fons 63</p> <p>Septem Caminorum do- mus,</p>
---	---

I N D E X.

mus, & thermarum	31.		64
Vesuntij	21	Stephanus Vignerus	30
Serpentinus fl.	49	Syrodum pag.	51. 61
Sienum	52	T	
Siesia	88	Theobaldus archiep. Bi	
Sigibertus rex Angliæ.		fontinen.	15. 29
14		Thomas Sonetus	106
Sigismundus Austriæ ar-		Trebie	48
chidux	101	Trebiium uicus	37
Simeon à Campo	84	Treuium op.	109
Sleidanus	22	Turmaya op.	67
Sorlinum op.	71	V	
Stephanus à Porco	42	Vadam urbs	73
Steph. Bernardus	79	Vadana arx. Vadani op.	
Stephanus Clericus	78	73	
Stephanus Cognatus.	44	Vadani agri amœnitas et	
Stephanus Cohardus.	42	fertilitas	eod.
Stephanus Dometus	93	Vafrum	54
Stephanus Galerus	31	Vaganum	73
Stephanus Graßetus.	55	Valdre.e arces.	74.
Stephanus Faucheus.	78	drei heroes	ibid.
Stephanus Fornerus.	31.	Valempolier arx et pag.	
32		70	
Stephanus Nycodus.	87	Vannolum uicus	69
Stephanus Pratanus	18	Vercelle op.	58. due.
Stephanus Rodetus	94	59. 25	
Stephanus Tornondus.		Vermodorum familia.	43
		patria	

I N D E X.

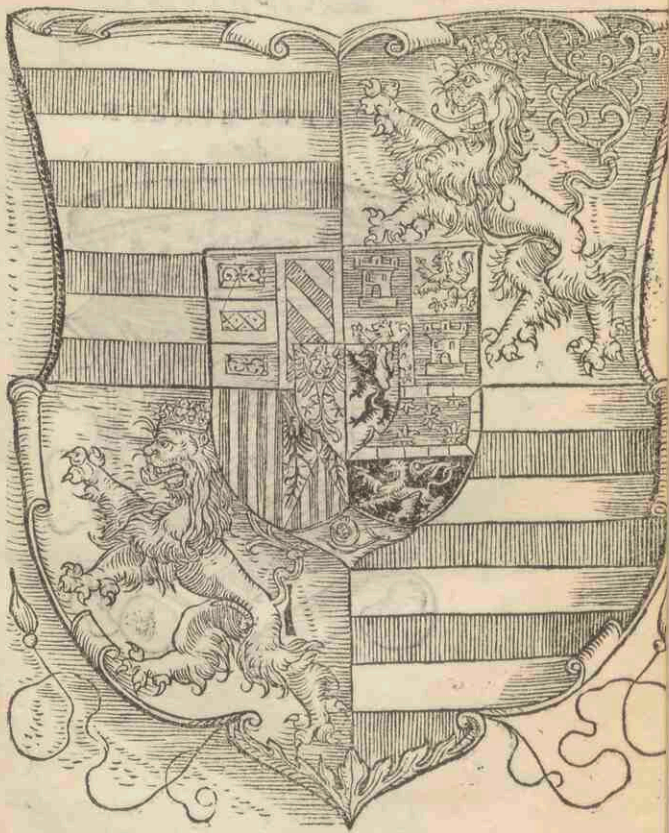
<i>patria</i>	54	<i>Villephanum</i>	104
<i>Vernoy lacus</i>	65	<i>Vifio op.</i>	129
<i>Vernum pag.</i>	67.79	<i>Visontium c.</i>	7
<i>Vesontio c. 5. eius descri- ptio</i>	6.8.110	<i>Vistula fl.</i>	114
<i>Vesontion. amœnitas.</i>	21	<i>à Vitro fãmilia</i>	43
<i>Vesontium</i>	9	<i>Volaterrani laus</i>	7
<i>Vesontij ludi liberalium</i>		<i>Voraginum lacus</i>	56
<i>artiũ. 17. eorumq; pro fessores</i>	18	<i>Vsicrum opp.</i>	58
<i>Vesfoye</i>	48	<i>Vuagening</i>	73
<i>Vesulium</i>	106	<i>Vuilhelmini Nozerethi</i>	
<i>uicarius summus</i>	20	X	
<i>Villars</i>	48	<i>Xenodochium Nozere thi</i>	37

F I N I S.

ERRATA

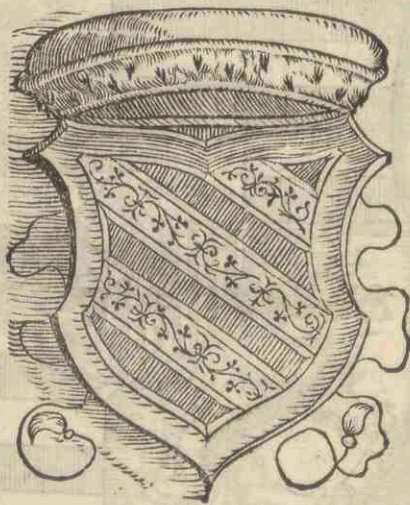
Pag. 21. uers. ult. in corruptæ 34. ult. Guilhel-
 mus 35. 26. Belotus 38. 14. aliquanto 53. 7. &
 supra 54. 12. conditoris 56. in marg. Riuus, pro
 Ruiuus legend. 57. 19. dele punctum ante Cui
 60. aperuerunt 63. 19. partim 65. in marg. Châ
 blicus 66. 21. precatorios 71. 2. munitissima
 72. 9. fossis 88. 17. erat. Ad reliqua fa-
 cile æquus lector conuiebit.

INSIGNIA
AFFINITATIS BURGUNDIAE.

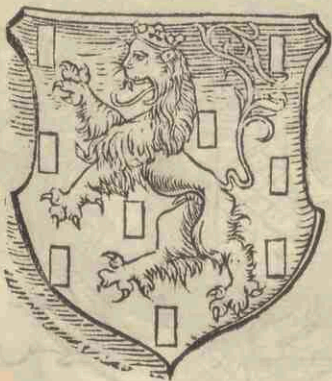
INSIGNIA

DVCATVS BVRGVN-
diæ.

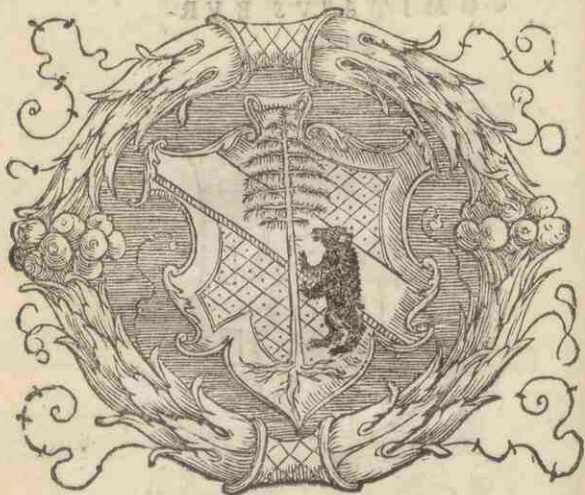
INSIGNIA

COMITATVS BVR-
gundie.

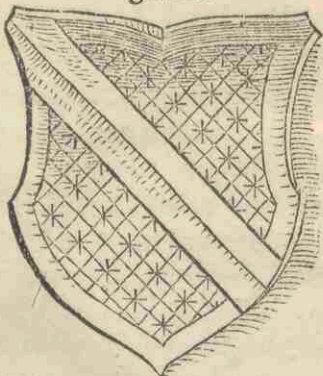

INSIGNIA

NOZERETHIC. BUR-
gundie.

INSIGNIA
SALINARVM C. BUR-
gundie.

POLICHNII C. BUR-
gundie.

THE UNIVERSITY OF

CHICAGO

LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

